

१८४

दर्ता नं.:४८/२०७६/७७

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति

स्वयं

नेपाल संवत् ११४६ तछलाथ्व/२०८३ असार १५/२०२६ June / ल्या: १५८, दाँद

'पुर्खलि सिर्जेको सम्पत्ति, हाको कला र संस्कृति'

भक्तपुर नगरपालिका

२० औं नगरसभा

उद्घाटन समारोह

२०८३ असार ७ गते, आइतबार

स्वयं नगरपालिकाया

वीकवु नगरसभा उलेउया

ख्वप मा.वि./शारदा क्याम्पस मा.वि. सं न्हूँपुं ब्वनामिपिन्ता लसकुस
२०८३ जेठ २९ गते)

लक्ष्मी नरसिंह अभिषेक पाठ क्वचःगु ज्या इवः

२०८३ असार २ गते)

; DkfbSlo

@)*# c; f/!%, C^a\$!*\$, jif*

शिक्षा व स्वास्थ्यता स्वप नगरपालिकां हदाय् तःगु

असारया १० गते स्वप नगरपालिकां आ.व. २०८३/८४ या लागिं २ अर्ब ५५ करोडया बजेट पिब्वत । स्वप नगरपालिकाय उपप्रमुख रजनी जोशीं पिब्वगु उगु बजेटय् शिक्षा व स्वास्थ्य उपचारता हदाय तःगु खानय् दः । मुक्कं बजेटया २२.०६ प्रतिशत अथे धाय्गु ५६ करोड २७ लाख ४० हजार तका दां शिक्षाखय छखय लिइकगु दःसा स्वास्थ्य पाखय ३५ करोड ६४ लाख अथे धाय्गु १३.९७ प्रतिशत बजेट छखय लिइकगु खानय् दः ।

स्वप नगरपालिकां स्वप इन्जिनियरिड कलेज, स्वप कलेज अफ इन्जिनियरिड, स्वप कलेज, स्वप कलेज अफ ल थजगु न्हयगु शैक्षिक संस्थात चाय्कः देशां देछिया ७५०० म्हा स्वयो अपः ब्वनामिपिन्ता दांकःभिकः शिक्षा ब्यू ब्यू वगु दः । शिशु स्याहार केन्द्रनिसें थी थी विषयया स्नातक, स्नातकोत्तर तगिं तकया शिक्षाबिइगु नेपःया छगू जक नगरपालिका स्वप नगरपालिकां शिक्षा लागाय् छखय लिइकगु बजेटं शैक्षिक लाग्ता अजनं बांलाइगु आशा याय छिं ।

नगरपालिकां शिक्षाखय थें स्वास्थ्य लागाय् नं उलिहे सुविधा बियो वगु दः । छें छें नर्सिड सेवा, वडा वडाय् आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, १०० गू शैथ्याया स्वप अस्पताल चाय्कः जनताता अःपुकः मथां, अलय बांलागु उपचार सेवा ब्यू ब्यू वगु दः । स्वप अस्पतालं ब्यूगु सेवा राष्ट्रिय स्तरया अस्पतालं ब्यूगु सेवाति ग्यं धायो वगु दः । जनप्रतिनिधिजूपिसं आधुनिक सेवा बिइगु अस्पताल काथं हछ्याय्गु बचं ब्यूगु काथं ज्या हज्याक च्वंगु दः ।

म्हवचा इलय हे स्वप अस्पताल आधुनिक सेवा बिय फःगु अस्पताल काथं हज्याय धुंकल । चालु आ.व.सं ११ करोड तका पुलः आधुनिक सि.टि. स्क्यान मेसिन तयो उपचार न्हयाकय धुंकलसा थ्यं मथ्यं ४ करोड तका तूगु ल्याप्रोस्कोपीं शल्यक्रिया न्हयाकय धुंकल ।

चालु आ.व. खय् एम.आर.आई. सेवा, आई सियु सेवा व डाइलासिस सेवा न्हयाकय्गु खाँ क्वः छ्यूसेलिं स्वपया जनताता लयतायो च्वंगु दः । एम.आर.आई. स्वपय मरुगुलिं अपलं ल्वगिपुं व वया थःपिसं अपलं दुःख सियो च्वंगु दः । सरकारी अस्पतालय पःवैगु अपलं ई बिइगु व निजी अस्पतालय अपलं धेबा पुलय मालः च्वंगु दः । नगरपालिकां एम.आर.आई.मेसिन तयता २३ करोड तका छखय लिइकगु तस्कं च्वछाय बहगु खाँ खः । नेपालय चाय्कः तःगु पालिका स्तरीय अस्पतालं एम.आर.आई. पाखं सेवा बिइगु स्वप अस्पताल न्हापांगु अस्पताल जुई ।

नगरबासीपिनिगु लागिं हि व अक्सिजन धेबा म्वायकः निःशुल्क बियो वगुली थुगुसी निसें शव बाहन नं धेबा म्वायकः निःशुल्क सेवा बियगु बजेट पाखं क्वःछिडः ब्यूगु दः । थ्व बजेटया स्वास्थ्य पाखयया मेगु बांलागु खाँ खः । व बाहेक आयुर्वेदिक सेवा केन्द्र, श्वास प्रश्वास केन्द्र, स्वप तिलगडगा आँखा अस्पतालता नं अज बांलाक यंकय्गु खाँ बजेट पिब्वबलय ब्यूगु न्वचुं अः स्वपबासीपिन्ता छगू छगू विषयलय गुणस्तरीय स्वास्थ्य उपचार स्वपय हे काय फैगु जूगु दः । धात्थें धाय्गु खःसा स्वप दे स्वास्थ्य उपचारया गन्तव्यस्थल जुजुं वगु दः । स्वप नगरपालिकाया तातुना मथां हे पू वानिगु आशा दः । नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपिसं निर्वाचन घोषणापत्रया लिधांसाय ज्या याडः वगुलिं थ्व बजेट च्वयो तःकाथं हे पूवांकः छ्यलिगु सकल सिनं आशा याडःवगु दः ।

पिकाक-स्वप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकंभञ्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा- रेणु ध्वजु, थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्याः ०१-६६९३०४३, ई-मेल- khwopapau@gmail.com

बेड नं. ११ या घाइटे

नारायण मान बिजुक्छें 'रोहित'

परिवारतयसं मस्यु । जिपुं सरकारया विरुद्धय ल्वाडः चवडापुं खः । रामुं खाँ हिडकल हकनं नर्स न्यन- 'छु श्व अ र प त । ल य कम्युनिष्टत छम्हा हे मरुला सिस्टर ?' नर्स लिसः बिल-अँ दः, छाय्मरू दक । थाना भारतीय कम्युनिष्ट पार्टी, मार्क्सवादी कम्युनिष्ट पार्टी व मेमेगु कम्युनिष्ट

युसुफ खः । जि दाच्छी नेदा हाँ निसें थाना ज्यासाडः चवडाम्हा खः । छिता छूं काथंमछिंथें च्वंसा जिता धः । वयक सिस्टर नं भीगु हे पुत्रः याय्म्हा खः । 'रामुं माल धःसा डाक्टर व नर्सता दुःख बियगु खाँ ल्हात । नेम्हासिं ज्यू धायो कपः सांकल । रामुं नेम्हासितां सुभाय देछाल । नेम्हां ल्याहाँ वान । उगुहे इलय नेपाली नं फियो वपुं नेम्हा ल्याम्होचापुं वार्डय द्रहँ वल । बेडनम्बर स्वस्वं रामुया बेदयतक थ्यंकः वयानिं अमिसं रामुता ज्वज्वलपा धाल । छम्हा सिं थःगु म्हासिडका ब्यू ब्यू धाल - दाइ जि श्याम थापा खः । जिगु छँ जनकपुरय खः । जिता पासा धुब श्रेष्ठ छोयो हःगु खः । जि दाजुता स्वयता हेरबिचार याय्ता पार्टी छ्वयो हःम्हा मनु खः ।

सुथायसिया 'राउण्ड' (चाहिलः स्व-वयगु ज्या) सिधयकः डाक्टरत नकतिनी जक वांगु जुल । ल्वगिपिन्ताःस्वयता पिडः च्वंपुं विरामी कुरुवापुं, थः थितिपुं थः थः पुं ल्वगिपिन्ता चिया, कौला (नास्ता) नकः च्वन । रामुं नं चिया त्वनय धुंकल । नर्स वास ज्वडः वल अलय बांलाकः न्यन - 'बहादुर जी, छि सुथें ? छिगु बारेथाना अनय तनय् खाँ ल्हाडः च्वनिगु ।'

जि छम्हा नेपः मि खः । जि छम्हा नेपः या कम्युनिष्ट खः । जिपुं जिमिगु देशय् ज्यासाडः नैपुं ज्यापु-ज्यामिया प्रजातन्त्रया निंतिं ल्वाडः चवडापुं खः ।

नर्स रामुता क्वथिडकः स्वत अलय न्यन - छु छि इहिपा जुय धुंकल ला ? छिम्हा जहान परिवारपुं यां सुं हे सेवा याय्ता वगु यां मखाडा नि ?

जिपुं गना द, धाय्गु खाँ जिमि

पार्टीत नं दः ।

नर्स हकनं तान - 'थानायायपुं डाक्टर व नर्सत नेगू स्वंगू गूतय् ब्व थल, च्वंगु दः । गुम्हां कांग्रेस, गुम्हां भारतीय जनता पार्टी, गुम्हां सीपीआई गुम्हां सीपीएम छु छु । अथेहे नर्सत नं ब्वथल च्वंगू दः । अलय कर्मचारीपिनि नं थःथःगु संगठन दः ।

अथेखःसा छु जिता कम्युनिष्ट डाक्टर व नर्सपुं म्हासिडक बिय फैला सिष्टर - रामुं न्यन । 'ज्यू जिं जिमिगु संगठनय न्हिथानय' - सिस्टर आनानं प्याहाँ वान । रामु वास नयो देन ।

न्हिनयसिया २:०० ताइलय, रामु च्या त्वडः च्वंगु । न्हचयाय्म्हा नर्स छम्हा ल्याम्होचाम्हा डाक्टर ब्वडः हल अलय रामुता म्हासिडक बिल । ल्याम्होम्हा डाक्टरं थःगु म्हासिडका ब्यू ब्यू धाल ' कामरेड जिगु नां

मेम्हा पासाता क्यं क्यं वं धाधां यंकल - 'वयक लक्ष्मण श्रेष्ठ खः । वयक चितवनया पार्टी भःम्हा खः । जिमिसं पिनय चिच्याक्वगु छक्व डेरा नं स्वयं धुन । थौं निसें जिमिसं आनानं हे नय्गु जा जि ज्वडः वय, मः थें बिचः नं याय् ।

रामुं नेम्हानपां पालंप, लाहा मिलय यात । उगु इलय नेम्हा नेपालीत भोला ज्वडः आना हे थ्यंक वल । नेम्हासिं छकलं रामुता ज्वज्वलपा धायो थःगु म्हासिडका पिब्वतः- 'जिपुं बागमती अञ्चलं वयापुं खः । वयक शिव मानन्धर खः अलय जि विष्णु महर्जन खः । वनलिपा जनकपुर, नारायणी व बागमतीया पासापिसं म्हासिडका पिब्वयकः म्हातिं म्हातिं म्हासिडकेगु ज्या जुल । प्यम्हासितां तुं सल्लाह बियगु काथं रामुं धाल । 'छिकपुं

सच्छि व चयाप्यंगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

नकतिनि थ्यंकः भाला । ज्यंता नं भपिलाला, भमपिलाला ? अः डेराय भ्रासँ । म्वँ माँ ल्ह्य धुंकः बहनीथाक्य नपा लाय ।' मानन्धरं न्यन-‘दाइता अः गथें च्वं- ? जिमिता तस्कं पीर जुयो च्वंगु दः । जिमिसं घटना जूगु खॉ लिपातिनि सिला ।’

‘छिकपिसं खाडः हे च्वंगु दः ।

अः जिता म्हा यों । डाक्टरपिसं धायो द्यूकाथं अः छु हे खतरा मरु । अथे ग्याय मःगु छु नं मरु । छन्हु नेन्हु लिपा थानानं (डिस्चार्ज) लिता छ्वै ज्वी । जिगु पीर कायोदियमते । पासापुं अः भ्रासुलांकः भ्रासँ ।’ रामुं धायुवं न्हूपुं म्हासिइकपुं प्यमहां तुं पासापुं अस्पतालं प्याहाँ वान ।

घः सफा याय्गु क्वथाय् कम्पाण्डरपिसं ल्वगी पिनिगु घः सफायाडः च्वन । श्याम थापां रामुया घः सफायाडः च्वंथाय् स्वयो दश्वी हे हाल छु खः ! कम्पाण्डर साहेव स्टेरेलाइज मयागु गज, कपायँ व मेमेगु वासया सामान छ्यःगु लिं हे श्व घः लानय थाक्यो च्वंगु खः । कपाण्डरं ज्या याय्गु त्वः त थापाता स्वयो धाल -दायकः उपचार (स्टेरेलाइज) याडः तःगु गजः कपायँ व सामानत पाखं उपचार

याक्यगु जुसा मेगु क्वथाय् वानय मः । आना वानयता डार्का धेबा पुलय मः । सुनं धेबा पुलिमखु वाता थाना थथे हे याई । श्व नेपाल मखु भारत खः । रामुं गुबलें कम्पाण्डरता गुबलें थापाता पालं पः स्वयो च्वन । थापां कम्पाण्डरता धाल -‘अथेजुसा कन्हेनिसँ जिं हे स्टेरेलाइज ड्रेसिङ्ग याक्य । जिं हे

धेबा तय ।’

‘ज्यू यो फुक्कसिया सेवा जुई । कम्पाण्डरं घ्वँ नकः धाल । थापा प्याहाँ वान । मचिकं हल, स्टोभ च्याकल अलय स्टेरेलाइजया वक्साता स्टोभय देछुत अलय रामुया घः थमनं हे सफा यात । पट्टी चिकल । रामुं सन्तोषया सास ल्हाडः च्वन । अलय व बेडय् वाडः आराम यो वान ।

वास नयमते श्व न्ह्यो वैगु वास खः । व वासत मनसां ज्यू ।’

‘छाय थें अखुनुं निसेंयां नयो हे च्वडा ।’ रामुं न्यन । ‘खॉ जिं फुक्क कानय मज्यू तः तः हांपुं डाक्टरपिन्ता तः तः हांपुं मनु तयसं थथे हे वास नकी जक धाला ज्वी ।’ जिपुंयां साधारण नर्सत जक खः । डाक्टरपिसं छु धाला जिमिसं अथेहे यायमः ।

खॉ थुलि हे खः । खॉ थुडकी ।’ नर्स धाल ।

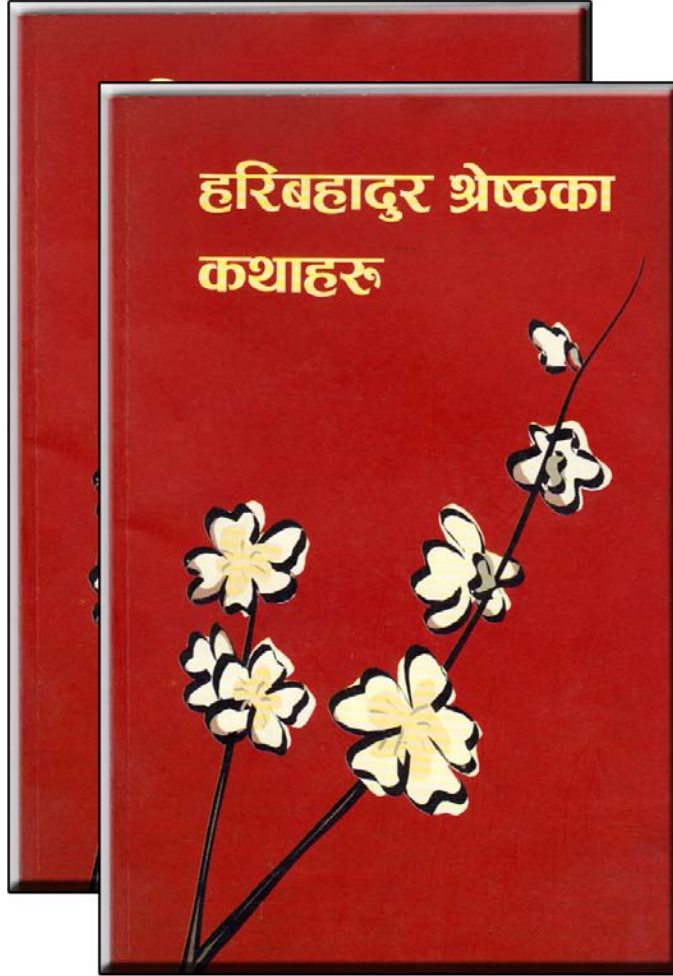
रामु व थापा नेम्हासिं वं वयागु वं वयागु ख्वः स्वत, मेपुं मनुत वगु चायवं नर्स प्याहाँ वान । रामुं चिच्या-चिच्यापागु वास नेपा लिकायो भ्वँ छक्वखय प्वः चित , ल्यं दःगु वास म्हुतिइ तयो गिलासय च्वंगु नाखं घुतिकला । उखुनुं निसें रामुं चिच्या-चिच्यापागु वास मनसँ भ्वँतय प्वः चियगु यात ।

पलखं वं मनय मनय् खॉ ल्हाकल-सायद श्व हे मस्याइगु वासं याडः जिता न्ह्याब्लें शक्ति खय बांमलाक लिच्वः लाकी ।’

रामुं न्हिपौं स्वयो च्वन । वहे इलय् वयागु लाहापातिंचा त वयागु लापाया क्वय पाखय थ्यू वान । वाता भातिचा मछिंथें च्वन । वं तितुतियो स्वतः थियो स्वत छुं छागु वस्तु

दःगु थें मति वांकल । वाता मनय शंका जुल । गनां गोलीया क्वचा दुनयसं थाडः च्वनायां मखु ? वं थापाता क्यडः अलय डाक्टर युसुफता नपालाडः खॉ थ्यंकी जक धाल । रामु देनयता स्वत ।

बहनिथाय् संध्याक या इलय बिरामी जाँचय याइगु सामानत ज्वडः विरामी जाँचय

थापां फुक्क हलंज्वलं थःगु थासय तयो लाहासिलः रामुता चिया त्वंकयता मिलय मालय यायता प्याहाँ वान ।

रामुं चिया त्वडः बिस्कट नयो च्वन । म्हेगः म्हेगः याय्महा नर्स हे वल न्हपा यायथें हे वास रामुया लाहातय तयो ब्यू ब्यू धाल -‘वहादुर श्व चिच्या -चिच्यापागु

सच्छि व चयाप्यंगुग स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

यायां डाक्टर युसुफ रामुया वेड्य थ्यंकः वल । डाक्टरं न्यन -कामरेड रामु अः गथे च्वं ? छुं गनां मखुथें मज्युथें च्वंगु दः ला कि ? रामुं लपाया क्वयपाखय क्यँ क्यं न्यन । डाक्टरं थियो स्वत अलय धाल - 'खः गोली यायगु हे छगू क्वचा खः । जिं तः हांम्हा डाक्टर कय न्यनय ।'

'कन्हैखुन्हें डाक्टर तयगु छगू पुचः ल्वगिपिन्ता स्वस्वं रामुया बेड्य थ्यंकः वल । डाक्टर युसुफं मुख्य डाक्टरता रामुया लपाय् गोलीया क्वचा दःगु खाँ कान अलय उकिता लिकायगु मति तयागु खाँ कान । मुख्यम्हा डाक्टरं चस्मा ह्वतं रामुता क्वथिडक स्वतः, घः स्वत, गोली क्वचा दुनय थाडः च्वंगु लपा थियो स्वत । अलय डाक्टर युसुफता स्वयो धाल 'ज्यू, उकिता कन्है सुथाय लिकायो ब्यू ।'

जि सु खः । जिगु ठेगाना गना खः धाय्गु खाँ जिं बांलाक हे सिया । जि नेपाली खः, नेपाल व नेपाली जनताया निंतिं बिचः याय्गु । छ छंम्हा सरकारया धेबां लहिडः तःम्हा मजू खः । चि नयागुया त्याःसा पुलयगु नामय छं न्ह्यागु नं ज्या यो जुइम्हा । अलय जिपुं नेपालीतय्सं छु सिया धःसा नेपः दे छगू स्वतन्त्र व सार्वभौम देश जूगु स्वयता भारतीय एकाधिकार पुँजी पलख हे स्वय मंदःपुं मखु । अः छ थानानं वानय फः ।

सातिखुनुं घः सफा याय्गु इलय हे रामुता चिरफार याइगु क्वथाय् यंकल अलय डाक्टर युसुफं भातिचा चिरफारयाडः तग्वगु कयगु बःग्वगु छट्टुका लिकाल । घालय पट्टी चिकः टेपं टिकल । व गोली क्वचा छगः सिसिचाखय तयो रामुया लाहातय तयो बिल । रामुं व गोली स्वतः । रबरया पुसा चाय्कः गोली लाहातय तयो स्वत । हकनं व गोली सिसिचाखय तुं तयो पुसा तिडः

डाक्टरतां तुं लिता बिल । अप्रेसन याइगु उगु क्वथाय् मे मेगु बेड्य नं मेमेपुं मनुत थः थः गु चिरफारया ज्या याडः च्वना । नेम्हा कर्मचारीपिसं रामुता पाङ्ग्राचा दःगु बेडय तयो न्ह्याकः वयागु बेड्य हे तय हल ।

रामुं न्हिनयसिया च्या त्वडः च्वगु जुल । न्हियान्हिथं धाय्थें न्हँ न्हँपुं मनुत वयो रामुयाय् हे खायँ, नेपः या राजनैतिक आन्दोलनया खायँ, कम्युनिष्ट आन्दोलनया खायँ, छुं दिन हाँ जूगु घटनाया खाँत न्यडः च्वन ।

रामुं वहे पुलांगु खाँजक लिपिडः धायो च्वन । नैघौतिलिपा छम्हा भारतीय धाल-जि छिगु देया नेपाल गञ्ज व जिमिगु देशया सिमा पाखय् ज्या सानयम्हा मनु खः । जिं छिता मखाडा । जि अः व नातां वयाम्हा खः । जिं माहिला दाइ व तहिम्हा दाइया खाँ नं सिया । छिगु छँ पोखराय् मखु अलय छिगु नां रामु नं मखु । वं छुं तहांगु बिजय याम्हा मनु थें मुसुमुसु न्हयल इवातां थें दान । बांलाक साँ छ्यडः तःम्हा, ग्वायँ दारी मिलय याडः च्याडः तःम्हा तःनु बलय नं टाई चिडः तःम्हा सिइगु कमिज व तुइगु पाइन्ट अलय हाकुगु लकां न्ह्याडः तःम्हा, म्हा तःहिकम्हा ल्हवं पाकम्हा उम्हा मनुता रामुं लिसः बिल- 'छ सु धाय्गु खाँ जिं बांलाक सिया । नेपःया कम्युनिस्ट आन्दोलनय द्रहँ वयो च्वंपुं स्वार्थी तत्वत नपां छंगु(साँठागाँठ) मिलोमत्तो दः । बनारसं हे यँ गुप्तरुपं बुखाँत थ्यनिगु । जि सु खः । जिगु ठेगाना गना खः धाय्गु खाँ जिं बांलाक हे सिया । जि नेपाली खः, नेपाल व नेपाली जनताया निंतिं बिचः याय्गु । छ छंम्हा सरकारया धेबां लहिडः तःम्हा मनु खः । चि नयागुया त्याःसा पुलयगु नामय छं न्ह्यागु नं ज्या यो जुइम्हा । अलय जिपुं नेपालीतय्सं छु सिया धःसा नेपः दे छगू स्वतन्त्र व सार्वभौम देश जूगु स्वयता भारतीय एकाधिकार पुँजी पलख हे स्वय मंदःपुं मखु । अः छ थानानं वानय

फः ।

नेपः या कम्युनिष्ट आन्दोलन दुनय वंम्हा सर्प जुयो च्वडः स्वइम्हा व भारतीय गुप्ती अफिसर खः ख्युंकः लुरुलुरु वान । उब्लेतक थापा, महर्जन, मानन्धर व श्रेष्ठ पिसं व भारतीय गना वानि दक स्वयो च्वन । थापां धाल-'रामु दाजु भी थाना च्वडः घः लांकयता थाकुई । भीसं डेराय वा मेथाय गनां वाडः वासः याय्मः । थाना धवँ, फ्याकाधवँत यम्व दः । वहे इलय पत्रकार धायो जुम्हा न्ह्याब्लें वयो च्वनिम्हा छम्हा सादा पोशाकया प्रहरी वयो रामुता ज्वज्वलपा धाधां न्यन - 'छं थौं छिगु अप्रेसन जुला धःगु धात्थें खः ला ? छु गोली नं लिकाला धःगु न्यडा, धात्थें खःला ?

'जि ग्वतुल च्वडागु, लिउने छु छु जुला जिं मखाडा । व डाक्टरं धाइगु खाँ खः । चिइकेगु काथं रामुं लिस बिल ।

'मखु अप्रेसन याडः लिकःगु तग्वगु कयगु बःग्वगु गोली छिं लाहातय तयो गुलुगुलु तुइक स्वगु अलय चिच्याग्वगु सिसिचाय् तयो पुसा तिडः डाक्टरता व सिसी लिता बियागु खाँ नं सत्य मखुला ? सादा नं फियो तःम्हा पुलिसं न्यन ।

'अप्रेसन क्वथाय् छु जुला, गय जुला वयां डाक्टर व अस्पताल नपां स्वापु दःगु खाँ खः । थजगु विषय जिं स्वयो डाक्टरं सिई । रामुं छखय लिइकः चिइकेगु तातुडः श्रेष्ठ पाखय स्वयो धाल- नय पित्यात भाइ, भी फुक्कसिया चिया त्वनय वा ।' श्रेष्ठ चिया कःवान । थापा, महर्जन व मानन्धर खाँ ल्हाडः च्वन । पलख लिपा श्रेष्ठं रामु व मेपुं फुक्क पासापिन्ता चिया बिल । सादा पोशाकया उम्हा प्रहरीं मछिं थें मति तः तं चिया त्वँ त्वं खय भाषं नेपालीपिनिगु खाँ ल्हागु न्यडः च्वन । चिया त्वनय धुंकः रामुता ज्वज्वलपा धायो वं बिदा फवन । श्वहे ल्याखं अजनं नेन्हू प्यन्हू रामुं अस्पतालय दिन बितय यायां वान ।

स्वप नगरपालिकाया २० वगु नगरसभा सं नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जु पारवं पिब्वगु आ.ब. २०८३/८४ या नीति व ज्याभवः

नगर सभासद जु पुं

नेपः या संविधान छ्यलय् हः सेलिं जुगु नेकगु स्थानीय निर्वाचनं जिपुं त्याकः वयागु प्यदा फुडः डादा क्यंगु जुल । थुगु जिमिगु अन्तिम कार्यकाल खः । अलय थव कार्यकाल अन्तिम बजेट पिब्वयगु अवसर नं खः । २०७९ साल जेठ ६ गते नेकगु कार्यकालया नितिं शपथ ग्रहण यासानिसें हे मदिसें जनताया सेवाखय समर्पित जुयो ज्या साडः चवडागु दः। शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयगु, सुचुकुचु, त्वनयगु नाः थजगु जनताता मदयक मगागु आधारभूत आवश्यकताता हदाय तयो निर्वाचन घोषणापत्र काथं ज्या साडः वयागु दः ।

ख्वप देता थौया अवस्थायूतक ह्यता भ्नी न्ह्यलुवापिसं यक्व यक्व दुःख स्यूगु दः । पञ्चायती व्यवस्थाया निरंकुश शासनकाल व वनलिपाया इलय अपलं राजनैतिक कार्यकर्तापिसं छुं नं पद व धेबाया लोभ मयासैं थःगु जीवनया महत्वपूर्ण ई जेलया तस्कं थाकुगु पःख-दुनय् बितय यात, गुब्लें प्रवास व सुचुक-सुचुक भूमिगत जुयो जनताया सुख- दुःखलय साथ बियोदिल । अलय थौया गणतान्त्रिक व्यवस्था पलिस्था यायूता योगदान याडः दिल । जनप्रतिनिधि जुयो जूसां मजुसैंसां ख्वपया गौरव चवडाइगु ज्याखय महत्वजःगु योगदान याडः द्यूपुं व सकलें न्ह्यलुवापिन्ता तस्कं हनाबना याय ।

ख्वप दे देशं दुनय व देशपिनय (राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय) लागाय् बयबय जुइक म्वाडः चवंगु दः । इ. ए. पाबेलं सन १९२९ सय् थःगु साफु 'द लास्ट होम अफ मिस्ट्री' सं ख्वपया लायकु लागता चव छसे चवयो दिला- 'ख्वपया लायकु लाग चाहिलः स्वय बलय् हलिमयया बच्छी भूगोल चाहिलागुति ग्यनि ।' विद्वान जगदीश शम्शेर राणां ख्वप देता 'नाचगानया राजधानी' या उपमा बियो दिलसा जर्मन वास्तुकलाविद निल्स गुत्सोभं ख्वप देता- हलिमयया दकलय तःहांगु म्वाडः चवंगु संग्रहालय' दक नां छुडः दिला । मूर्त व अमूर्त सम्पदां बिलिबिली जःगु थुगु सांस्कृतिक नगरीया न्ह्यलुवा जुयो जनताया सेवा याय दःगुलिं जिपुं तस्कं लयताया ।

ख्वप दे सम्पदा व सभ्यताया सहर खः अलय थानाया सम्पदात हलिमय नां जः । व फुक्कसिता ल्यंकः, म्वाकः भिंकः तयो न्ह्यंगु पुस्ताता लःल्हायगुता जिमिसं थःगु कर्तव्य व जिम्मेवारी ताय्का । नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायणमान बिजुकुछें 'रोहित' जुं चवयो द्यूपुं 'सच्छिदा लिपाया ख्वप दें' साफूतिं जिमिता

ज्या सानयता लौपु क्यडः चवंगु दः । नगरबासीपिनिगु बांलागु रचनात्मक सुभावा, सल्लाह व आलोचनाता डालकायो जिपुं फुक्क जनप्रतिनिधिपुं ख्वप देता ह्य्यायता ज्या याडः चवडागु दः ।

नगरपालिकाय् स्रोतसाधन उलि मरु । उकिया लिधंसाय भ्नीगु असिमित आवश्यकतात पू वांकय मगु वाध्यता नं जिमिकय दः । ख्वप नगरपालिकाया दुनय (आन्तरिक) व पिनय (वाह्य) या सिमित स्रोत व साधनया लिधंसाय जनताया असीमित आवश्यकतात पूवांकय मःगु वाध्यता नं जिमिकय दः । हदायतयमःगु ज्या यायां वानयगु बचं ब्यसे थुगुसीया नीति व ज्या इवः पिब्वयगु अनुमति फवडा ।

क) शिक्षाः

१. नगरपालिकां ख्वप कलेज, ख्वप इन्जिनियरिड कलेज, ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिड, ख्वप कलेज अफ ल, ख्वप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थान, ख्वप मा.वि., शारदा कलेज/मा.वि. थजगु न्हयगू शैक्षिक संस्थात चाय्कः देशां देछिया ब्वनामिपिन्ता दांकः, भिंकः आखः ब्वंकः वगु दः । नगरपालिकापाखं चायकः तःगु उगु शैक्षिक संस्थाखय् ई काथं व ब्वनामिपिनिगु इच्छा काथं न्ह्यं न्ह्यंगु विषयत ताँ तां यंकी ।

२. विज्ञान व प्रविधि, इन्जिनियरिड, वातावरण व पर्यावरण, संस्कृति सम्पदा ल्यंकः, म्वाकः तयगु, अर्थतन्त्र, स्वास्थ्य थजगु विषयखय अध्ययन अनुसन्धान, प्रकाशन, नवप्रवर्तननपां राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय सम्मेलनया ग्वसः ग्वगवं यंकी ।

३. नगरपालिकापाखं चायकः तःगु कलेजय ब्वडः चवंगु ब्वनामिपिन्ता नगरपालिकाया कार्यालय, वडा कार्यालय, कलेज अस्पताल नपां नगरपालिका पाखंया संस्थाखय् इन्टर्नसीप व

सच्छि व चयाप्यंगु स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

ग्वाहालिमिपुं जुयो ज्या सानयगु मौका बिई ।

४. ख्वपया बौद्धिक व सांस्कृतिक सम्पदात ल्यंकः, म्वाक तयया लागिं बौद्धिक सम्पतिसम्बन्धी कानूनी विश्लेषण, डिजिटल प्रवर्द्धन व रणनीतिक कार्ययोजना (ज्यापा) दयकी ।

५. ख्वप नगरपालिकाय् आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक अवस्थाया बारे अध्ययन अनुसन्धान याई ।

६. ख्वप नगरपालिका दुनय थी थी विषय अध्ययन अनुसन्धान याइपुं अनुसन्धानकर्ता ब्वनामिपिन्ता नगरपालिकापाखं ब्यू ब्यू वयोच्वंगु अनुसन्धान वृतिता त्वः मफिडकः बिई । राजनीतिशास्त्र, नेपालभाषा संस्कृति, अर्थशास्त्र व दर्शनशास्त्र थजगु विषय कायो उच्च शिक्षा ब्वनिपुं ब्वनामिपिन्ता स्नातक, स्नातकोत्तर विशिष्टाचार्य (एम फिल) व विद्यावारिधितक छात्रवृत्ति बियगु नीति नं मदिकक बिई । थुगुसी निसें, अर्वांन डिजाइन एण्ड कन्जर्भेसन विषय कायो उच्च शिक्षा ब्वनिपुं ब्वनामिपिन्ता नं छात्रवृत्ति मिलय याई ।

७. गरिव अलय जेहेन्दार ब्वनामिपिन्ता नं छात्रवृत्तिया व्यवस्था याई । कासाया थी थी विधाखय राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय पदक त्याकपुं कासामि ब्वनामिपिन्ता नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु मा.वि. व कलेजय नं छात्रवृत्तिया व्यवस्था याई ।

८. शैक्षिक गुणस्तर च्वजाय्केता हाजिरी जवाफ (न्हयसः लिसः कासा), किपा च्वज्या, न्वचुकला, च्वखँ, वादविवाद थजगु, अतिरिक्त ज्या इवत न्हयाकी । ब्वनयकुथि सांस्कृतिक व कासा स्यनामिपुं छ्वयगु व्यवस्था याई ।

९. नगर दुनयया ब्वनयकुथिया भौतिक पूर्वाधार दय्केता ग्वाहाली व विज्ञान, गणित व सामाजिक प्रयोगशालात निःस्वासां यंकी ।

१०. शिक्षकपिनिगु लागिं थी थी विषयसं मः काथंया तालिमत बन्दोबस्त याई । ब्वनामिपिनिगु ल्या स्वयो शिक्षक संख्या मगागु ब्वनयकुथिया लागिं अनुदानया व्यवस्था व सामुदायिक व संस्थागत ब्वनयकुथि, शिक्षक व ब्वनामिपिन्ता हानयज्या याई ।

११. ब्वनयकुथि तर्गिनिसें हे लाहातय ज्या दैगु अलय व्यवसायिक तालिमत बियो शिक्षाता उत्पादन श्रमनपां स्वापु दयकेगु कुतः याई । ब्वनयकुथिसं सूचना प्रविधिया (ICT) विस्तार, एआई (AI) तालिम व ब्वनयकुथिता प्रविधिमैत्री याय्ता स्मार्ट बोर्ड तयगु व्यवस्था मिलय याई ।

१२. पठन संस्कृतिया विकास याय्गु तातुडः वडा वडायच्वंगु साफुकुथित, वाचनालय अलय सामुदायिक सिकाई केन्द्रतय्ता मःगु ग्वाहाली याई ।

१३. 'छगू ब्वनयकुथि छथाय् सम्पदा सुचुकुचु' ज्या इवः त न्हयाकंतुं यंकी ।

१४. अ. चाय्कः तःगु वडा वडाया शिशु स्याहार केन्द्रतय्गु स्तरोन्नति याड वडा नं १० य् दय्क च्वंगु शिशु स्याहार केन्द्र नं चायकेगु कुत याई ।

१५. स्थानीय पाठ्यक्रम ब्वकिपुं शिक्षकपिन्ता तालिम नपां मःगु शिक्षण हलं ज्वलंत नं बिई । नेपाल भाषा व लिपि कक्षास्यनयगु व्यवस्थानं याई ।

१६. ख्वप मेडिकल कलेज चाय्केता ख्वप नगरपालिका वडा नं १ य् च्वंगु सल्लाघारीच्वंगु १०८ पी जग्गा काय्ता स्वापु दःगु निकाय नपां स्वापु तयो ज्या न्हयाकय्गु ।

१७. वडा-वडाय् मचातय्गु लागिं गृहकार्य कक्षा चाय्केता मःकाथं शिक्षक व्यवस्था याय्गु अलय शैक्षिक ऋण या धेबाया सिमा वृद्धि नपां उकि काइगु ब्याजया प्रतिशतता ई काथं दय्की ।

(स) स्वास्थ्यः

१८. ख्वप अस्पतालता स्तरोन्नतीनपां मः काथं भौतिक पूर्वाधारत दयक एम. आर. आई सेवा, आई, सी. यू. सेवा नपां आधुनिक स्वास्थ्य उपचार सेवा न्हयाकयगु कुतः याई । नपां मृगौला ल्वयया उपचारया लागि डायलाइसिस सेवा विस्तारयाय्ता कुतः याई ।

१९. ख्वपय चाय्कः तःगु सरकारी व निजी अस्पतालत नपां स्वापु तयो मंकः ज्या याडः ख्वप नगरपालिकाता स्वास्थ्य उपचार सेवाया गन्तव्य दयकेगु कुतः याई ।

२०. नगरबासी पिन्के खानय दःगु चिनी ल्वय, उच्च रक्तचाप, व कोलेस्ट्रॉल थजगु मपुनिगु ल्वयया अध्ययन अनुसन्धान याय्गु अलय 'छँ छँ नर्सिड सेवा' ता अज बांलाकः हज्याकः यंकी । नगरबासी पिनिगु स्वास्थ्य विवरण प्रोफाइल दयकेगु अलय क्यान्सर, मृगौला, नाक, कान, घाँटी व श्वास प्रश्वास सम्बन्धी मपुनिगु ल्वयया मदिकक स्वास्थ्य शिविर ततं वानय्गु ।

२१. वडा वडाय् चायकः तःगु स्वास्थ्य केन्द्रत छसिकाथं स्तरोन्नती यायां विशेषज्ञ उपचार सेवा हज्याक यंकी । ख्वप नगरपालिका वडा नं ७ खँचाय् आधारभूत स्वास्थ्य उपचार केन्द्र न्हयाकय्गु अलय नगरबासीपिन्ता हि, अक्सिजन अलय शव वाहन सेवा, मनोपराामर्श सेवा निःशुल्क याई ।

२२. नगरपालिकाया व्यवस्थापनय् चाय्कः तःगु नागरिक आरोग्य केन्द्र, शास प्रश्वास पुनः स्थापना केन्द्रया सेवा विस्तार व नगरबासी पिन्ता स्वस्थ याडः तय्ता शारीरिक व्यायामशाला दयकः अज बांलाकः यंकी ।

२३. ख्वप तिलगड्गा आँखा अस्पतालता अज बांलाक यंकः आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र पाखं आँखा उपचार सेवा' विस्तार याडः यंकी ।

२४. एकल महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकापुं अलय फोहर मैला थासय लाकय्गु ज्यायाइपुं कर्मचारीपिन्ता नियमित स्वास्थ्य परीक्षण व उपचार सेवाया व्यवस्था याई ।

२५. नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु अस्पताल व स्वास्थ्य केन्द्रय ज्येष्ठ नागरिकपिन्ता अलय अपाड्गता जूपुं मनुतय्ता अःपुक सेवा वियगु स्वई ।

ग) सम्पदा व संस्कृति

२६. ख्वप देता 'सांस्कृतिक नगरी' घोषणा याक्यगु कुतः याई । दाफा - भजन व परम्परागत बाजागाजाया बोल लिपिवद्ध (चवयोतयगु) यायगु नपां संस्कृति ल्यंकः, म्वाकः तयगु नपां अभिलेखीकरण याई । परम्परागत बाजा अलय भजनया धिंधिं बल्ला नपां ब्वज्या याडः सांस्कृतिक संरक्षणय् बः बिई ।

२७. परम्परागत अलय आधुनिक बिद्याया सांस्कृतिक ज्या इवः नपां इलय ब्यलय नगरया थी थी थासय् पालंपः याडः मेला व उत्सवत न्ह्याकः आर्थिक ज्या इवःत हछ्याई । ख्वप देता जीवन्त सम्पदा शहर काथं हछ्यायता सुथाय् व बहनीया इलय सत्त, फल्चाय् भजनत नपां सांस्कृतिक ज्या इवः त याडः (आन्तरिक व बाह्य) देशं दुनय व देशं पिनयया पर्यटकत दुकायगु ।

२८. ऐतिहासिक, थन्थु दरबार दानय् धुकः संग्रहालय काथं हछ्याईसा परम्परागत शैलीं दांगू हाडा छँ याता बांलाक छ्यलयगु नीति दय्कि । खौमाया उमामहेश्वर, क्वाछँया नारायण देगः, टिबुक्छँया दही बिनायक छोछँ, व तःमाहीया नवदुर्गा छो छँ दानयगु ज्या हछ्याई । नपां ऐतिहासिक नवदुर्गा जात्रा न्ह्याकयता नगरपालिकापाखं अपुकः बिई ।

२९. भ्नीगु हे पुलांगु परम्परागत शैलीं छँ दानिपुं नगरबासीपिन्ता नगरपालिकापाखं प्रोत्साहनकाथं बियो वगु अनुदानता ब्यु ब्यु ऐतिहासिक महत्वया निजी छँ दानयता अःपुक विई ।

३०. सम्पदा लागाय रात्रीकालीन बत्ती (बहनीसिया मता) अलय सीसी क्यामराया व्यवस्था याई ।

३१. ख्वपय पर्यटकपिन्ता ताई तक तयो तयगु तातुडः 'सांस्कृतिक प्रदर्शनी केन्द्र दयकः नियमित सांस्कृतिक प्रदर्शनी सुरु याई ।

३२. त्वालय - त्वालयया पुलांगु मौलिक नां नपां देगः छोछँ, देवालय शिवालय, बहाबही, चुकः, ननी, फल्चा, सत्त, ल्वहँ हिति, पुखु नपां सम्पदात ल्यंकः म्वाकः तयो डिजिटल अभिलेखीकरण याई ।

३३. ख्वपया म्हासिडका काथं दयो च्वंगु जुजु धौ, तका तपुली, कवांचा प्याखं, बिस्काया घातु म्ये व कसिमला पायँ राष्ट्रिय सूचीकरणया प्रक्रिया खय् दःसा थानाया मूर्त व अमूर्त सम्पदाया राष्ट्रिय सूचिकरणय दुश्याकयता प्रक्रिया हछ्याई । ख्वपया परम्परागत नपां मौलिक उत्पादनता प्रवर्द्ध यायां पर्यटन विकासनपां स्वायगु नीति हछ्याई ।

घ) पर्यटन :

३४. ख्वप देता धार्मिक अलय सांस्कृतिक पर्यटननपांया आकर्षण केन्द्र दयकेता चिच्याहाकगु (अल्पकालीन) वा ता हाक (दीर्घकालीन) योजनात दयकेता इतिहास व संस्कृतिया विज्ञपुं अलय स्वापुः दःपुं पुचः पिनिगु प्रतिनिधित्व यायां सम्भाव्यता अध्ययन समिति निःस्वानी ।

३५. ख्वपया नखा-चखाया म्हासिडका नपां सांस्कृतिक

सच्छि व चयाप्यंगूगु स्वप पौ. बःछि पौ (पाक्षिक)

क्यालेण्डर दयकः अलय सांस्कृतिक सम्पदा पदयानानपां पर्यटकीय ज्या इवःत न्ह्याकी ।

३६. ख्वपया पर्यटन च्वजायकेता भक्तपुर पर्यटन विकास समिति, होटल एशोसियसन अफ भक्तपुर, ट्राभल एजेन्सी व डिजिटल विषयवस्तु सर्जक (कन्ट्रेट क्रियटर) पुं नपां मंकः ज्या याई ।

३७. नगरया मू मू सम्पदाया लागात, गल्ली अलय चुकय्-चुकय् नपां पर्यटन प्रवर्द्धन ज्या इवः तः न्ह्याकः होमस्टे, फैमिली स्टे, अलय पथ-प्रदर्शक (लॉजुव) पिन्ता तालिमत बिई ।

३८. देशं दुनय व देशं पिनयया पर्यटकपुं दुकायया लागिं भाज्यापुखु, नः पुखु, बाहारे (कमल बिनायक) पुखु थजगु थासय मदिवक स्थानीय व घरेलु उत्पादन, सांस्कृतिक ज्या इवः नपां मेला व उत्सवत डायकी । नःपुखुली वाटर साइकिलिङ्ग नं न्ह्याकी ।

ङ) कासा

३९. शिक्षा व कासाता नपां नपां यंकयगु नीति काई । ब्वनयकुथिया कासा स्यनामिपिन्ता मःगु तालिम नपां कासाया स्तर वृद्धियायगु कुतः याई ।

४०. राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय स्तरया कासामिपुं ब्वलांकयता मदिवक स्यनयगु नपां मः काथंया कासाया पूर्वाधारत दयकेगु अलय नगर दुनयया कासाख्यःत बांलाकयगु भिंकयगु ज्या याई । ब्वनयकुथि ब्यागु अलय अन्तरनगर कासाया धिं धिं बल्ला नं न्ह्याकी । कासामिपिनिगु बिमा यायगु ज्या नं न्ह्याकी ।

४१. वडा वडाय् न्ह्याकः च्वंगु छिकोड व्यायामता अभ बांलाक उकिता ब्वनयकुथिनं स्यनयगु नीति काई ।

४२. कासा च्वजायकेता काथं छिंगु थासय कभर्डहल अलय फुटसल कासाया निंतिं कासा ख्यः दयकेगु कुतः याई । नगरया काथं लागु थासय धलं व्वायगु (पौडी पोखरी) दयकि । महेश्वरी कासा ख्यः व सहिद स्मृति कासा ख्यः अज बांलाकी ।

४३. स्थानीय खेलकुद समिति, टिम-क्लब, साफूकुथि, वाचनालयत न्ह्याकः वडास्तरीय, नगरस्तरीय कासाया धिंधिबल्ला व अतिरिक्त कृया कलापत न्ह्याकी ।

च) लकस व सुपुक्पुः

३४. नगर दुनयया सम्पदा लागा, खुला लागा, खुसी, पुखुतनपांया थासय नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं व कर्मचारीपुं न्ह्यलुवा जुयो स्थानीय जनतात नपां तयो बःछिया छक याडः च्वंगु सुचुकुच ज्या इवः ता मदिवक हज्याकः काथं छिंगु थासय सिमाचात पिडः वाउँसे च्वंक तै ।

४५. हनुमन्ते खुसी व कासान खुसी बांलाकः खुसी सिथय टेवा पः खः (रिटेलिङ्ग वाल) दयकः सिमाचा पिड ।

४६. नगरया काथं छिंगु थासय पार्कत दयकी अलय सम्पदा स्थल थजगु महत्वपूर्ण थासय स्वंमा, सिमाचा नपांया गमला तयो स्वय् हाँय पुकः तयगु काथं ज्या याई ।

सच्छि व चयाप्यंगु स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

४७. बिजुली, टेलिफिन व इन्टरनेटया तारत यो थें प्यडः अव्यवस्थित जगु दृश्य प्रदुषण खानय दः गुलिं व तारत बांलाक तयो चां तलय ल्हाकयगु ज्या मथां हे क्वचायकी । नगरया मू मू बजारय पसक्वया च्वय् पाखा तयगुली छगू काथं तुं यायगु नपां रात्रीकालीन बत्ती व आकर्षण (बां बांलागु) गमलाया व्यवस्था याई ।

४८. सल्लाघारी व हनुमानघाट (खँचाय्) दयकः च्वंगु उपचार पुखुत दय्के धुकः नाः यचुक खुसी छ्वयो खुसीया पर्यावरणता स्वस्थ अलय म्वाकः तयगु कुतः याई ।

४९. वातावरणीय प्रदुषण म्हवचायायता प्लास्टिकया भोलात नपां हलं ज्वलंत म्हवचा याकयगु कुतः याई ।

५०. स्वापु दःगु सरकारी निकाय नपां मिलय जुयो नगरया ढल निकास, व्यवस्थापन सुधार व मः काथंया पूर्वाधारत दयकः यंकी । ल्योसिंख्यो निसें सल्लाघारीतकया प्रस्तावित धःता मःम्बः (औचित्य) या लिधंसाय खारेज प्रक्रिया हछ्याई ।

५१. नगरया मूल सडकय् भ्यातुगु कुबिडगु भारी सवारी साधनत छसिकाथं महयकसिं डायो जुइपिन्ता अःपुकः पैदल यात्री मैत्री दयक- दयकं यंकी । न्हँगु आवास क्षेत्रय 'भारी सवारी साधन प्रवेश निषेध' या नीतिकाई ।

५२. नगर क्षेत्रता ध्वनि, बायु थजगु प्रदुषण म्हवचा यायता अलय नगरबासीपनिगु स्वास्थयता च्वछायो साइकल यात्राता घ्वासा बिई ।

५३. आधुनिक प्रविधि जडान याडः ध्वगिडगु फोहरता नेपाली (कम्पोष्ट) सः दयकः अलय ध्वमगिडगु फोहरता हकनं छ्यलः पुनः उत्पादन बिधी छ्यलः फोहर मैलाया लिपा थ्यंकया दीर्घकालीन व्यवस्थापन याई ।

ठ) त्वनयगु नाः

५४. न्हपानिसेंया परम्परागत त्वनयगु नाः या ना छँ काथं दयो च्वंगु तुंथी, बोडः, ल्वहँहि व मेमेगु नाः छँ त सिडक सुधार यायां ल्यकः, भिंकः तै ।

५५. नगरया फुक्क बस्तीखय मेलम्ची व नगरकोटया त्वः नयगु नाः बांलाक थ्यंकयता इड बियगु वितरण प्रणालीता सुधारयाडः काथंछिगु थासय डिप बोरिडः, त्वनयगु नाः मुनयगु ट्याङ्की थजगु मेमेगु मःगु मःगु पूर्वाधारत दयकिगु अलय वगति नाः मुनयगु नपां जमिनतलय नाः हकनं थानयगु वैज्ञानिक विधि डाली ।

ज) कृषिः

५६. नगरपालिकां दयकगु नेपाली (कम्पोष्ट) सः व कृषि चुन दांक मियो थुकिता छ्यलयता नगरबासीपिन्ता घ्वायगु ज्या याई ।

५७. छवप नगरपालिका द वडाय दयक च्वंगु 'चिस्यान केन्द्र' चायकी । वडानं ५ य् दयकः च्वंगु तरकारी बजार नं चायकः इलय-व्यलय कृषि उत्पादन मेला न्ह्याकी ।

५८. इलय व्यलय सस्तो बजार चायकः कृषि बजार

प्रवर्द्धन याई ।

५९. नगरवासी कृषकपुं ल्या खाडः कृषि अभ्यास, भिंगु पुसात हवल अलय जैबिक बिषादी छ्यलयगु खायँ विज्ञपुं पाखं तालिम व चा जाँचया ब्यवस्था याई । नपां कृषकपिन्ता सहूलियत ब्याजदरय् कृषि ऋणया व्यवस्था याई ।

क) सहकारीः

६०. सहकारी संस्थातयता छ्यँ छँगु थासय लाय छ्यलयता प्रोत्साहित यायगु नपां लाहातय ज्या दैगु तालिम बियो ल्यासे ल्याम्होपिन्ता थःगु तुतिखय दानय फयकेगु नीति काई । नपां नगरबासीपिन्ता वित्तीय साक्षरता अभियान न्ह्याकी ।

६१. सहकारी संस्थाया बचतकर्तापनिगु वचतया धेबा सुरक्षित यायता सहकारी संस्थातयगु मदिवक अनुगमन याई । बचतकर्तापनिगु वचतया धेबा हिनामिना याइपुं अलय ऋण कायो इलय हे मपुलिपिन्ता पुइकेता नगरपालिका पाखं बचत रकम सुरक्षाया लागिं मः काथं सहजीकरण याई ।

६२. सहकारी संस्थाया सामुदायिक विकास कोषता समुदायया भिं ज्याखय् छ्ययकी । 'छगू सहकारी छगू लागाय सुचुकुचु' नीति मदिवक हछ्याई ।

६३. सहकारी संस्थातयता सामाजिक उत्तरदायित्व दुनय 'आदर निकेतन', स्वास्थ्य केन्द्र पलिस्था व स्वास्थ्य शिविर चायकेगु, व्यायामशाला न्ह्याकयगु थजगु अतिरिक्त ज्या इवः न्ह्याकयता ग्वाकयगु ।

ग) युवा, महिला व ज्येष्ठ नागरिकपिन्ता स्वयो ज्या भवः दयकीः

६४. नगरवासी ल्यासे ल्याम्होपिन्ता थःगु तुतिखय दानय फयकः लाहातय् ज्या दयक बियता सिंकःमि, डकःमि, ज्वरय यायगु पाक शिक्षा, सुज्या सुयगु सिलाई, विद्युत, कम्प्युटर, हेयरकटिड्गु (साँ च्याकयगु), ब्यूटिसियन (समा) फ्रिज, वासिड मेसिन, मोबाइल, मोटरसाइकल, नाः सालिगु पम्प ल्हवनयगु थजगु तालिमत बिई । नपां चिनियाँ, जापानी, अंग्रेजी सांकेतिकभाय थजगु भाय स्यनयगु नपां कृतिम बौद्धिकता (एआइ) डिजिटल व्यवसाय प्रवर्द्धन फोटोग्राफी, भिडियोग्राफी, संगीत, प्याखं थजगु तालिमत न्ह्याकी ।

६५. मिं न्वयफःगु खुसी बः चलं वानिगु थजगु विपद्या इलय काचाक्क समस्या ज्यंकयगु तालिम बियो 'युवा स्वयमसेवक टोली' दयकः ज्या छ्यली । नपां मःमःथाय् फायर हाइड्रान्ट तयगु नं याई ।

६६. नगरया ल्यासे ल्याम्होपिन्ता थःगु तुतिखय दानय फयकेता सहूलियत ब्याजदरय् 'युवा उद्यमशीलता ऋण' या व्यवस्था नं यायां वानि ।

६७. छवपया कला, संस्कृति, जीवन शैली, इतिहास नपांया विषयलय अनुसन्धान नपां डिजिटल पाखं प्रचार-प्रसार यायता ल्यासे ल्याम्होपिन्ता मःगु तालिम नपां सहजीकरण याई ।

६८. शिक्षित ल्यासे ल्याम्होपिनिगु लागि लोकसेवा, शिक्षकसेवा नपां मेमेगु प्रशिक्षणया व्यवस्था नं याई ।

६९. ज्येष्ठ नागरिकपिनिगु लागिं ख्वप नगरपालिका वडा नं ६ या अँचा पुखु सिथय आदर निकेतन चाय्कः थाकालिपुं ज्येष्ठ नागरिक पिन्ता हानय् ज्या नं याई ।

७०. अपाङ्गता जुपुं नगरवासीपिन्ता मःगु तालिम अलय अपाङ्ग सहायक सामग्रीत बियगु नपां कासा व अतिरिक्त कृयाकलापत याई । अपाङ्गमैत्री भौतिक संरचना दयकेगुलि बःयाई ।

७१. ल्यासे ल्याम्होपिन्ता लागु पदार्थ व मादक पदार्थया दुर्व्यसनी तापाक्क तय्ता 'सचेतनामूलक अभियान' न्ह्यांकी ।

७२. नगरवासी थाकालिपुं ज्येष्ठ नागरिकपिनिगु सीपता छ्यलयगु नपां याकामिसा (एकल महिला) पिन्ता स्वयो सीपमुलक तालिम नपां मनोपरामर्श ज्या इवः त न्ह्याकी ।

ठ) भौतिक पूर्वाधार दयकेगुः

७३. ख्वप नगरपालिकाया थी थी वडात वडा नं २ या इन्द्रायणी द्यो छँ, ३ वडाया थन्थु दरवार, ४ वडाया इखालाही मथ, ६ वडाया छुम गणेद्योया द्यो छँ व सुन्दरी गोपाल देगः, ८ वडाया न्याकी देगः नारांद्योया देगः दानय्गु अलय पुलांग जगातीया ताँ ल्हवनय धुक्यगु, ख्वपया गौरवया योजनाया रुपय दाङः च्वंगु ६ वडाया अरनिको सभा भवन, १ वडाया तको किबा बहुउद्देशीय भवन, ३ वडाया ऐतिहासिक पाहाँ छँ या लागिं मःगु बजेट छखय लिइकी । अथेहे ७ वडाया हनुमानघाट्या सत्त, फल्चा दानय्गु, ९ वडाया ख्वप अस्पतालया दयक च्वंगु प्रवेशद्वार, क्यान्टिन ब्लक, व एम. आर. आई भवन दानय धुक्यता मःगु बजेट छखय लिइकी ।

७४. हनुमन्तेखुसी टेवा पःख नपां खुसी सिथयया लाँ (करिडोर) दयकेगु ज्या नं न्ह्याकतुं यंकी ।

७५. ख्वप कलेज अफ ल या भवन दानय्ता मःगु बजेट छखय लिइकी ।

७६. आदिपद्म महाविहारया आगं छँ दानय धुंकी, कुथुबहीया मूल प्रवेशद्वार दानय्गु ज्या न्ह्याकी ।

७७. ऐतिहासिक ९९ चोक मुलय्गु (उत्खनन) ज्या हज्याकय्ता लायकु लागाय् लागु सरकारी कार्यालयत काथं छिंथाय् थाय् ल्हय्यगु कुतः याई । ख्वपया लायकुली वसन्तपुर दरवारया पुनः निर्माणसम्बन्धी अध्ययन याई ।

७८. ऐतिहासिक ब्रम्हायणी देगः व घाट ल्हवनय-कानय याय्गु नपां मंगलतीर्थ घाट व ताहाफल्चा, महेश्वरी घाट, कालीघाट, धाला खुसी घाट पुनःनिर्माण ज्या हछ्याई ।

७९. ख्वप १० वडाया लाञ्चा फल्चा निसें ब्यारेकतकया नगरकोट सडक खण्डय् ढलनिकास, व फः दयकः कालोपत्रे (पिच) याई । लिबाली आवास योजना नपां देको-मिबा-इटापाके आवास योजनाया लाँत बांलाकसे कालोपत्रे ज्या हट्छ्याई ।

सच्छि व चयाप्यंगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

८०. कयतामरू घाचाय् ताँ दयकेगु ज्या नपां सवारी साधनतय्ता ल्योसिंख्यो तक याई ।

८१. नगरय् द्रहँ वडगु मुख्य मुख्य लाँपुः (नाका) त सुचुकुचु अलय हरियाली व्यवस्थापन याई ।

८२. वडा वडाया सम्पदात ल्हवनयता बिस्कं बजेट छखय लिइकी ।

८३. ख्वप वडा नं ५ या पसिखेल सवारी पार्किङ्ग लागा छ्यलय हईसा मे मेगु काथं छिंगु थासय पार्किङ्गया व्यवस्थायायां यंकी ।

८४. देको-मिबा-इटापाकय् आवास योजनाय् ल्यं दःगु भौतिक निर्माणया ज्या क्वचाय्कय्ता अःपुक्यगु नपां गुठी जग्गा नपां स्वापु दःगु समस्या ज्यंकय्ता कुतः याय्गु ।

ठ) विविधः

८५. ख्वप नगरपालिका २ (सानो ब्यासी) चिच्याहां ब्यासीया 'भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्रता हस्तकला तथा घरेलु उत्पादनय् आधारित औद्योगिक ग्राम काथं हछ्याय्गु कुतः याई । भक्तपुर क्राफ्ट उद्योग न्ह्याकयता मःगु व्यवस्था याई ।

८६. सरकारी, पर्ती अलय सार्वजनिक जग्गाया अभिलेखीकरण याडः ल्यंक तै अलय अजगु जग्गाता सामुहिक भिं ज्याखय छ्यली ।

८७. नगरया महत्वं जःगु पर्यटकीय थाय व सम्पदा र फ्रि वाइफाइया व्यवस्था याई ।

८८. कर टोलीत छ्यलः छँ छँ कर मुनय्गु अलय अनलाइन कर मुनय्गु ज्या अलय अनलाइन नक्सा पास प्रक्रियाया ज्या न्ह्याकी ।

८९. चां दाङः दयकिगु छँ दानिबलय नक्सापास ज्या अपुकय्ता नक्सापास दस्तुरय छुट बिई ।

९०. बजार अनुगमन ज्या अज बांलाकय्ता ज्या न्ह्याई । व्यवसायीपिनिगु धःतालाजु नवीकरणया व्यवस्था नगरपालिकाय् हे याई ।

९१. गल्ली खिचा अलय प्यपांचु, पशुपन्ठी नियन्त्रण नपां ब्यवस्थापन ज्यायाता मदिक न्ह्याकी ।

९२. नगरपालिका लागाय् अस्थायी बसोबास अलय डेराय च्वंपुं फुक्क सिया ल्या मुडः व अभिलेखीकरण याई ।

९३. २०७२ सालया तः भवखाचां पीडितपिन्ता भग्नावशेष व्यवस्थापन नपां नक्सापास ज्या सहजीकरण याई ।

९४. कर्मचारी प्रशासनता चुस्त तथा सेवाग्राहीमैत्री दयकी । कर्मचारीपिनिगु ज्यायाता ल्ययो (कार्य मूल्याङ्कन) उकिया लिधंसाय दण्ड पुरस्कार (सिरपा) व्यवस्था याई । कर्मचारी पिनिगु क्षमता च्वजाय्किगु तालिम न्ह्याकः सेवा प्रवाहय् चुस्तता हई ।

उगु नीति व ज्या इवः या लिधंसाय आ.व.२०८३/८४ बजेट पिब्वय्गु बचं नं बिय ।

न्हिल्याः २०८३/०३/०७

प्रमुख, सुनिल प्रजापति

ख्वप नगरपालिकाया आ.व. २०८३/८४ या बजेट वक्तव्य

सभाया नाचो भाजु, नपां सभासद पासापुं

ख्वप नगरपालिकाया थुगु गरिमास्य २० कगू नगर सभासं उपस्थित सकलें सभासदपुं, कर्मचारी पासापुं, सञ्चार कःमिपुं अलय थाना भायो दयपुं सकलसिता दुनुगलनिसें लसकुस अलय अभिवादन !

नेपःया संविधान छ्यलय हःसेलीं जूगु नेकगू स्थानीय तहया चुनावय् जिपुं वयागूः प्यदा फुडः डादा क्यन । थ्व जिमिगु कार्यकालया दकलय लिपाया दां नं खः । अलय थुगु कार्यकालया दकलय लिपाया बजेट पिब्वय दयो जिं गौरव महशुस याडा ।

प्रजातन्त्र पुनःस्थापना व लोकतन्त्रया लागि जूगु थी थी जनआन्दोलनय् व संघर्ष थःगु अमूल्य जीवन पाडः वापुं ज्ञात अज्ञात सहिदपिन्ता भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली देछाय । नपां थी थी काल खण्डय तस्कं फय थाकुगु जेल जीवन फयो भःपुं, प्रवास व भूमिगत जुयो राजनीतिक व सामाजिक ह्युपा ह्युता ज्वः मरुगु योगदान याडः द्युपुं सकल न्हयलुवा योद्धा पिन्ता नं तच्चक हनाबना याय् ।

जिमिसं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया सिद्धान्त व बिचःता कःघाडः जनताया सेवा सं निस्वार्थ भावं जुयो च्वडा । पार्टीया नाचो भाजु नपां वरिष्ठ राजनीतिज्ञ नारायण मान बिजुक्छें 'रोहित' जुं च्वयो द्युगु 'सच्छिदा लिपाया ख्वप दे' व पार्टीया घोषणापत्रं जिमिता न्ह्याब्लें खःगु लापुं क्यडः खः थाय् यंकः च्वंगु दः ।

ख्वप देता हलिमयया छगू 'म्वाडः' च्वंगु संग्रहालय व 'नाचगानया राजधानी' काथं म्हासिइकेता ग्वाहाली याडः द्युपुं सकल नगरबासी व न्हयलुवापिन्ता जिमिसं कृतज्ञ भःपिया । ख्वपया मूर्त अमूर्त सम्पदात ल्यंकः, म्वाकः व भिंकः तयो न्हेंगु पुस्ताता लः ल्हाय्गु जिमिसं थःगु मुख्य कर्तव्य व जिम्मेवारी भःपिया ।

नगरपालिकाया स्रोत व साधन म्ह्वचा जक दता । अलय जनताया आवश्यकता अपलं-अपः दः । थ्वहे सिमित स्रोत व साधनता अपलं छ्यलः जिमिसं शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः, म्वाकः, तयगु, सुचुकुचु व पर्यटन थजगु आधारभूत आवश्यकताता दकलय हःनय तयो ज्या याडः वया । नगरबासीपिनिगु रचनात्मक सल्लाह, सुभावा व आलोचनाता कः घाडः जिमिसं ख्वपया चाकलीं विकास याय्ता जिपुं ह्युयाडः च्वडा । सभाध्यक्ष ज्यू, अः जिं चालू आ.व. २०८२/८३ या बजेट छ्यलाया बचा हाकलं लिफः स्वयो पिब्वयगु अनुमति कायः

१) चालू आ.व. २०८२/८३ या लागिं मुक्कं २ अर्ब ४७ करोड ३१ लाख तकाया अनुमानित बजेट दयकागु खः । उकि मध्ये नगरपालिकाया आन्तरिक आय पाखं ६४ करोड ६१ लाख तका

आम्दानी जुइगु मति तयागुलि २०८३ जेठ मसान्त तक खय ४८ करोड १८ लाख तका धाथेंगु आम्दानी जुल । गूगु मतितयागु आम्दानीया ७४.४७ प्रतिशत जू वै । सम्पति व भूमिकर, घर बहाल कर, पर्यटन सेवा शुल्क, व्यवसाय कर नगरपालिकापाखं दयकेगु कम्पोष्ट मल मियागु, पार्किङ व जल मनोरञ्जन शुल्क, छायाङ्कन दस्तुर थजगु चालु आ.व. या लागिं मति तयाथें आम्दानी जूगु खानय दः ।

२. वाह्य स्रोत पाखय, राजश्व बाँडफाँडय् संघ, प्रदेश व मालपोत रजिस्ट्रेसन नपां याडः २४ करोड ११ लाख मति तयागुलिं चालु आ.व. या जेठ मसान्त तक खय १६ करोड ४९ लाख तका प्राप्त याडः ६८.३९ प्रतिशत प्रगति जुल । राजश्व बाँडफाँड समेत नेपाल सरकार व प्रदेश सरकारपाखं वित्तीय समानीकरण, सशर्त समपूरक व विशेष अनुदान, सामाजिक सुरक्षा भत्ता, सडक बोर्ड नेपालपाखं याडः मुक्कं वाह्य स्रोत रु. १ अर्ब ५० करोड १३ लाख वैगु मति तः गुलि चालु आ.व. या जेठ मसान्त तक खय १ अर्ब २१ करोड ९५ लाख अथे धाय्गु ८१.२३ प्रतिशत आम्दानी जुगु खाँ ब्याक च्वडा ।

३. चालु आ.व. २०८२/८३ सं चालू खर्च पाखय रु १ अर्ब ५२ करोड ५३ लाख छखय लिइकागुली २०८३ जेठ मसान्ततकया मुक्कं चालु खर्च १ अर्ब ९ करोड ६८ लाख अथे धाय्गु ७२ प्रतिशत जुला । असार मसान्त तकखय चालू खर्च अपः जुयो रु. १ अर्ब २४ करोड ९० लाख (८२ प्रतिशत) खर्च जुइगु संशोधित अनुमान खः ।

४. पुँजीगत खर्च पाखय चालु आ.व. २०८२/८३ खय ८० करोड ४८ लाख तका छखय लिइकागुलि २०८३ जेठ मसान्त तक खय ४५ करोड ४६ लाख अथेधाय्गु ५६ प्रतिशत धाथेंगु खर्च जुलसा असार मसान्त तक खय उगु खर्च अपः जुयो ५४ करोड ५३ लाख जुइगु संशोधित अनुमान खः । गूगु मुक्कं विनियोजित पुँजीगत

खर्चया ६८ प्रतिशत जुई ।

५. वित्तीय व्यवस्था पाखय चालु आ.व. २०८२/८३ खय १४ करोड ३० लाख तका छखय लिइकगुलि २०८३ जेठ मसान्त तकखय १० करोड ६३ लाख तका अथेधाय्गु ७४ प्रतिशत खर्च जुगु दः ।

६. चालु पूँजीगत व वित्तीय व्यवस्थापाखय खर्च स्वयाबलय असार मसान्त तकखय रु. १ अर्ब ९० करोड ७ लाख याडः मुक्क बजेटया ७७ प्रतिशत खर्च जुइगु संशोधित अनुमान यागु खः । पूँजीगत पाखयया सम्पदा ल्हवनय-कानय नपां स्वापु दःगु अपलं योजनात अलय नगरस्तरीय गौरवया योजनात चालु आ.व खय न्हयाय धुंगु अलय वैगु आ.व. या लागिं क्रमागत योजनाय लाइगुलिं धात्थेंगु खर्च अजनं अपः खानदैगु खानय् दः ।

सभाध्यक्ष महोदय, अः जिं थव गरिमामय सभासं वैगु आ.व. २०८३/८४ या नीति व ज्या दुनयः चवडः बजेटया विस्तृत विवरण पिब्वयगु अनुमति कायो चवडा ।

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ या बजेटया मू तातुना व हदाय्तगु ज्यातः

१. शिक्षा : नगरपालिकापाखं चायकः तःगु शैक्षिक संस्थाय म्हवचा धेबां बांलागु, भिंगू शिक्षा बियगु, खवप मेडिकल कलेज चायकेता कृतः यायगु व इतिहास, संस्कृति अलय राजनीति शास्त्र थजगु बिषय ब्वनामिपिन्ता पूर्ण छात्रवृत्ति बिई ।

२. स्वास्थ्य सेवा विस्तार : खवप अस्पतालय एम. आर. आई (MRI) मेसिन न्याय्गु व डाइलाइसिस सेवा विस्तारता हदाय तै । नगरबासीपिन्ता निःशुल्क हि व अक्सिजन सिंतिं बियगु ज्या नपां शब वाहन सेवा निःशुल्क याई ।

३. सम्पदा व संस्कृति : ल्यंकः म्वाकः तय्गु पुर्खां दयक तःकगु सम्पति भोगु, कला व संस्कृति धाय्गु नारा ज्वडः ऐतिहासिक थन्थु दरबार, ९९ चुक, व नवदुर्गा द्योछें थजगु सम्पदात ल्हवनय-कानय व दानयगु नपां भोगु पुलांगु परम्परागत शैली छें दानिपिन्ता आर्थिक अनुदान बिई ।

४. भौतिक पूर्वाधार दानय्गु : नगरपालिकाया गौरवया आयोजनकाथं दाडः च्वंगु अरनिको सभाभवन दानयता बजेट छखय लिइकी । हनुमन्ते व कासन खुसी टेवा पः खः दयकेता व नगरया दुनयया लार्थे लोहें /अपां सियगु ज्या याता मथां न्हाकी ।

५. लकस व सुचुकुचु : फोहर थासय लाकयता ध्वगिइगु फोहरं कम्पोष्ट सः दयेकगु अलय (ढल प्रशोधन पोखरी) ट्रिटमेण्ट पाउण्ड (खोँहे व सल्लाघारी) दयकः फोहरगु नाः उपचार याडः यचुकी ।

६. पर्यटन प्रवर्द्धन : खवप देता 'जीवन्त संग्रहालय' काथं पलिस्था यायता सांस्कृतिक क्यालेण्डर दयकेगु, थी थी उत्सवत

सच्छि व चयाप्यंगुगु स्वप पौ. बःछि पौ (पाक्षिक)

डायकेगु, व रात्रीकालीन पर्यटकया लागिं सम्पदा लागाय मताया व्यवस्था यायगु ।

७. युवा स्वरोजगार व उद्यमशीलता : ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशय वानिगु पानयता थी थी सीपमूलक तालिमत बियगु अलय सहूलियतपूर्ण 'उद्यमशील ऋण' बियो लाहातय ज्या वियगु नीति कः घाई ।

८. सामाजिक न्याय व सुशासन : मिसात, थाकालिपुं ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता जूपुं मनूत व विपन्न वर्गता स्वयो ज्या न्ह्याकी । नगरपालिकाया सेवाता डिजिटल प्रविधिखय आधारित व जनमुखी यायां सुशासन कायम याई ।

वैगु आर्थिक वर्ष २०८३/८४ या आयपाखं विस्तृत अनुमानः

खवप नगरपालिकां वैगु आर्थिक वर्ष २०८३/८४ का लागि मुक्क २ अर्ब ५५ करोड तका बजेट छ्यलय्गु तातुना तःगु दुः । थव बजेट नगरपालिकाया आन्तरिक स्रोत, संघीय व प्रदेश सरकारपाखं वइगु राजश्व बाँडफाँड, थी थी अनुदानत अलय चालु वर्षया बैडक मौज्जातपाखं व्यवस्थापन याई । (आन्तरिक आयया व्याक्क खोँ अनुसूची १ व वाहय स्रोतया विस्तृत विवरण अनुसूची २ खय् दुथ्यागु दः ।)

१. आन्तरिक आय :

- नगरपालिकां थःगु आन्तरिक स्रोतं मुक्कं ६९ करोड २० लाख तका मुनय्गु मति तःगु खः । थुकिता क्वय चवयो तःगु लागता मू लिधंसा दयकगु दः ।
- राजश्वः घर जग्गा मूल्याङ्कनय आधारित सम्पति कर, भूमिकर व्यवसाय कर, व घर बहाल करता आन्तरिक आयया मू लिधंसा मानय यागु दः ।
- सेवा शुल्क व दस्तुरः पर्यटन सेवा शुल्क, जग्गा म्यगु, नगरपालिकापाखं न्ह्याकिंग थीथी ज्या इवः पाखं वइगु आमदानी व नगरपालिकाया दयकगु कम्पोष्ट सः मियो वैगु आन्दानी नं थुकी दुथ्यागु दः ।
- मेमेगु शुल्कता पार्किङ शुल्क, मनोरञ्जन कर, विज्ञापन दस्तुर व थीथी प्रशासनिक सिफारिस शुल्कत नं आमदानीखय तःगु दः ।
- नगरपालिकां करया दर अपःयाय्गु स्वयो चख्यकय्गु व करदातापिन्ता राहत जइगु याडः समय स्वयो परिमार्जन याय्गु नीति काई ।

२. राजश्व बाँडफाँड अन्तरगत संघीय सरकार, प्रदेश सरकार रजिस्ट्रेशन शुल्क पाखं नं मुक्कं २४ करोड ४९ लाख तका द्रह वैगु मति दः ।

३. अनुदान सहायता :

(संघ व प्रदेश) नगरपालिकाया विकास व प्रशासनिक

सच्छि व चयाप्यंगु स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

ज्याया लागिं वैगु थी थी अनुदानत थथे दः -

- वित्तीय समानीकरण अनुदानः- संघीय सरकारपाखं १९ करोड ७५ लाख व प्रदेश सरकारपाखं १ करोड ९० लाख याडः मुक्क २१ करोड ६५ लाख वैगु मति तःगु दः ।
- सशर्त अनुदानः शिक्षा, स्वास्थ्य नपांया धायोतःगु लागाय खर्च याय्गु याडः संघीय सरकारपाखं ४७ करोड २० लाख व प्रदेश सरकारपाखं १६ करोड ३७ लाख याडः मुक्कं ६३ करोड १७ लाख वैगु मति तःगु दः ।
- समपुरक व विशेष अनुदान : संघीय व प्रदेश सरकारपाखं थी थी भौतिक निर्माणया लागिं समपूरक व विशेष अनुदान वापत मुक्कं ३ करोड ११ लाख वैगु मति तःगु खः ।

४. मेमेगु स्रोत :

- सामाजिक सुरक्षा भत्ता: जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, दलित व अपाङ्गता जुपुं मन्तयगु लागिं इडः बिडगु सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापत नेपाल सरकारपाखं वैगु ३५ करोड तका खः ।
- बैंक मौजदात : चालु आर्थिक वर्षया अन्ततकखय खर्चजुयो ल्यं वैगु अथेहे ३४ करोड १५ लाख वैगु वर्षया योजना कार्यान्वयनय छ्यली ।
- सडकबोर्ड, सडक ल्हनयगु व बांलाकयगुया लागिं सडक बोर्ड नेपाल पाखं ४० लाख वैगु मति तःगु खः ।

वैगु आ.व. २०८३/८४ टयय पासय्या विस्तृत अनुमानः

वैगु आ.व. २०८३/८४ या लागिं चालु पाखय १ अर्ब ५५ करोड ८९ लाख अथे धायगु ६१.१३ प्रतिशत व पूँजीगत पाखय ९३ करोड ३१ लाख अथे धायगु ३६.६० प्रतिशत व वित्तीय पाखय ५ करोड ८० लाख (२.२७ प्रतिशत) छखय लिडकगु दः । (चालु खर्चया विस्तृत विवरण अनुसूची ३ व पूँजीगत खर्चया विस्तृत विवरण अनुसूची ४ खय दः ।)

शिक्षापाखयः

ख्वप नगरपालिकां शिक्षाता हदाय तयो वैगु आ.व.२०८३/८४ या नीति व ज्या इवः काथं वजेट छखय लिडकगु दः । नगरपालिकां ख्वपता छगू 'उत्कृष्ट शैक्षिक गन्तव्य' दयकेगु तातुडः शिक्षा लागाया मूमू ज्याइवतः अलय योजनात क्वय चवया काथंया दयकगु दः -

१) शैक्षिक लागाया विकास व विस्तार :

- सामुदायिक ब्वनयकुथिया इसिडी दरबन्दीया शिक्षक अलय ब्वनयकुथिया कर्मचारीपिन्ता मन क्वसायकेता अः बियोतःगु धेबाखय लय दृष्टीतका वियता मःकाथंया बजेट छखय लिडकगु दः ।
- नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु 'शैक्षिक संस्था त' पाखं म्हवचा धेबां भिंगू शिक्षा ब्यू ब्यू न्हूँ न्हूँगु विषयत ताडः यंकी ।
- ख्वप मेडिकल कलेज चाय्केता सल्लाघारीया १०८ पी जग्गा

काय्ता मः काथंया पला न्ह्याकय्गु ।

२. छात्रवृत्ति व अनुसन्धान वृत्तिः

- इतिहास, भूगोल, राजनीतिशास्त्र, नेपालभाषा, संस्कृति, अर्थशास्त्र व दर्शनशास्त्र थजगु देया लागिं मःगु विषय ब्वनमिपिन्ता पूर्ण छात्रवृत्ति बियगु नीति त्वःमफिडकसिं उच्च शिक्षा ब्वनिपुं नगरबासी ब्वनामिपिन्ता विशेष छात्रवृत्तिया व्यवस्था याई ।
- थी थी विषयलय अध्ययन अनुसन्धान याडपुं ब्वनामिपिन्ता अनुसन्धान वृत्ति बिई । गरिब, जेहेन्दार व कासाखय पदक त्याकपुं ब्वनामिपिन्ता विशेष छात्रवृत्तिया व्यवस्था याडागु दः ।

३. भौतिक पूर्वाधार व प्रविधि मैत्री शिक्षाः

- सामुदायिक ब्वनयकुथिया भौतिक पूर्वाधार सुधारधालागिं वागमती प्रदेश सरकार व नगरपालिकाया आन्तरिक स्रोतपाखं बजेट छखय लिडकगु दः । ब्वनयकुथिया प्रविधि मैत्री याय्ता 'स्मार्ट बोर्ड, ए आई (AI) तालिम व सूचना प्रविधियाता हछ्यायगुलि बः याई । सामुदायिक ब्वनयकुथि विज्ञान गणित व सामाजिक प्रयोगशालात दयकि ।

४. स्थानीय पाठ्यक्रम व जीवनोपयोगी शिक्षा :

- स्थानीय पाठ्यक्रमपाखं नेपालभाषा व लिपी चवयगु ब्वनयगु ज्यायाता हछ्याछ्यां शिक्षकपिन्ता तालिम व हलज्वल नं बिई नपां ब्वनामिपिन्के सम्पदा ल्यंकः, म्वाकः तयमः धायगु भावना ब्वलांकय्ता 'छगु ब्वनयकुथि, छगू सम्पदा सुचुकुचु ज्या इवः मदिकक हछ्याई ।

५. ब्वनामिपिन्ता ग्वाहाली व सामाजिक सुरक्षाः

- उच्च शिक्षा ब्वनयया लागिं ब्यू ब्यू वगु शैक्षिक ऋणता मदिकक हछ्यासैं अप्वखय ७ लाख तक ऋण बियगु अलय उकि लगय जुडगु ब्याज आ.व. २०८३/८४ निसैं ४ प्रतिशत कायम याई ।
- वडा तहलय मचातयलागिं गृहकार्य कक्षा व वडा नं १० य् थप शिशु स्याहार केन्द्र चाय्की ।
- अपाङ्गता जुपुं ब्वनामिपिन्ता विशेष शिक्षा व अपाङ्ग सहायक सामग्रीत इडः बिई ।

शिक्षालागाया थव फुक्क ज्या यायया लागिं नगरपालिकां मुक्कं बजेटया २२.०६ प्रतिशत अथेधायगु १६ करोड २७ लाख ४० हजार तका छखय लिडकगु दः ।

स्वास्थ्य पाखयः

ख्वप नगरपालिकां वैगु आर्थिक वर्ष २०८३/८४ या लागिं स्वास्थ्य उपचार सेवा पाखं जनताया सेवा ता हदायतगु दः । नगरपालिकां नागरिकपिन्ता सुलभ, बांलागु स्वास्थ्य सेवा वियता न्ह्याकः च्वंगु व न्हंगु प्रस्ताव यागु मू योजनाता थथे दः,

१) ख्वप अस्पतालया स्तरोन्नति व आधुनिक सेवा

- नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु अस्पतालता आधुनिक सुविधायुक्त

सच्छि व चयाप्यंगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

दयकेता अलय विशेषज्ञ सेवा अप्वयक यंकयता बः याई । श्वहे आ.ब. दुनय एम.आर.आई (M.R.I) सेवा व आई.सी. यू (ICU) सेवा चाय्की । उकिया लागिं मुक्कं २३ करोड तका छखय लिइकागु दः।

- अस्पताल दुनय मःगु सहायक पूर्वाधारत, क्यान्टिन ब्लक व एम.आर.आई भवन दानयगु ज्या क्वचाय्केता बजेट छखयलिइकागु दः ।

- मृगौला ल्वय जूपिन्ता अःपुकयता डाइलासिस सेवाता बांलाक हछ्यायगु उकिता मःमःगु उपकरणत तानयगु नीतिकाई ।

२. बडास्तरय स्वास्थ्य सेवा व पूर्वाधार

- नगरया वडा वडाय च्वंगु स्वास्थ्य केन्द्रता छसिकाथं बांलाक, विशेषज्ञ चिकित्सकपाखँ उपचार सेवा बिई ।

- वडा न ७ या खँचाय आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र चाय्की । नपां वडा नं १ या नपली आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रय 'आँखा उपचार सेवा तानयता बजेट छखय लिइकी

३. सामुदायिक स्वास्थ्य व मपुनिगु ल्वय पानिगु

-नगरबासीपिन्के अपलं खानय दयो वगु चिनी ल्वय, उच्च रक्तचाप व कोलेस्ट्रॉल थजगु मपुनिगु ल्वयया अध्ययन-अनुसन्धान याई ।

- छम्हा छम्हा नागरिक यायगु स्वास्थ्य विवरण प्रोफाइल (Health profile) दयकी ।

- क्यान्सर, मृगौला, नाक, कान, घाँटी व श्वास प्रश्वास सम्बन्धी ल्वयत सिइकेता मदिक्क स्वास्थ्य शिविरत ततं यंकी नगरपालिकां न्ह्याक वगु छँ छँ नासिडःसेवा अझ व्यवस्थित व बांलाक हछ्याडः यंकी ।

निःशुल्क सेवा अलय सामाजिक सुरक्षा

- नगरबासीपिन्ता मालिगु हि व अक्सिजन निःशुल्क वियगु त्वःमतसिं न्ह्याकी ।

- नगरबासीपिन्ता मनोपरामर्श सेवा व शव वाहन सेवा निःशुल्क याडः बिई ।

- क्यान्सर, नुगः ल्वय, मस्तिष्कघाट, छुँग क्वें (मेरुदण्ड), मृगौला ल्वय थजगु जटिल ल्वय जुपुं ल्वगिपिन्ता बियो वगु आर्थिक ग्वाहालीनं वियौं तुं च्वनि ।

- ज्येष्ठ नागरिक व अपाङ्गता जुपुं मनूतयता नगरपालिकाया अस्पताल अलय स्वास्थ्य केन्द्रय अःपुक व प्राथमिकतातयो उपचार काय दैगु व्यवस्था मिलय याई ।

५. मेमेगु विशिष्ट सेवा

- ख्वप तिलगड्गा आँखा अस्पताल अज बांलाकयता स्वास्थ्य उपकरणत व्यवस्था याई ।

- आयुर्वेदिक व बैकल्पिक उपचार पद्धतित प्रवर्द्धन यायता नागरिक आरोग्य केन्द्र व श्वास प्रश्वास पुनः स्थापना केन्द्रया उपचार

तःब्याक यंकी ।

- महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका व फोहर मैला व्यवस्थापनय ज्या सानिपुं कर्मचारीपिनिगु मदिक्क स्वास्थ्य जाँच व उपचारया ब्यबस्था याई । स्वास्थ्य लागया श्व फुक्क ज्या इवःया लागिं रु.३५ करोड ६४ लाख अर्थेधायगु १३.९७ प्रतिशत बजेट छखय लिइकागु दः ।

सम्पदा व सांस्कृतिक संरक्षणः

ख्वप नगरपालिकाया वैगु आ.ब. २०८३/८४या लागि सम्पदा व सांस्कृतिक संरक्षणया विस्तृत विवरण थथे दः-

१. नीतिगत पला नपां सांस्कृतिक म्हासिइकाः

- ख्वप देता सांस्कृतिक नगर काथं क्वः छिकयता मः काथंया कानूनी व प्रशासनिक पला हछ्याई ।

- ख्वपया मूर्त अमूर्त सम्पदात ल्यंकः, म्वाक : तयता अभिलेखीकरण यायगु अलय परम्परागत बाजा गाजा व दाफा भजनया बोलता लिपिवद्ध याडः म्वाकः तै ।

- परम्परागत बाजा व सांस्कृतिक धिं धिं बल्लात ग्वसः ग्वयो न्हंगु पुस्ताता लः ल्हाइगु ज्या मदिक्क याई ।

- ख्वपया थःथायगु मौलिक उत्पादनत जुजु धौ, तकातपुली, कवँचा प्याखं व सांस्कृतिक जात्रात (बिस्का जात्राया घातु म्यँ व कसिमला पायँ) ता राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय सूचीकरणय यंकयगु ज्या इवः हछ्याई ।-

२. भौतिक पुनः निर्माण व ल्हवनय-कानयया मू मू ग्वस तः

- ऐतिहासिक थन्थु दरबार दानयता एक करोड पचास लाख तका छखय लिइकागु दः ।

- तः माहीया नवदुर्गा छो छँ व टिबुक्छँया दही विनायक छोछँ दानयगु ज्या हछ्याई । नपां खौमाया उमा महेश्वर, क्वाछँया नारांछोया देगः व थन्थु दरवारय संग्रहालयया लागिं अध्ययन अनुसन्धान याई ।

- ख्वपया लायकुलीया ऐतिहासिक ९९ चोक मुलयगु व म्हासिइकेगु ज्यायाता निरन्तरता बिई । ब्रम्हायणी घाट, माहेश्वरी घाट, हनुमानघाट, मंगलतीर्थ घाट, चुपिंघाट, कालिघाट व धालाँखुसी घाटत ल्हवडः अलय भिंकयया लागिं बजेट छखय लिइकागु दः मंगल तिर्थया ताहाफल्चा व हनुमानघाट पाटी सत्त ल्हवनयगु ज्या हज्याकी ।

३. अमूर्त सम्पदा व सांस्कृतिक प्रवर्द्धनः

- देता 'जीवन्त सम्पदा सहर' काथं ल्यंकः तयता सुथाय व बहनीसिया इलय फल्चाय भजन व सांस्कृतिक ज्या इवः त न्ह्याकयता घ्वासा बियगु ।

- पर्यटक पिन्ता थाना ता ईतक तयया लागिं सांस्कृतिक प्रदर्शनी केन्द्र दयक नियमित सांस्कृतिक ढवज्या क्यनयगु कुतः याई ।

सच्छि व चयाप्यंगुग स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

- सम्पदा लागाय् रात्रीकालीन मता व सीसी क्यामराया व्यवस्था याडः रात्रीकालीन पर्यटनता हछ्याय्गु ।

४. नगरवासीपिन्ता प्रोत्साहन व अनुदान :

- नगरया थःगु पहः ल्यंकः, म्वाकः तय्ता थःगु हे पुलांगु पहः परम्परागत शैली दानिपुं नगरवासीपिन्ता नगरपालिकां वियो वगु आर्थिक अनुदान बियो तुं च्वनि । उकिता मःगु बजेट छखय लिङ्कागु दः ।

- निजी लागाय् ऐतिहासिक महत्वया छँत ल्हवनय-कानयता अपुकवियगु नीति काई ।

५. डिजिटल अभिलेखीकरण व प्रविधि:

- नगरया मू मू सम्पदातय्गु बःचा हाकलं म्हासिङ्का, भिडियो व इतिहास दुथ्यागु मोबाइल एप व क्यूआर कोड (QR Code) दयकी

- देगः छँ, देवालय-शिवालय, बहाबही, चुक, ननी, फल्चा व ल्वहँहि तय्गु डिजिटल अभिलेखीकरण याडः लिपाथ्यंकया लागिं ल्यंकः, म्वाकः तय्गु ।

नगरपालिकां सम्पदा पुनः निर्माण व संस्कृति ल्यंकः म्वाकःतय्ता वैगु दायँ मुक्क ७ करोड ३० लाख तका बजेट छखय लिङ्कागु दः ।

कृषि:

ख्वप नगरपालिकां कृषि लागाय् निति वैगु आ.व. सं थी थी ज्या इवःत व बजेट प्रस्ताव यागु दः -

१. पूर्वाधार विकास व बजारीकरण:

- ख्वप नगरपालिका वडा नं. ८ लिबाली दयक च्वंगु शीतभण्डार (cold storage) दानय धुंकः न्ह्याकी ।

- वडा नं ५ पसिखेलय दयकः च्वंगु तरकारी बजार नं न्ह्याकी अलय स्थानीय कृषि उत्पादन बांलाकयया लागि इलय व्यलय कृषि उत्पादन मेला अलय सस्तो बजार चायकी ।

२. सहूलियत अनुदान

- नगरपालिकापाखं चायकः तःगु प्राङ्गारिक सः दयकिगु थासं पिकःगु सः व कृषि चुन नगरवासी किसान दाजु किजा पिन्ता दांक मियगु ज्या याई ।

- म्हासिङ्का पौ दः पुं सूचीकृत किसानतय्ता उद्यमशीलताया लागिं दांकः ब्याजं कृषि ऋण बियगु व्यवस्था याई ।

३ प्राङ्गारिक खेती व लकस बांलाक तय

- रासायनिक सः व विषादीत छ्यलिगुता म्हवचा यायां प्राङ्गारिक खेतीता घ्वासा बिई । थुकिया लागिं किसान तय्ता जैविक मल व जैविक विषादी दयकेगु अलय छ्यलय्गु ज्या या तालिम व अभिमुखीकरण याई ।

- किसान तय्गु, लागिं भिंगु पुसात छ्यल आधुनिक कृषि, अभ्यास

व चा जाँच या खाँ विशेषज्ञपिसं तालिम विङ्की ।

४. संस्थागत सहयोग व अध्ययन

- कृषि लागाय् अध्ययन-अनुसन्धान याय्गु मति दःपुं ब्वनामिपिन्ता नगरपालिकां अनुसन्धान वृत्ति (Research Fellowship) वियगु नीति काई ।

- सहकारी संस्थातयता कृषि थजगु उत्पादनमूलक लागाय् लाय छ्ययकेता घ्वासा बियगु ।

थजगु ज्या इवः ता मःगु बजेट छखय लिङ्कागु दः ।

भौतिक पूर्वाधार दयकेगु

ख्वप नगरपालिकां वैगु आ.व. २०८३/८४ या लागिं भौतिक पूर्वाधार दयकेता ३५ करोड अथेधाय्गु १३.७२ प्रतिशत छखय लिङ्कागु दः । नगरपालिकाया गौरवया आयोजनात व वडास्तरया योजनातयता कःघाडः दयकागु भौतिक पूर्वाधारया विवरण थथे दः ।

- वडा नं ६ या देकोचाय दाडः च्वंगु अरनिको सभाभवनता चतारं ज्या क्वचायकेता १५ करोड २५ लाख तका धेवा छखय लिङ्कागु दः ।

- हनुमन्ते व कासान खुसी सुधार योजना पाखय खुसीया नेखय सिथय् टेवा पःखः(Retaining wall) दानय्गु व ब्रम्हायणी निसें माहेश्वरी तकया खुसी सिथय करिडोर दयकेया लागिं बजेट छखय लिङ्कागु दः ।

- लिबाली आवास योजना व देको मिबा इटापाके आवास योजना लागाय् ल्यं दःगु लायँ धः दयकेगु व पीच (Black Top) याय्गु ज्या याई । अथेहे कमलविनायक निसें खरिपाटी ब्यारेक तकया लाँ बांलाकी ।

- कयतामरू घाचाय ताँ दयकः ल्योसिंख्यो निसें अरनिको राजमार्गतक अपूक थ्यंकी ।

- वडा नं १ या तको किवा वहुउद्देश्यीय भवन दानयगु मदिकक हज्याई ।

- वडा नं ५ या पसिखेलय पार्किङ् छ्यलीसा मेमेगु काथछिंगु थासय नं पार्किङ् पूर्वाधारत दयकी ।

- देको मिबा इटापाके जग्गा एकीकरण आयोजना अन्तरगत ल्यं दःगु भौतिक पूर्वाधारत (लाँ, धः व बिजुली) दयकेता अपुकः बिई ।

- नगरया थीथी वडाया् ढल निकास व त्वनय्गु नाः या पाइप लाइन दयकेता एकीकृत पूर्वाधार विकासया ज्या इवः न्ह्याकी ।

पर्यटन प्रवर्द्धन

ख्वप नगरपालिकां वैगु आर्थिक वर्षया लागिं पर्यटन प्रवर्द्धन याय्ता मुक्कं ३ करोड ८० लाख बजेट छखय लिङ्कागु दः

- ख्वप देता पर्यटकपिनि ल्वः वांगु थाय दयकेता इतिहास व संस्कृतिया विज्ञपिनिगु प्रतिनिधित्व वैगु याडः छगू 'सम्भाव्यता अध्ययन

सच्छि व चयाप्यंगुगु स्वप पौ. बःछि पौ (पाक्षिक)

- समिति' निःस्वानि थुगु समितिं अल्पकालीन व दीर्घकालीन पर्यटन योजनात दयकी ।
- नगरया पर्यटन चवजायकेता भक्तपुर पर्यटन विकास समिति, होटल एशोसियसन अफ भक्तपुर, ट्राभलएजेन्सीत व डिजिटल सामग्री सिर्जना कर्ता (Content creators) पुं नपां मिलय जुयो मंकः ज्या न्ह्याकी ।
 - पर्यटकपिन्ता ल्वः वांकयता इलय ब्यलय थी थी उत्सव-मेला, सन्ध्याकालीन पदयात्रा व सांस्कृतिक ज्या इवः तः ग्वसः ग्वई ।
 - भाज्यापुखु, न्हँपुखु (रानीपुखु) व बाहारे (कमलबिनायक) पुखु थजगु ऐतिहासिक पुखुली स्थानीय व घरेलू उत्पादन व सांस्कृतिक ज्याइवः नपांया मेलात न्ह्याकी । नःपुखुली वाटर साइक्लिङ्ग (Water cycling) सेवा न्ह्याकी ।
 - सम्पदा लागाय् रात्रीकालीन मता व सीसी क्यामराया व्यवस्था याडः रात्रीकालीन पर्यटनता चवन्ह्याकः यंकी । थुकिया लागिं १ करोड तका छखय लिङ्कागु दः ।
 - नगरया मू मू द्वहँ वैगु लॉपुई पर्यटक सूचना केन्द्रत तयो डिजिटल माध्यमं (मोबाइल एप, क्युआर कोड) सम्पदाया खाँ व्याकयगु ।
 - पर्यटनता स्थानीय जनजीविका नपां स्वायता होमस्टे (Home Stay) फ्यामिली स्टे व टुर गाइड (Tour Guide) तालिमन न्ह्याकी ।
 - तकातपुली, ताइचिन बजी, जुजुधौ व मौलिक काष्ठकलाता ल्यंकः भिंकः तयता बागमती प्रदेश सरकारनपां मंकलं ज्या इवः न्ह्याकयगु ।
- लकस भिं क्यगु नपां फोहर थासय लाकयगुः**
- ख्वप नगरया लकस बांलाकः फोहर थासय लाकयता २३ करोड १५ लाख ८० हजार तका अथेधायगु ९.०१ प्रतिशत बजेट छखय लिङ्कागु दः ।
- नगरया सम्पदा लागा, खुला लागा, खुसी व पुखुत मदिव्क सफा यायता जनप्रतिनिधि व कर्मचारीपिनिगु न्ह्यलुवाय स्थानीय जनतात नं दुथ्याकः बः छिया छकः याड वगु सुचुकुचु ज्या इवः न्ह्याकतुं यंकी ।
 - 'छगू सहकारी छगू लागा सुचुकुचु' नीति दुतिडः सहकारी संस्थातयता नं सुचुकुचु ज्या इवलय तःजिक छ्यलय् गु ।
 - नगरया मू मू लायँ हरियाली ब्यवस्थापन व सुचुकुचुता दकलय् हदायतयगु
 - नगरया धः निकास नपां व्यवस्थापनय् ल्हवडः मःगु पूर्वाधारत दयकेता स्वापुदःपुं सरकारी निकाय नपां समन्वय याई ।
 - आधुनिक प्रविधि छ्यलः ध्वगिङ्गु फोहरं कम्पोष्ट सः दयकेगु ज्या याता तःजिक यंकी । सिलखे प्राङ्गरिक मल पूर्वाधार दयकेगुया लागिं २ करोडतका छखय लिङ्कागु दः ।

- ध्वमगिङ्गु फोहरया लागिं 3R (Reuse, Recycle, Reduce) विधि छ्यलः फोहर लिपा थयंकता थासय लाकी ।
- वातावरणीय प्रदुषण म्हवचा यायता प्लास्टिकया भोला व प्लास्टिक जन्य हलं ज्वलंत छ्ययकेगु म्हवचा यायगु ।
- नगरता ध्वनि व वायुप्रदुषण मरुगु थाय दयकेता साइकल यात्रात बः बियगु नपां थाय थासय साइकिल स्टायण्डया व्यवस्था याइसा मू मूलायँ इयातगु भारी कुबिङ्गु गाडीत बुलुहुँ दुता मह्यकसिं पैदलयात्री मैत्री (लॉयजुइपिन्ता अः पुकयगु) याई ।
- बिजुली, टेलिफोन व इन्टरनेटया अव्यवास्थित तारत छखय लिङ्कः भूमिगत तार व्यवस्थापन (Underground cabling) चांतलय ल्हाकयगु ज्या मथां क्वचायकी ।
- नगरया थायथासय स्वय हायँपुगु पार्कत दयकीसा सम्पदाया थासय स्वमा पिडः तःगु गमला तयो बांलाक तै ।

कासाः

- ख्वप नगरपालिकां वैगु आ.ब. २०८३/८४ या लागिं कासा लागता शिक्षा नपां स्वाडः यंकयगु नीति काई । नगरया युवा व ब्वनामिपुं शारीरिक व मानसिक विकासया लागिं कासा हज्यायता अलय पूर्वाधार दयकेता ३ करोड ७५ लाख बजेट छखयलिङ्कागु दः ।
- ख्वप नगरपालिका वडा नं २ खय च्वंगु 'शहीद स्मृति कासा ख्यः व वडा नं ७ या महेश्वरी कासा ख्या बांलाकः भिंकः, यंकी । नगरया काथं छिंगु थासय कभर्डहल व फुटसल कासा ख्यः दयकेता मःगु बजेट छखय लिङ्कागु दः ।
 - नगरया काथं छिंगु थासय धलं ब्वायगु पुखु दयंकी अलय मचातयगु लागि पौडी प्रशिक्षण केन्द्र काथं हज्याकी । वडा वडाया खुल्ला व्यायामशाला (open Gym) ता थप व्यवस्थित दयक विद्यालय स्तरतक हज्याक यंकी । अज बांलाक ब्वनयकुथि तक दयकः यंकी । - मदिव्क कासाया धिधिबल्ला न्ह्याकः च्वनि ।
 - राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय स्तरया कासामिपुं ब्वलांकयता थी थी कासाया लागिं मदिव्क कासा स्यनयगु ज्या इवः न्ह्याकी । ब्वनयकुथिया कासा स्यनामिपिन्ता व्यवसायिक क्षमता अज बांलाकयता मः काथं तालिम बियगु
 - नगरपालिकां वैगु दाँ निसे कासामिपिनिगु बीमा यायगु ज्या न्ह्याकी ।
 - अपाङ्गता जूपुं नगरबासीपिनिगु लागिं अमिगु क्षमता काथंया कासा व अतिरिक्त ज्या इवः न्ह्याकी ।
 - स्थानीय खेलकुद समिति, टिम-क्लव, साफुकुथि व वाचनालयत न्ह्याकः वडा व नगरस्तरीय कासाया धिं धिं बल्ला व अतिरिक्त क्रियाकलापत न्ह्याकी ।
 - ब्वनयकुथि कासा ब्वनामिपुं छ्वयो ब्वनामिपिन्ता मस्त बलय निसे

सच्छि व चयाप्यंगु स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

कासाखय मन क्वसायकेगु ज्या इवः जुई ।

थी थी योजना व ज्या इवःत

ख्वप नगरपालिकां वैगु आ.व. २०८३६४ या लागिं थीथी योजना अलय ज्याइवः दुनय प्रशासनिक सुधार, प्रविधि मैत्री सेवा, विपद व्यवस्थापन व सामाजिक उत्तर दायित्वया लागाय क्वय चवया काथंया ज्यात हज्याकयगु प्रस्ताव यागु दः ।

१. सार्वजनिक जग्गा संरक्षण व औद्योगिक विकासः

- नगरपालिका दुनयलागू पर्ती व सार्वजनिक जग्गात अभिलेखीकरण याडः उकिता ल्यंकः, भिंकः, सामुहिक भिं ज्याखय छ्यलयगु नीतिता हछ्याई ।
- ख्वप नगरपालिका वडा नं. २ चिच्याहां व्यासीया भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्रता हस्तकला व घरेलु उत्पादनय आधारित 'औद्योगिक ग्राम' काथं हछ्यायगु कुतः याई । भक्तपुर पेपर काफ्ट उद्योग चायकेता मः काथंया व्यवस्था याई ।

२. डिजिटल सेवा व अनुशासन

- नगरया महत्वपूर्ण पर्यटन स्थल व सम्पदा लागाय निःशुल्क वाइफाई (Free Wi-Fi) या व्यवस्था याई ।
- नगरवासीपिनिगु सुविधाया लागिं अनलाइन कर मुनयगु व अनलाइन नक्सापास ज्या इवः न्ह्याकी । कर पुचः त छ्वयों छँ छँ वाड कर मुनयगु ज्या याता प्रभावकारी याई ।
- परम्परागत प्रविधि ल्यंकः तयता चां काकः दयकिगु छँ दानिपिन्ता नक्सापास ज्या अःपूक, नक्सापास दस्तुर म्हवचा जक काई ।

३) विपद व्यवस्थापन व राहत

- विपदया इलय जनताता सुरक्षित तयता उद्धार व पुनः स्थापनाया लागिं 'प्रकोप व्यवस्थापन कोष' ता सुदृढ याई । थुकिया लागिं ४० लाख बजेट छखय लिङ्कगु दः ।
- युवा ग्वाहालिमि पुचः त दयकः अमिता मिं न्वइबलय, खुसी बः, गनां न्ह्याडः वानिबलय विपद प्रतिकार्यया तालिम बिई ।

४. बजार अनुगमन व सहरी व्यवस्थापन

- उपभोक्ताया हित ल्यंकः तयता बजार अनुगमनया ज्या अहं बांलाक याई । व्यवसायीपिनिगु धः तालाजु नवीकरण यायगु व्यवस्था नगरपालिकाय हे यायगु व्यवस्था याई ।
- गल्लीखिचा व मेपुं हायँ, खा थजपुं दोपाया व चौपायात नियन्त्रणया लागिं व्यवस्था याई ।
- नगरय अस्थायी बसोबास याइपुं व डेराय च्वनिपुं मन्तयगु ल्या मुडः अभिलेखीकरण याई ।

५) प्रशासनिक सुधार व कर्मचारी व्यवस्थापन

- नगरपालिकाया सेवाता चुस्त व सेवाग्राही मैत्री यायता कर्मचारी पिनिगु कार्य मुल्याङ्कनया लिधंसाय 'दण्ड व पुरस्कार' या

व्यवस्था याई ।

- कर्मचारीपिनिगु क्षमता अभिवृद्धी यायता मदिकक तालिमत न्ह्याकी ६) विविध
- २०७२ सालया तः भवखाचां पीडितपिनिगु भग्नावशेष व्यवस्थापन व नक्सापासया ज्या अःपूक बिई ।
- नगरपालिकाया लागिं मःगु जग्गा न्यायता सार्वजनिक भवन तयगु ल्हवनय-कानयया लागिं बजेटया व्यवस्था याई ।

सभाध्यक्ष महोदय,

बजेटया सफलता थुकिता स्यल्लाक छ्यलयगुलि भर परय जुई । स्रोतया सुनिश्चितता जूसा जक बजेट मति तःथें उपलब्धी काय फै, गुकी नगरवासीपिन्ता गुणास्तरीय सेवा-सुविधा बिय फै । उकी तातुडा काथं राजश्व मुनय फयके मः । जिं थव गरिमामय सभा व बजेट वक्तव्यपाखं ख्वप नगरपालिकाया सकलें करदाता महानुभावपिन्ता इलय हे पुलय मःगु कर पुलः जिम्मेवार नागरिकया म्हासिङ्का पिब्वयता व नगरया विकास व सेवा सुविधाया हकदार जुयता इनाप याय । नगरपालिकाया सिमित स्रोत व साधनता अपलं छ्यलः बजेट दयकाबलय नगरवासिपिनिगु फुक्क चाहना व मः क्व फुक्क छकलं पूवांकय फै मखु । उकिं जिमिसं मदयक मगागु व हदाय तयमःगुया लिधंसाय स्रोत व साधनत दः काथं विचः याडः थव बजेट अलय ज्या इवः दयकागु खः ।

बजेट दयके धुंकः थुकिता बांलाकः छ्यलयगु मेगु महत्वपूर्ण पाटो खः । योजना व ज्या इवः तः इलय हे व बांलाकः न्ह्याकय फःसा जक बजेटं तातुंगु ज्या पूवानि । उकी थुगु बजेट पूर्ण सफल यायता सकलें स्वापु दःपुं सकलसिता ग्वाहालीया नितिं इनाप याय ।

दकलय लिपा पिब्वयागु बजेट व ज्याइवः दयकेगु इवलय खानय दयकः व मदयकः ग्वाहाली याडः द्यपुं सकल कार्यपालिकाया दुजःपुं, सञ्चार जगत, नगरवासी दाजुकिजा - तताकेहँपुं, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत जु नपां सकलें कर्मचारीपासापिन्ता दुनुगलनिसें सुभाय देछाय नपां ख्वपया विकास प्रक्रिया सं मदिकक ग्वाहाली यापुं नेपाल सरकार, वागमती प्रदेश सरकार, स्वापु दःपुं ग्वाहालीयागु संघ-संस्थात व वडा एवं नगरस्तरीय सुभावा संकलन ज्याखय दुतिडः बां बांलागु सुभावा बियो द्यपुं सकल नगरवासीपिन्ता ख्वप नगरपालिकपाखं हार्दिक आभार देछाय ।

वैगु दिनय नं ख्वपया चाकलीं विकासया लागिं छिकपिनिगु साथ, ग्वाहाली व सद्भाव मदिकक वैगु विश्वास नपां थुगुबजेट वक्तव्य क्वचायके । सुभाय

न्हिल्याः - २०८३/३/१०

रजनी जोशी

उपप्रमुख

नेपः या राजनीतिसं ल्यासे ल्याम्हो पिनिगु भूमिका

विवेक

न्याम्हां मनूया जीवनय ल्यासे ल्याम्होया वैसे छगू तस्कं महत्वं जःगु छब्व जुयो बिई । नेपः देया युवा नीतिकाथं १८ दानिसं ३४ दा तकया बैस याय्पिन्ता ल्यासे-ल्याम्हो (युवा) जकं धाई । श्वनं हाँ धःसा १६ दा निसं ४० दा तक याय्पिन्ता ल्यासे ल्याम्होजक धायो तःगु खः । व देया मूक्कं ल्याया ४२.४६ प्रतिशत जनसंख्या खः थुलिमछिं जनसंख्याया अपलं भाग ल्यासे ल्याम्होपिन्ता धात्थें खःगु लाँपुक्यडः युवाशक्तिता देश विकासया ज्याखय छ्यलय फःगु जूसा देश विकास उलि तामपाइगु खई । अथेनं शासक दलतयसं ल्यासे ल्याम्होपिन्ता देशभक्ति भावना, समाजसेवा व अनुशासनया पाठ स्यनय्गु पलिसा न्याथियाडः जूसां थः ता लबः दैगु जक ज्या याइपुं स्वार्थी मनूत दयकला । गुकिया लिचवः ल्यासे ल्याम्होपुं जनताया नितिं समर्पित जुयो ज्या सानय्गु स्वयो, ठगी, खँ, लुच्चा वा अनेक ज्युंगुं मज्युगु ज्या साडः सम्पति मुनयगु गलत ज्याखय लगय जुला । गुकिं थौया देश या हालत थौया अवस्थाय् थ्यन । उकीं दे थौया अवस्थाय् थ्यंगुलि मेपुमखु भनीपुं शासक दलत जिम्मेवार खः ।

राजनीतिक रूपं शिक्षित, ह्युपा ह्यगु भावना, जोश व जाँगर दःपुं थौया ल्यासे ल्याम्होपुं हे देशया भविष्य खः । कन्हेया दे गथे जुई थौया ल्यासे ल्याम्होया पहलं क्यनि । ल्यासे ल्याम्होपुं अनुशासित, मिहनती व देशभक्तिया भावनां जः पुं जूसा नेपः मिपिसं कन्हेया सुन्दर नेपालया तस्वीर स्वय दै । उकिया नितिं राजनैतिक दल तयसं ल्यासे ल्याम्हो- पिन्ता महत्वबियो थीथी संघ, संगठनय् दुथ्याक, पार्टीया नीति,

सिद्धान्त व अनुशासनया तालिम बियो तःगु दै । ल्यासे ल्याम्होपिनिगु न्ह्यलुवाय जुइगु बजार भःथिकय जुगु या विरोधय जुइगु आन्दोलन, भ्रष्टाचार विरोधी आन्दोलन व साम्राज्यवाद व विस्तारवाद विरोधी आन्दोलन ल्यासे ल्याम्होपिन्ता ब्युगु तालिम व प्रशिक्षण हे खः । अजगु आन्दोलन व संघर्ष ब्वलाकपुं ल्यासे ल्याम्हो पिसं समाजता बांलाक म्हासिइक हज्याई । अपुं हे कन्हे न्हलुवा जुई ।

(युवा उमेर) ल्याम्हो बैसय हे का. रोहित नेपाल मजदुर किसान पार्टी निःस्वाडः उकिया न्ह्यलुवा जुयो हज्याक दिल । उसानिसं मंदिसं अःतक हे पार्टी न्ह्यलुवा जुयो हज्याकः चवंगु दः । अथेयां मोहनचन्द्र अधिकारी, सि.पि. मैनाली, भरत मोहन अधिकारीपुं (माले) भापालीया न्ह्यलुवा जुयो दयबलय वैसं ल्याम्हो हे तिति । २००७ साल, २०३६ साल व २०४६ सालया आन्दोलनत नं उब्बेया ल्यासे ल्याम्हो पुं नेता तयसं हे यागु खः । निरडकुश राजतन्त्रया अन्त्यजक मखु अःदेशय गणतन्त्र निःस्वान । थुकाथं छसिकाथं जूगु राजनीतिक आन्दोलन व ह्युपा खय राजनीतिक दलतयगु महत्वपूर्ण भूमिका दः ।

उगु इलय राजनीति धायगु देश व जनताया सेवा याय्गु ज्या धाइगु प्रजातन्त्र निःस्वानय् हाँ थःगु ज्यानं देशया हःनय छुं हे मखु । जेलनेल, प्रवास, सुचुक सुचुक जुयमःगु भूमिगत जीवन व प्रहरी हिरासत अजगु फुक्क राजनीतिक कार्यकर्तापिन्ता जा कँ थें हे खः । जनताया उज्जवल भविष्यया नितिं इलंइ ल्यासे ल्याम्होपिसं निरडकुशताया विरुद्धय थःगु जीवन पाडः छ्वता ।

गुलिसिया बैसय इहिपा याय मखान । गुलि सिया परिवार क्षतविक्षत जुल, अखेला थखेला मत । देश, जनता व प्रजातन्त्रया हःनय व फुक्क छुं हे मखु । राजनीतिक विचलं प्रेरित युवापुं ह्युपायानितिं न्ह्यलः थःता बलिदान बियता नं तयार जुल । गङ्गालाल, दशरथ चन्द, शुक्रराज, धर्मभक्तपुं प्रजातन्त्रया नितिं फाँसीखय् यगायता नं तयार जुल । उकिं राणा शासनया विरुद्ध ल्वाइपिन्ता बः ताडः बिल । अलय छु व सहिदपिनि थः परिवार व सम्पति मरुगु खः ला ?

स्वापु भदौ २३ व २४ गते मनय मरुथें जुगु अप्रत्यासित घटनाता छक स्वय् । ल्यासे ल्याम्होपिसं न्ह्यलुवा यागु धःसां नं उगु घटनाखय टिओबी (तिब्बती शुद्ध ही), अमेरिकी युथ काउन्सिल, समता फाउन्डेसन थजगु अमेरिकी डलरं नयो चाय्कः तःगु अपलं अन्तरराष्ट्रिय गैर सरकारी संगठन (आइ एन जि ओ) नपां गैर सरकारी संगठन (एन जि ओ) न्ह्यलुवा यागु खानय् दत । नेन्हुया दुनय देया धरोहर सिंह दरबार, संसद भवन, सर्वोच्च अदालत, राष्ट्रपति भवन जिल्ला प्रशासन कार्यालयत नपां सलंस सरकारी कार्यालयत व नेतातय्गु छँ छकलं छ्वयकेता भाति भाति तयारी याडां फैं मखु । उकि अन्तरराष्ट्रिय स्तरयाय् हे तयारी दयम धाय्गु यक्वासिनं अनुमान याडः चवंगु दः । व फुक्क बुलुहुँ सिय दयो वयो चवंगु दः ।

उब्बेया प्रधानमन्त्री केपी ओली हेलिकप्टरय् च्वडः विसेय मवांगु जूसा ज्यान जोगय् याय थाकुई । शेरबहादुर देउवापुं नेम्हा तेपु थःगु हे छँ बाँमलाकः कसा नय माल । वहे इलय संसद विघटन, संविधानया

सच्छि व चयाप्यंगु स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

अखः सुशिला कार्कीया न्ह्यलुवाय् न्हँगु सरकार निः स्वांगु अलय न्हँगु चुनावया परिस्थिति दयकल । देश विदेशीतय्गु ग्रायण्ड डिजाइनय् तः क्यन । उकिं प्याहाँ वयता अ. अःपुई मखु । देशं थुक्किया गुलि मूल्य फय मालि तिनी । उकिता अः हे थथे जुइ दक धाय् अःपु मजु ।

४८ घौया दुनय जुगु व घटना छगू संकिपा थें च्वं । थौं स्वयो अथेहे थयं मथयं हिलाति हाँ जूगु उगु घटना जेनजी युवातयसं यागु जक धाला । उकिता न्ह्यलुवापुं विदेशीतय्गु इशाराय ज्या सानिपुं धाय्गु खाँ सिय दत । सेनाया परमाधिपति राष्ट्रपति निवास छ्वयकः बलय सेनां छुं हे मया सिंहदरबार छ्वयकः बलय सुरक्षाया लागिं खट्य याडः तःपुं सेनात लाहा प्वः चिडः सुंकः च्वना । सर्वोच्च अदालत व संसद् भवन मि तयो ब्यु बलय सेनातय्गु किपातक खानय मरु । उकिं सेनातानं द्रुपं बिल । अज स्वहूतक छ्वयो च्वडा नं मि स्याय्गु कुतः तक मया । धात्थें थथे देशता खरानी (नौ) याय्गु ज्या देशया भ्या भातिजक माया दःपुं सुनं नं ल्यासे ल्याम्होपिसं याय् फैला ? ल्यासे ल्याम्होपिनिगु बबहलय बन्दुक दिकः विदेशीया इशाराय् देश हेग्वः याता । नेपःया अस्तित्व हे मदयक छ्वयता थव ग्वस ग्वयो हे याकगु घटना खः धाय्गु प्रस्त जुल ।

फागुन २१ गतेया निर्वाचन लिपा व घटनाया धर्की च्याटचुट खुड पाः प्वलय् वं हे भुरी खानय दत । राजनीतिया तालिम काय मःगु, राजनीति नपां छुं हे मतलव मयाइपुं, देश व जनताया चासो तक मतैपुं, थी थी गैर सरकारी व अन्तरराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाया न्ह्याकामिपुं सांसद व मन्त्री जुला । संसदय् उपास्थित नपां मजुइपुं, फेसबुकय च्वगुया भरय् देश न्ह्याकिपुं, प्रधानमन्त्री जुल । युवातय्गु न्ह्यलुवाया सरकार धःगुलिं देया

सार्वभौमिकता खतराय लाडः च्वंगु दः । संविधान, ऐन, नियमावली व परम्परा फुक्क फुक्क अस्वीकार याडः निरंकुश शैलीं सरकार हज्याडः च्वंग दः । परम्परागत स्वयो निर्वाचित निरंकुशता भन ग्यापुइ धाय्गु खाँ भन खयो वगु दः ।

प्रधानमन्त्री बालेन शाह संसदय नुवागु छगू अभिव्यक्तिं नेपालय जक मखु भारतय नं तस्क बयबय जुयो च्वंगु दः । वं धः काथं भारतं जक मखु नेपालनं भारतया तःगु थासय सीमा त्यलः तःगु दः । वनं प्रधानमन्त्री जुयानिं तिनी सियागु हँ ।

प्रधानमन्त्रीया व काचिगु (अपरिपक्व) व गैरजिम्मेवार खाँ खं नेपः या सार्वभौमिकताय तच्चक बाँमलागु लिचवः लाडः च्वंगु दः । भारत सरकारं थौतक दाबी मयागु खाँ नेपः या प्रधानमन्त्रीं नुवाता । प्रधानमन्त्री थजम्हा जिम्मेवार मजुसिं देशया विरुद्धय नुवाबलय नपां छुं छगू तहांगु जुलुस व सभा मज्जुगु अजु चायपुगु खाँ खः । धात्थें वहे खाँ केपी ओली, प्रचण्ड वा देउवां धःगु जूसा छु लायँ मि मच्याकिला ? नेका, एमाले व माओवादीया युवा संगठनय च्वडः च्वंपुं न्ह्यलुवापिन्ता एन जि ओ व आई एन जि ओ पिसं थवाथ याय धुंकगु खाँ अःलिपाया इलय सियदयो वल ।

प्रधानमन्त्रीं नुवाय धुंकः सुस्ताय नेपःया भूभाग सुरक्षा यायता दयकः च्वंगु ततबन्धया ज्या भारतीय सिमा सुरक्षा बलं (एस एस बी) बन्द याकल । प्रधानमन्त्रीया व अभिव्यक्ति भारतता नेपः या सीमा त्ययकेता क्वत्ययकेता खुला आमन्त्रण खःसा भारतता नेपः या सीमा त्यलः कःगु याता बैधता वियागु ज्या नं भारतं सुगौली सन्धीलिपा क्युगु सीमाचिं मध्ये नं इलय व्यलय याडः ७० थाय स्वयो अपः थासयया ६० हजार हेक्टर स्वयो अपः नेपःया भूमि त्यलः कःगु सार्वजनिक जूय धुंकगु खः ।

हिं कियोतःगु सिमा त्यलः कायानं सरकार पक्षया सांसदपुं सुंकः जक च्वंगु मखु प्रधानमन्त्रीया अभिव्यक्तिया समर्थनय टेबल धवा धवा याता, देशया विरुद्ध प्रमाण मंजुला ? थुकिता विडम्बना मधसँ छु धाय्गु ?

फुक्क दलत मिलय जुयो कालापानी, लिपुलेक, लिम्पियाधुरा नपांया नक्सा संसदं पारित याता व भारतता सहायाय मज्जुगु खाँ खः । व भूमि लाकः कायो तः गुलि मदिकक लाकः तय्गु जक मखु थःगु हे बैधता मःजुगु दः । प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाहया न्वचुं उकिता वास याय्गु ज्या यात ।

ल्याम्होम्हा जुयवं फुक्क मिलय जुइ धायगु भाय अः खाइयो वल । म्हेगया सरकारं देश व जनताता भिं ज्या याय मफूगुलिं हे थौया प्ररिस्थिति प्याहाँ वगु खः । थव रास्वपाया परीक्षणकाल खः । छक चुनावय त्याय वं हे व न्ह्याळ्लेया लागिं मखु । सिद्धान्त व विचलय प्रतिबद्ध मज्जुगु पार्टीं देता गनां भारतया अंग जक दयकिगु मखुला धायो चाकलीं शड्का याडः अपलं दयो वल ।

छुं छगू इलय सिक्किमया लेण्डुप दोर्जे नं जनताया यक्व मतं त्याकम्हा प्रधानमन्त्री खः । वं सन १९७५ य् सिक्किमता भारतय स्वाडः छ्वता । व हलिमय व्याक देशघाती प्रधानमन्त्री धायो खलपात्र काथं न्ह्यौं ब्वयो च्वंगु दः । भारतं नेपालता फःसा सिक्किम दयकेगु भूटान थें जूसां दयकेगु ग्वसः ग्वयो ज्या याडः वगु दः । प्रधानमन्त्री बालेन्द्र साह भारतया उगु इच्छा पूर्वाकिम्हा चागः (गोटी) जक जुइगु खःला धायो च्वंगु दः । थुकी शंका याय्गु थाय् यक्वः दः । नेपःमि पिनिगु भावना खः प्रधानमन्त्रीं साहं जनताया हःनय माफी पवडः थःगु अभिव्यक्ति ल्हवडः लिता काय् मः । मखुसा इतिहासं माफी बिइमखु ।

नाः व लः छता हे खः

ख्वपया नाः त्वनेया अर्थ यँया लः त्वने अर्थ व तुं खः । यँय् श्व नाः धायेवं भचा मेकथं (भ्यातनाः कथं) अर्थ काचावक थुउवनिड्गु जुया च्वन । श्व भीगु भाय्यात भीसं हे माःछि अहः यायेगु व म्हासियेगुयात बांलाक वाचाः तये मफयाः हे जक खः । धात्थें श्व नाः त्वने 'नाः' अज्यःगु भ्यातनाः मखु , भ्यातनाः खः । भ्यातनाल खः । नाः त्वने नाख त्वने खः । गय् लः त्वने-लखत्वने खः ।

गुम्हासिनं श्व नाःयात नागया म्हुतु अथवा नागया हिनप्यनं पिहां वःगुलि 'ना' जुल धाइपिं दुसा गुम्हासिनं 'आपो नारा इति प्रोक्ता' कथं संस्कृतया जल वाचक शब्द 'नार' शब्दं 'ना' जुउवन धाइपि नं दु । नागया म्हुतुं पिहां वयाः श्व 'नाः' जुल धायेगुलिइ थौया सामान्य ब्वमि मचा छहूमसित हे पत्याः याये फइ मखु । छायाःसा श्व तर्क तसकं अस्वस्थ व अवैज्ञानिक । 'नाः' यात भीसं वावयाः अथवा च्वापु नायाः अथे हे बँ दुनें लुया वयाः अथे हे खसु, सुति, लः कथं हे जकं भीसं खना च्वना । नकि नागया म्हुतुं व हियं पाखें ।

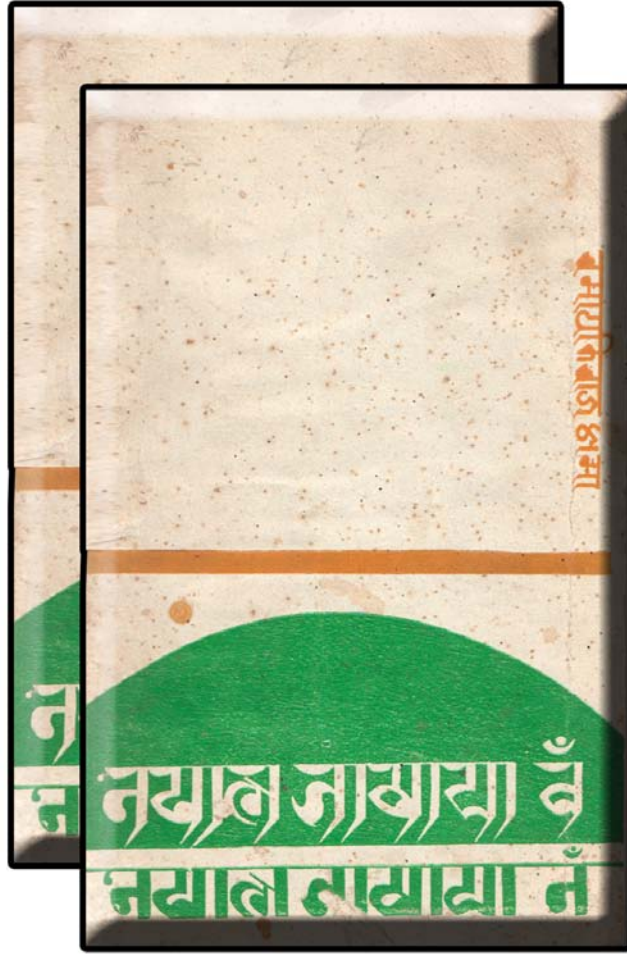
आः संस्कृत 'नार' शब्दं नाः जुल धायेत नं अथे हे पाय्छि चरितार्थ जुउमवः । छायाःसा 'नार' शब्दया 'नाल' जकं जुउ वनेफु गथे रत्नया 'लतं' 'राजकुल' या 'लायकुलि' । आः श्व 'नाल' खःसा भ्यातनाल जकं खः बनिइ । श्व बिष्णु छम्हायात नारायण धाःगु हे छता अर्थ श्व हे 'नार' अर्थ कथं नार+अयन नारायण धकाः स्पष्ट याः । श्व लुमके बलय् आः नारायणः भ्यातनालय् ज्वीहम धयागु अर्थ जकं त्या जिउ वनिइ । श्व त्वने 'ना' ला थय् नार-नाल नितानं मखु । नाख खः ।

अथे हे 'लः' यात नं संस्कृत कथं 'जल' या तद्भव धाइपिं

नं दु । श्व नं मखु । खः, भीगु भाषाय् छगः आखः लोप जुयाः विसर्ग च्वंवइगु प्रकृति दु तर ल्यनेया आखः लोप जुयाः जक । थथे प्वाल - प्वाः 'त्वाथ त्वाः' ताल-ताः आदि । आः श्व 'जल' या लः खःसा थुकथं-जः जकं जुउ वनेमाः । थन जल-जः मखु । लः जकं दत । थन आखः तंगु 'ज' नं मखु 'ल' नं मखु । बरु 'ख' जकं तंगु दु थथे लख-लः । उकिं श्व छतिं हे 'जल' या सन्तान 'लः' मखु । श्व 'नाः' अले 'लः' भीगु मौलिक खँवः खः ।

थुकिइ आः क्रिया कथं लुमनेसा 'लख' या 'लुये' व 'नाख' या 'नाये'-'च्वापुनाये' सम्म दु । तर यत्थे थजु 'नाः' व 'लः' अर्थ नं शब्द नं वतुं खः । अर्थात छगू हे स्रोतया खः । थमित ह्यापा व आः अले स्थानीय कथं च्वया व न्वःवाना तःगुयात छकः लुमना स्वये । थथे लंख, लख, लः, ल, लाख नाख राख रख आदि दुसा पहरि भाषाय् लुखु दोलखा भाषाय् ल्वखु अले तामाड भाषाय् नामाजि (वावल) आदि दु । थपिं थुकथं नागं अले नारं व जलं वःपिं मखु श्व भीगु हे खँवःत खः ।

च्वय् ब्वयाकथं भ्यातनाःया नाः व नाः त्वनेया नाः छगू तु खँवः मखु । अले थुकथं अर्थ नं मखुत । 'नाख' खँवलं 'नाः' त्वने ज्वी । 'नाल' खँवलं 'भ्यातनाः' जुइ । गय् 'त्वाः' धायेवं छगू 'त्वाल्य् पिहांवने', मेगु 'त्वाथय् खइचा धाये' जुइ 'प्वाः' धायेवं 'प्वालं बि पिहां वल' व 'प्वाथय् दुम्हा मेय्' जुइ । अथे हे 'ना' धायेवं नं छगू 'नाखं नं प्यात', 'नालय् तुति दुन' थें नाख-नाः, नाल-नाः थपिं निगू हे शब्द जुइ । तर नाः व लः छगू हे ज्वी । न्हू सफू व पुलां सफू इवःलिक माःहना स्वयेवलय् नं श्व नाः (नाख) लः हे खःगु स्पष्ट जू वइ । श्वया प्रयोगं च्वय्

सच्छि व चयाप्यंगुग स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

व्या कथं नाख लाख लंख लः ल अथे हे राख रख थुकथं इवः
लिना वइ । नाः व लः अर्थ नं खँवः नं वंतु हे खः छगू खवप मेगु
यँ भाय् खलः भाय् । अले निगुलि नेपाल भाषा ।

भीगु भाषाय् 'र' या 'ल', 'ल' या 'र' ज्वीगु कथं दुथें
हे 'न' व 'ल' या नं अन्याःगु हे कथं दु । अर्थात् समान अर्थ कथं
हिला बला जुयेफःगु थमि प्रकृति दु । आः 'नाः' व 'लः' छगू हे
खँवःया निगू रूप खः धयागु म्हासियेकेत भीगु भाषाया छद्या 'न'
व 'ल' या प्रकृति म्हासियेगु पाय्छि जुइ । थथे स्वपय् 'न' यँय् 'ल'
नवाइ थाय्

खवप	यँ
नाः त्वने	लः त्वने
नं फिये	लं फिये
मन्ता	मल्ला
मना जुये	मलः जुये
नासिचा	लः सि

थथे हे थःने - क्वःने, दुने-पिने न्ह्यःने-लिउने, छःने,
कुने, थपिं फुकं स्वयेबले छःने-तःले व कुने- , तलेया न्ह्यःने-
लिउने, छःने, कुने, 'ले' नं 'ने' खं वनेगु लँपु दु श्व चवय् धयागु
'ने' ग्वःतय्सं सप्तमी संकेत अर्थक 'थाय्' यात धवाथुइका चवंःसा
'मेले वाने' (पयनं वने) या 'ले' नं तले व तःलेया थें हे श्व 'ले'
नं 'ने' खं वनेछिं दुने पिने कथं हे ।

खवपय् 'ल' यँय् 'न' धाइ थाय्-

खवप	यँ
पलाँति	पन्ति
लुनिले	नौनिले
लिभा :- निभाः	निभाः

गनं श्व निभाः'न' व निभाः'ल' खवपय् अले यँ भासय् नं
नितां धया चवंगु दु । थथे धासँलि-धासँनि, नंबर-लंबर, नापं-
लापं, नुमार- लुमार, हापालाक्क-हलापालाक । थपिं खँला बहलाया
भाषाय् त्याजिउ । थथे हे खवप भासय् हनःपां वाहलःपां वा
आदि । खवपया छगू त्वाः खौमा त्वाःयात ल्वहंपाय् (शिलालेखय्)
खनिमा चवयाः तःगु दु । 'खौमा' धायेवं 'खलिमा' यात लुमने
त्वःता खनिमा लुमने थाकु । छायाःधाःसा 'थनि' या थौं थें खनिमाया
खौमा जकं जुउ वनिइ । उकिं थनं खनिमा 'अले खलिमा' खत ।
खवप भासय् याकनं या अर्थे मथांया न्हयपलं (पुर्वरूप) मल्यानं
मन्थानं नितां दु ।

'दत' या निषेध अर्थे वइगु 'मन्त' या पूर्वरूप 'मदत'
खः । 'दल' मदल (कोदल - कोमदल) धाये थें । त, थ, द, ध,
न या 'र' ज्वीगु सुत्र कथं 'मदु' या मरु जुउ थें 'मदत' या मरत

ज्वी । रतन या लतं जूथें मरत-मंत (छतका-छरका छर्का कथं)
या मल्ल जुइ । मल्लाया मन्ता- मंता थे 'मल्ल' या मन्त-मंत थुकथं
जुल । थथे-

मदत

मरत ।

मंत ।

मल्ल

मन्त

मंत थुकथं जुल ।

आः श्व 'ल' या 'न' जुउ वनिइगु इवः हनाय् नं दुथया

वल

मल्ल मन्त नं ।

थुकथं नाः व लः यात 'हमसीकु हमसीकु' 'नाः' व 'लः'
वतु' खःगु खँ त्याछिउसे भीगु भासय् 'न' व 'ल' या स्वापू पलंयात
नं म्हासीके दुगु छगू लबः या खँ धाःसां जिल ।

हानं

भन्दिल

भादि-भारि

भदि-भरि ।

भलि ।

भनिइ

थन नं 'ल' या 'न' जुया चवंगु दनिसा संक्रांति न्हया
'सँलू' 'अले' नाप 'अनि' हयाः थमित नं छयना स्वयेगु लँपु दनि ।
अले अर्थक श्व 'अनि' नेपालिइ जक मखु धौख्यः भासं नं धयाचवंगु
दु । 'न' या 'ल' जुउ वःगु स्वये दत ।

थथे हे हिन्दीइ 'उसने' या नेपालीइ 'उसले' थयंकं भ्रमं
मखु क्रमं हे 'न' व 'ल' या खँ थुकथं त्याजिउ वःसा कि 'नाः' व
'लाः' जुयेमाः अथवा 'नः' व 'लः' जुयेमाः । थथे छगू 'नाः' मेगु
'लः' गथे जुल । श्व जंयात नं भीसं थुकथं छयने । खवपय् 'आ'
वइथाय् यँ य् 'अ' जुये माःगु नं भीगु भाषाया छपु सुत्र दःगु यात
लुमनेमाः थन । थथे खवपय् 'साफु' धाःसा यँ य् 'सफु' धाइ अथे
हे काकिचा - ककीचा, काथं - कथं, मा-म, ताकि तकि । श्व
कथं हे खवपय् 'आ' वयाः नाख-नाः जुल । यँय् 'अ' वयाः लख-
लः जुल ।

खवपय् श्व नाः यात 'नाय्' नं धाःवना चवंगु दु । गथे यँ य्
सालमि-साः मिया 'साय्मि' जू थे भुथू थौंः मि या भुथू थाय्मि थें ।

स्व. भुपतीन्द्र मल्लजुया 'विक्रम चरित'(पूधाः प्याखें)सफुती
गुकिया सम्पादन सत्यमोहन जोशी व हेमराज शाक्यपिसं यानाः व
प्रकाशन याना दिल । श्व 'नाख' या प्रयोग थुकथं दु । (४० या
पलिस) किसी नाख तोनके यने (४१ या पतिइ) किसि नाख
तोनके मखुला ।

कर्मद्यः नाप लाइगुया बारँ

छगू देशे बुँज्या याइपिं निम्हा दाजु किजा दु । इमि निहं निहं द्यः तुइव सिंके लोसा कया हाकुजा छखँ छखँ नया खःम् व बुँज्या ज्वलं ज्वना बुई वनीगु । निहच्छि भुयु चःति वयेक चा नाप कुस्तिल्वाना बहनी थःगु छँ ल्याहां वैगु । बहनी नं इमि स्याक्क न्हयो वेके दुगु मखु । चान्हे नं बुई लः थ वनेमा । अयसां इमित आश्चर्य जुइक दाजुम्हास्या बुई न्हयाब्लें लः वना च्वनिगु । किजाम्हास्या बुई धाःसा गुवलें हे लः मवः । हिने किजाम्हा सिनं लः धाःथःगु बुई पवाना थकूसां कन्हेखुनु स्वःवनीबले दाजुम्हेस्या बुई जक लः वना च्वनीगु किजाम्हेस्या बुई लः छफुति नं वै मखुगु जुया च्वन । किजाम्हे- स्यां निहं निहं थःगु ब्वीं पवाना थकूसां कन्हेखुनु स्वः वनीबले लः धाः वैच्वनिगु मखुगु जुयाच्वन । थथे तःकोमछि जुसँलि किजाम्हं “श्व अदभुतगु । हस्य छु खः अर्थात् सुनां याना अथे ल धाः मवःगु” धका । हस्य सीकेगु मती तल । छन्हु चान्हे वं बुई वना च्छि हे पिया च्वंच्वन र शुद्ध बाचा फपूवले छम्ह न्हयर्दति दुम्ह मचा गनं गनं वया व ल धाः दाजुम्हेस्या बुई स्वका थकल । हाकनं कन्हेखुनु नं चान्हे किजाम्ह पा च्वन । अथे हे न्हयथुखुनु याना थकूथेतु वहे मचा वया लः धाः दाजुम्हेस्या बुई स्वका थकल । निहं निहं चान्हे पाः च्वं वनीगु, निहं निहं व मचा वया अथे हे याना थकिगु जुसँलि छन्हु चान्हे किजाम्हं आँत याना व मचा वयाः लः धाः पने त्यंबले लाक्क वना काचाक्क व मचायात ज्वन ।

व मचा ला चिल्लाय दुना हाल । अले वं “जिगू लः धाः छाय् अथेनिहंनिहं पना जिमि दाजुया बुँई छ्वयागु?” धका न्यन । व मचां वैत छिमि दाजुया कर्मद्यः हे जि” धका धाल । अले वं “जिगु कर्मद्यः सु ले

सा ? “ धका न्यना स्वःबले मचां “ छम्हा कर्मद्यः जि मखु मेम्हा हे दु” धका धाल । ‘व गन दुले सा ?’ धका वं न्यन । अले व मचां धाथे खँ कन ‘छथाय तःधंगु ख्यः छगू दु अन हे छँ छम्हा कर्मद्यः नाप लाई । व कर्मद्यः नाप लाय्त् वनेबले लँय छथाय छं वच्छि वाउँ गु बच्छि म्हावासुगु रंग जुया च्वंगु सिमा छमा खनी । अनलि छं छम्हा साहु महाजन नाप लाई । व मन् ताःकालं निसँ छखा छे दनेत स्वया च्वंम्हा जूसां दने फुम्हा मखु । वं छँ थकया हःलिसे छकलनं कथंयंक दुना वनीगु । हाकनं अनं नं लिपा छ छगू तःधंगु पुखू छिना वने माली र व पुखुली न्या छम्हा दै । वहे न्याचाँ छन्त पुखू छिक्की ।’

व मचायागु खँ फुक्कं न्यने धुनेव वं छँ वयाथः लँय नयेगु ज्वलं दुथें ज्वरेयाना थः कर्मद्यः नपा लाय त सरासर वन व मचां कना थकूथें वं न्हापां त मागु सिमा छमा खन । व सिमां “गन वने त्यना ! धका वयाके न्यन । वं थत जुक्क खँ कना “ जिला कर्मद्यःनाप लायत बने त्यनागु” धका धाल । व सिमां नं “अथे जूसा छाय् जि सदां बच्छि वाउँ गु बच्छि म्हावासुगु जुया च्वंगु धका छको नं न्यनाब्यु’ धका धया बछत । वं “ज्यू दय्” धका सरासर अनं वन ।

अनं ववं तापाक छथाय् थ्यनेवं छम्हा महाजन नापलात । महाजनं व खना ‘गन वने त्यनागु’ धका न्यन । वं वयात नं थःत जुक्क खं कना ‘जि कर्मद्यः नापला वनेत वै च्वनागु धाल । अले व साहुं “जिछँ छखा दनेत स्वैच्वनागु गुलि दय् धुंकल । न्हयाक्क हे दँःसां छक्कलनं कवे थ्यक दुना वनीगु जुया च्वन थवया छु कारण खः छको न्यनाब्यु” धका धाल । वं नं ‘दय्

धका अनं नं सरासर वन । आपा हे वने धुंकुसँ लि व छगू तःधंगु वारपार हे खने मदुगु पुखू दुधाय् थ्यन ।

व न्हापायाम्हा मचां वहे पुखुली च्वंम्हा न्यां पार तरे याना यंका बी धया हःगुलिं वं विनयपूर्वक व न्यायात ‘मत्स्यराज’ अर्थात् ‘न्याया जुजु’ धका ततःसकं पुकार यात । न्यां व ताया लखँ छयों छगः लुचुक्क पिकया वैत सःतागुया कारण न्यन । वं फुक्क वृत्तान्त खँ वयात नं कन । व न्याया नं लखय् च्वंसा अत्यन्त हे चिकुं पुना वनीथें सीताङ्ग’ थिइगु निभाले च्वंसा अत्यन्त दाहा जुया शरीर जलन ज्वीगु च्वना च्वनायें च्वने मजीगुया कारण छु खः छक्कः न्यनाब्यु धका वयात धया व न्या थःगु म्हाय् वयात कोविया व अपाहांगु पुखू पार तरेयाना यंका बिल ।

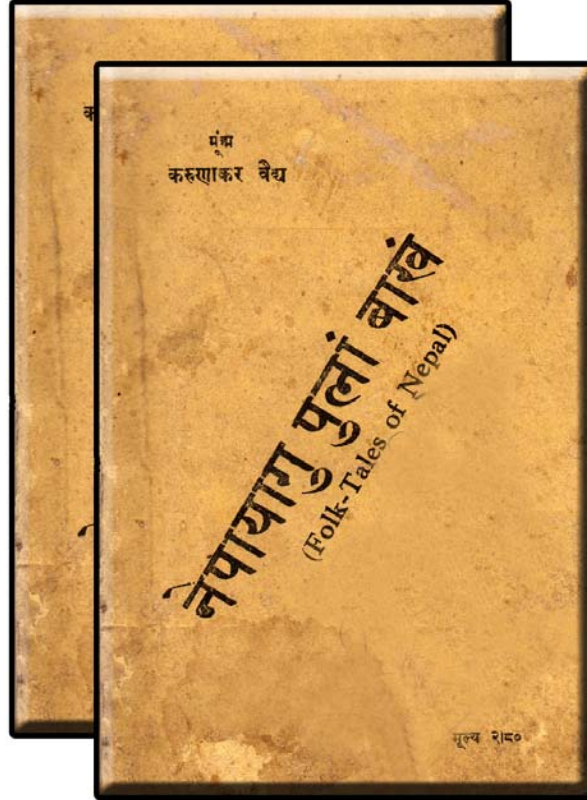
बल्ल तल्ल पुखू पार याना आपा हे लँ वने धुसँलि व छगू तःधंगु विशालगु ख्यः छगुली सन्ध्याकाः ज्वले थ्यन । व ख्यः भन्दै हे तिग्री मैदान थें तःधं, उलि हे सुनसान, की को छम्ह हे जू मदु । व स्वन्हु प्यन्दु तक निहं निहं मदिक तुतिं तुतिं मज्वीक वना च्वने मागुलिं साप हे त्यानुया अनसंतु छमा तम्मागु सिमा कसं चा विते याय्गु मती तथा थः नयेगु छुं भतिनयत्त्वने याना व भोसुत । अय सां वयात न्हयो बांलाक वःगु मखु । सुद्ध बाचाति जावले अन बःचाधि- कःपिं मस्त छम्हा निम्हा यायां फुत्त फात्त वया तितिन्हुया म्हितल । अथे हे यायां अन नीम्ह स्वीम्हति मस्त मुना अनेक किसिमं म्हितेगु याना हल श्व फुक्क आश्चर्ययागु दृश्य वं साप हे उत्सुक जुया मिखा हे लि मकासे सिमा छमाँ किका स्वया च्वन । व मस्त मध्ये छम्हा निम्हा व च्वना च्वंथाय लिक्क वया अन वाना च्वंगु नयगु वस्तुत नं

सच्छि व चयाप्यंगुग स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

सिना नल । अले व बिचाः यात - 'थुपि हे मखा ज्वी जिमि कर्मद्यः धापिं' धका । व वैथाय लिक्क वःम्ह छम्हस्याथाय तीजक वना काचाक्क क्वातुक ज्वन । व मचा चिल्लाय दना हाल । व हा गुलिं मेपिं म्हिता च्वपिं मस्त फुक्क ग्याना अनं बिस्वुवन । सकलें बिस्वुं वने धुंका व मचायाके 'जिम्ह कर्मद्यः धाम्ह छ हे मखुला ?' धका न्यन । व मचां 'छाय ?' धका धाबले वं थःथाय बुई जूगु वृतान्त फुक्कखें कन । वयागु खें न्यना व मचां धाल' का, दाजु ! आ थनिं निसें छंगु बुई लः वैगु जुल, धन्दा काय् म्वाल 'मचां उलि धाय्वं हानं' थुलि जक मखु, जि लेंय वया च्वना बले तःमागु सिमा छमां थः सदां बच्छि वाउँगु व वच्छि म्हासुगु जक जुया च्वंगु छाय् खः न्यना वा धाग दु, हानं छम्ह महाजनं छें दयेकेत स्वैबले न्हाबलें च्वनिसें कोयंक गय जुया दुना वन न्यनाव्यु धाःगु दु हाकनं न्या छम्हस्यां नं गुवले दाहा ज्वीगु गुबलें सीताङ्ग 'थीगु गय धका न्यना हःगु दु थुपिं फुक्कया कारण छु' ? धका न्यन । व मचां धाल-

कारण थव खः कि व तःमागु सिमाया तः ले च्वंगु हायाथाय् रत्न घः निगः दु । उकी यागु तेजं याना व सिमा बच्छि म्हासुसे च्वना, कोहःगु थें जुया च्वंगु खः सिमाया हायाथाय छं स्वक्कु प्यकुति गाःम्हुया व रत्न घः लिक्कया यंकि अले सिमाय न्हापाथें वाउँगु चुलि वये फै । अनं महाजनया, प्यम्ह म्हुयाय मचा बिया मछोनिपिं दु इपिं मध्ये ज्येठीम्ह म्हुयायया चरित्रहीन जूगुलिं छम्ह छम्ह मिजंतय थाय वनीबले छें छक्वलनं दुना वनीगु र उकिं व ज्येठीम्ह म्हुयाय याकनं बिया छोसा छें दुनी मखु । न्याया दाहा छत पत ज्वीगुया कारण न्हापा

पूर्व जम्मैं व न्या छम्ह तःधंम्ह बिद्वान पण्डित खः तर छु याय वं थः सःगु बिद्या स्वैत नं स्यने कने मया भन अखः कतपिं सै धका नुगः हियम्ह जूया निंतिं आः यांगु जन्मे दाहा जूगु खः । उकिं व न्यां थःम्हं स्यूगु बिद्या मन्त्र स्वैतं कन धाःसा वैत व पीडा ज्वी मखु ।

व मचां सकतां खें कने धुका व मचायात तोता वछत । अले थःगु कामना पूर्ण जूगु खना व लय तातां अन ल्याहां बना वहे पुखू सिथय् थयंका मत्स्यराज ! "धका न्यायात पुकार यात र न्या वल । अले वं 'न्हापां जितः पार याना निं ब्यु" धका धासैलि न्या वैत न्हापायें थःगु म्हुय् तया पुखू पार याना बिल र अले वं व न्याया छत पत दाहा जूगुया कारण कन । न्यां न्हापा यागु जन्मे थःमं यक्को बिद्या सःसां स्वयात स्यने कने मयानागु खें स्वीकार याना 'आः थन सुं मद्दु स्यनेत वरु छन्तहे स्यनाबी" धका वयात तं फुक्क विद्या दान

बिल । वयात स्यस्यं हे न्याया दाह जूगु क्रमशः कोलना वन ।

मत्स्य राजा न्यायाके बिदा कया व अनं सासा बव महाजनयाथाय थ्यन । अन वयात महाजनं धुम- धाम माने याना खें न्यनेव वं छें थकाय मफया च्वंगु या कारण कन र अले वं थःम्ह म्हुयाय याके कुत्तुकुला खें न्यना स्वःबले खःगु खें जुया च्वन र अले व थः म्हुयाय म्ह बिया छ्वयानं खुला तक पाहां याना तया तल । नाप छें दयकेगु न र्वसा र्वल । अनंलि गनं हे छें दुना मव- गुलिं व धागु खःगु हे खः धका व साहुं भापिल । महाजन खुसि जुया कान्छिम्ह म्हुयाय् वयात हे बिया वयात थःम्ह जिचाभाजु याना गाक्क सम्पति कोसः बिया बिदा याना हल ।

अनंलि वया व सिमायाथाय् अथे हे फुक्क कारण कना स्वक्कु प्यकुति हाया तःले गाः म्हाया स्वःबले कना हःथें रत्न घः ल्वीकल र सिमां वैत हे व रत्न घः बिया छ्वत र उबले निसें सिमाया न्हापा थें तं वाउँ से चुलि जाया वल ।

आः व तचचवतं हे तःमिम्ह महाजन एवं विद्वानम्ह जुल न्हापा बोह ज न्हूफा खनेदुगु हुलि हुलि च्वंगु लं फिना बर्बी बनीम्ह थौं तःधंगु भवने च्वनीम्ह महाजन जुल । उकिं हे ज्वीका बुढीपिं अजिपिसं कात्तु काना धाइगु 'छं कर्मद्यः दुला ? थथे ज्वीगु छंगु कर्मय् दुला ?' अयनं बं थः के दुगु धन सम्पत्ति गरिबपिन्त बराबर इनाबिल । हाकनं थः मं स्यूगु सःगु बिद्या नं सकसितं स्यने कने याना दान बिल । वं बाकिगु दिन सुख मज्जां बिते यात ।

उलिचिया बाखं थुलि आदि

बलिदानया हि वा थाय्

पूर्ण वैद्य

सीमित जुयाः सिनाच्चन ।

वर्तमान-

अनर्थया अनेक असंगतिया कङ्कालय्

तक्यनाच्चन

श्वया प्रतिघातय् दनावः गु मिड्

क्रूर मृत्यु ह्वलाः नं

सत्तां आयु जक थःगु ताहायेकेत स्वयाच्चन

म्हेगया यथार्थ माः वःगु ल्हातय्

ह्यूपाः थन हानं

मृत्युया घाः जुया हिइयाच्चन

छधीगु देय् तः छ्या छ्यां

थः / कतलय्

कतलं / कतलय् चुंचुं यानाः

सुनां धू यायेत सनाच्चन

सुनां थौं-देया क्वय् श्वयाः

ला हे मियाच्चन

ल्वय् लिश्वइथें

थौं हानं जिगु म्हछिं

देय् स्यानाच्चन

बलिदान प्रेतात्मारथें कँहालाच्चन

छखे, मिडियाया ततः प्वाःगु म्हतु

वयात थः जक च्वनेछिगु

महान यात्राय् औचित्यताया

छगू नांचा दयेकेत स्वयाच्चन

दक्वया अर्थ मामां

आजित - जि

अर्थहीन जुया वनाच्चंगु

ह्यूपाःया न्ह्यलय्

मालाहां ...

थौं हानं छगू तःधंगु ह्यूपाः

म्हनाच्चना

थः छांलाना नं

ख्यँचय् क्वाः बियाच्चनीम्ह खाथें

कि ह्यूपाः श्वइगु बलिदानया हि

गनं हानं ख्वाउँया

चलः थमवनेमा ।

थः दुने दक्व भलसा

छथाय् मुनाः

ह्यूपाःया हुनि

बलिदानया हि वाःथाय्

जिं हानं छकः थःगु विश्वास पिनाः

थःगु अभिमतया लः बियाः

तर, देया सुखा क्वय्, न्ह्ययाः नं

थन बजारय्

गनं ह्यूपाःया बालि खनेमदु

व हे दंगु दुःख !

व हे पीडां प्वाः जायेके बाध्य मनूत !

चवय्या ल्हातय् लानाच्चंगु

सुख, ऐश ला

भं सुनां थिइफु ?

बलिदानया हिं पिनाः थकूगु बालि ला

दछि निदँ हे ज्वाँय् ज्वाँय् सयेमाःगु खः

म्होनं, सुखया बुँला वयेमाःगु खः

गन, छु जुल थन !

पित्याःम्ह जि

हानं अन स्वः जुया

गन बलिदानया हि वात

गन जिं थःगु विश्वास पिना

अभिमतया लः बिया

थौं जि - वया हे माः वया

वया हे रंग स्वः वया

उकिइ जीनाः सुया सुया जीवन

रंगीन जुल !

अन ला, केवल संसद बुया वयाच्चन

सत्ताया शक्ति सयाच्चन

तनातन जुया माः हे त्वः धुलिइथें

ह्यूपाः ला अन हे जःखः जक

वर्षा फय फैगु सिथिनखा

आशा कुमार चिकंबजार

वुं पाज्या क्वचाय्वं इलं क्वाजःया फसं श्व बँवारा ग्वाकः बिई । लिभःयां खाँ हे ल्हाय म्वलः मिथेँ पुई अलय नुगलय कायँ हायक गथे याडःअजगु लकसय ज्या सानयगु ज्वी धायो म्हा चें चें वांकः च्वंगु इलय दकलय न्हापां ग्वनखा धायो सिथिनखा दुस्वः वै । तःनुयो म्हाछिं चःति स्वःस्वः वयक ताल्ला फयो च्वंगु जिवय तुथिया ख्वंगु नाखं म्वः ल्हयो तुथिया नाःफुक्क सालः सितिं मछ्वयकेगु बिचलं फुक्कसिता म्वःमल्हसेँ मगागु काथं नियम दयकगु जुयमः भी पूर्खापिसं थुखुनुं म्वेँः ल्हासा वर्षा फय फैगु जनविश्वास दुनय वैज्ञानिक तथय मालयगु बांला जुई ।

छुं नं कासाया धिंधिं बल्लाय वानयगु भवलय कासाय दूतिनय हॉं जिउ क्वाकयता (Warm up) छुं भाति अभ्यास याई । व थें हे वर्षा नपां ल्वाय हॉं व फय मधसेँ, व फय लिभः नपां ल्वाय हॉं म्वःल्हयगु नं पूर्व अभ्यास हे खःला ? बिचःयाय छिं । थुगु इलय छम्हा नं गुम्हा हायक जुयमःगुलिं न्हिया न्हिथं म्वःल्हय मलाइगुयां जु हे जुल । उकीं सिथि नखा खुनुं म्वः ल्हयगु याडः तःगु जुयमः । अलय तुथिया नाः सालः जहुं (जलद्रोण) खय तयो तुथि सफायातलय नाः मदैगु लिं अःयायथें ट्याडकी मरुगुलीं पुखां थःगु मौलिक पहःया जलद्रोण दयकः ब्वसेलाक तयो तःगु खः । गुकिया महत्व अः थुइके मफयो दुरुखय वांम्हा भुजिं थें वा म्याद फूगु वास थें बेवास्ता याडः तःगुलि 'माल दयां छ्याय् चाल पावय् मजु' धायथें जक जुयो च्वंगु उखें थुखें या जलद्रोणस्वयो धाय् फः । पक्का नं व जलद्रोणं अः नं नाः फयो च्वंगु व थःता छ्यलः सुविधा कःधायो च्वंगु थे. महसुस मयासेँ मगा ।

नाः मन्तूया जिन्दगानी खः । म्वायगु छगू लिधंसा खः । 'प्या चःम्हासिं हे ब्वडः/तुथिं मःजुई' धायो तःथें नाःया महत्व थुयानं तुथिया नाखं सेखंचाई धायो अपलं तुथी ल्हाडः छ्वगु भीगु त्वःबःव थाय थासय् स्वत धःसा अःनं अपलं तुथीतलयो वै तिति । गगु तुथीता सितिखां म्वाकःहैला धायो कुलाखां (काकाकुलं) सर्गय

थास्वयो च्वंथें च्वंगु दः । थुखय पाखय भी सक्कल सिनं बिचः यायमालिगु खःला ? गुकिं वर्षा फय फय्किगु तुथिया नाखं अःनं म्वः ल्हय दःसा मेलम्चीया भरय जक च्वनय म्वालिगु खःला ? बिचः याय् माली ।

कुमार षष्ठी अथेधाय् म्हवयखा गयो वैम्हा खुपा ख्वःदःम्हा महाद्योया काय कुमार कार्तिकेयया जन्मदिन जक नं धाई । फुक्कसिया छें हनय पिखालखु/पिखालाकी काथं मदयक मगागु भाव भक्तिया छगू चिं कुमार या जन्म दिन धःसां अपलं मनूनयसं न्वागी काथं नं डायक वगु खानय् दः । छ्वःबाली दुकाय धुंकः छुस्यासियो, म्हूछ्या मारी दयकः नवदुर्गाता (ख्वपय) छायो नैगु चलन अःनं दः नि । थुकी दुनय नं गरिबीया इतिहास लिकुडःच्वंगु खानय् दः । न्हापा 'बुथु पाचु छें सुचु' जुइगु इलय ल्यं दैगु छ्व या परिकार छुस्याबजी, छुचुं माही, ग्वार्चा जा, छुचुंया श्वें या भरय अःजीवन न्ह्याकय मालीगु या सड्केत नं खः, सिथिनखाया म्हूछ्या माही । जाकीया जा स्वय मन्याडागु गुलि दता धायो कानिगु बाज्याया खाँ छगू देया बाखा थें थौंया न्हगु पुस्ताता जुय धुंकल ।

किसान आन्दोलन, भूमि सुधार ता बांलाक छ्यल, भर्पाई आन्दोलन, बाली काटने आन्दोलनया लिचवः धायो कानिबलय म्हवसः स्ययकुकिपुं न्हँगु पुस्ताया मनय थौंया जाकिया जा अमिगु कर्मया फल भःपियो 'उहिलेका कुरा खुइले' धायो न्हयप प्वःतिइपुं व अब्वाया खाँ म्हाय पुइबलय न्यनय हार्येपु धायो म्हायपु छ्याइगु फल्चा गफ थें जक ताय्किपुं अपलं दयो वसेलीं अबुजुया दुःख मस्यूपुं अपलं दयो वसेलीं समाज बुलुहुँ कतया भरय लाडः वान । सिथिनखाया जरुं थें छ्यलय् मसयो, महत्व मथुयो ध्याक्व कुलामय स्वताडः वान । अथेनं छगू नेवः नसा ज्वलंया ताजि म्हूछ्यामारी, ब्वयता छक सब स्वयता जूसां छ्यलः वयो च्वंगु दःला धायथें च्वं । महत्व काँ कां यंकसा बांलाइ ताय्का ।

नाःया स्रोत तुथी, ब्वडः ल्वहँहिति, पुखु थजगु सम्पदा बुलुहुँ पुलां व भ्वाथ खय लुकुबिडः वांसेली मिनरल वाटरया बोटल, जारया नाः फ्रिजया वरफ (ICE) दुनय स्वताडः वान । म्हेगः नाः त्वनयगु प्या चालकीं तुथि, ब्वडः ल्वहँ हिति मःजुइपिनि सन्तानत

सच्छि व चयाप्यंगु स्वप पौ. बःछि पौ (पाक्षिक)

अः पसलय मिनरल वाटर न्याडः जूसेलीं नाःछें ल्यंकय मः धाय्गु खाँ क्वपुलां तायकिगु हे जुल । थिडक च्वंगु देगःहेला याडः तापाक्कया द्यो याता भक्ति भाव याडः जुथें कस्तुरीं थः कय दःगु बिना मसियो थःहे सिकार जू थें थौया पुस्ता नं थःगु वस्तुया महत्व मथुसा छन्हू कतया जालय लाइगु पक्का नं खः ।

चम्पा स्वं हवै, यलामुखु स्वं हवय ब्याई । सिन्हाज्या स्वं सिमा तपुडक हवय्वं किसानीया मन आकुल ब्याकुल जुई । थःसगु वुई वा सःगु म्हागस खाँ खाँ वर्षाया अभ्यास यायां सिथिनखां माय व, मु व अलय कसुव न नं, चतामारीया सब काकां मनया भाजनय कल्पनाया मारिपाचां क्य क्यं सपनाया चाक चाकलागु चतामारी छुडः च्वनि । गनां भयबियो वानि, म्हागस ज्वइ धायो पलंचा दुनय व छुडः च्वनि पाँबुई बय तःथें । बजि न्यसुं, लान्यक्वया सबः काकां वर्षाता बःताडः च्वनि, व, फय, लिभःनपां ल्वाडः बुई चापालः, पुडकः, माथां वांकः, कू ज्या याडः बाली लगय यायता प्वाचा बुयो वसानिसें न्याकी दःगु खुईचां खिडः बिचः याडः तःगु प्वारय द्रहँसां नै, साँ दुब्वाइ धायो पीर काकां, इलय व मवयो प्वाचा गानिगु पीरं चिकः दाच्छिया नसा ज्वलंया वाबुई दें तयो, म्हागसय् नपां वाउँगु वाचा जुक, फाराफारा साडः च्वंगु खांकः मानौ साउन बलय मिखा तज्याम्हा गोहं (वासां) न्हाबलें वाउँगु जक खानी धाय्थें किसानया मनय वाउँगु वाचा, म्हावासुगु वागुजी क्वछुगु बाहेक मेगु छु खानी दक । सिथिनखाया सुथाय् निसें मन चं चं धाय्कः लसतां जःगु भौ कायो वर्षा सःति । गुलिं अशिललता दुनय शिलल थें ताय्कः थौं कन्हेया ज्याप हःथें बाज्यापिसं भौकाइगु यलार्यं भोटो (भ्वाथ नं) क्यनि बलय गुबलें गुबलेंजक न्यनय् दःनि । गुकिया बिश्राम गाठामुगः चहेबलय गाठामुगः ज्वडः वांतलय 'भौ कायो गाठामुगः नपां उडः भौ कायमत अः' धायो विश्राम याइगु सामाजिक कानुनया गज्जवगु पहः मखु धाय फैला : 'सितिं साति वापिज्या पायं साति वालयज्या' धायो उलेज्याया दिं क्वःछिडः क्यालेण्डर दयक तकगु भी पुर्खाया बुद्धिमता अलय दाच्छि नेदाया लागिं जक मखु युगौ तकया लागिं ज्या लगय जुइक धायो तकगु खाँ दुनय भीगु देया मौसम पूर्वजानकारी, भौगोलिक ज्ञान अलय ई काथंया ज्ञान वैज्ञानिक मखु धाय फैला ? अलय ज्या ज्या जक यायां ज्याभूत (सायद ज्यापु) जुय धुंकःपिन्ता थौन ज्ञानया भावना कुलः बियगु काथंया शिक्षा खःला ? भौ काय्गु चलन ।

गु गु अः न्हूगु पुस्तां रसमय ढंगं काय मसयो अशिष्ट तायकः त्वःत वांगु खानय् दः । पुर्खा अशिष्ट खाँ याता नं शिष्ट काथं छ्यलः वयो च्वंगु रसात्मक खाँपु, उब्लेया यौन साहित्यया छव्व मखु धाय मछिं । गुकिया अध्ययन अनुसन्धान याडःसमाज विकासया इलय थ्वइगु छताजि साहित्य काथं अशिललं बाखं, क्वा, अशिलल साहित्य दुनयया भाव, उब्लेया कलेज, स्कूल मरुबलयया आवश्यकता काथं दुवालः स्वय मालिथें च्वं । मखुसा शरीरया

फुक्क अड्गया ल्वय काथें छगू गुप्त अंगय् जूगु ल्वय मकांसां मनूया जीवन अन्त्य जूथें भीगु समाजया सभ्यताया ताकी गः बलयया छगू साहित्य नं त्वः फिय फः । थ्व सिथिनखा निसें छाय सुर्याता बिचः याय मःगु खाँ खः ।

कुमार महाद्योया बियं सप्तऋषि मध्ये खुम्हा व ऋषि पत्नी पिसं ऋषि पिसं ल्वगु विर्य कुश भवँतय् छ्वयो च्वंथाय् मि पांसेलीं थः कय् गर्भय् सरय जूगु अलय ऋषिपुं स्वर्गय वाडः च्वंगु इलय थःपुं गर्भवती जुइन धायो अनर्थ थमजु धायो गड्गाय वाडः ल्हवबलय खुपा ख्वः दःम्हा कुमार कार्तिकेय दय धुंकगुलिं गड्गामाई थमनं कायो पालन पोषण यागु धार्मिक बाखं नपां स्वाडः स्वय बलय अः वाचा नं नाखय हे हुक्य जुइगु अलय छगः खं तःगु दैगु या सड्केत जक खःला धाय्थें नं च्वडः वैगु । अलय जुजु भगिरथं भगिरथ कुतःयाडः पृथ्वी हःम्हा गड्गाता महाद्योया जताय फयो चिडः तःगु नपां मःछिजक पृथ्वी त्वःतच्वंगु पौराणिक बाखं नं वर्षाया प्रतीक हे मखुला ? अलय वर्षा फय फैगु धापु नं आकासं गागु व थमनं फयो धर्ती जायकः च्वनय मालिगुया पूर्व रुप जक मखुला भगिरथया बाखं नं । न्हा बाज्यापिसं वापिज्याबलय छें नं क्यो वाडागु वापिज्या (पही) कुसा छें ल्याहाँ वयानिं तिनि त्वयागु खाँ कांगु नं न्यडा । वहे गड्गा महाद्योया कपालय जू वथें । वहे वापिज्या कुसा उब्लेया वर्षा फयगु आधार, बुई वापिज्या बजी पुयगु आधार, किसानया वांथाय् लाँ च्वडाथाय् छें थें याइगु लिधंसा थौं कन्हे म्युजियमय जक ल्यं दैतिनिला भीगु मौलिक उत्पादन धाय्थें च्वं । 'चिकुलाया सिल-वर्षाया कुसा', वर्षा फय फैगु मेगु आधार, प्रकृतिया वरदान कुसा लप्ते, पँ तिं या चोया अलय पुर्खाया मेहनतगनां गकी तय लुमांसा कुसा पुडकी कुतँ वै । थौया पुस्तां गकी मसियो वर्षा अथें अथें चुइक च्वन भीगु मौलिक पहः । उकिं धायो तःगु खःला सिलुई थ्यंगु कुसा, दोलखाय थ्यम्हा मिसा ल्याहाँ वय थाकुई धायो । वहे कुसा लप्ते दुनय थःमरुम्हा ब्वा/मां या सी म्हा हःनय लप्ते कुश तयो बौ बिडकिगु चलनं धःसा वहे कुसा मःजुइगु नं वर्षाफय फैगु आधार दुनय मेगु छु अर्थ लुयो वैला ? बिचःयाय् मः ।

स्वप नगरपालिकाया ज्या भवः त

दसिपौ कायया लागिं जक मखु थःगु चाकलीं विकास यात्ता ब्वनयमः

जेठ २९

उत्तरदायित्व व देशप्रेमया भावना ब्वलांकः ब्वनयगुलि हज्यायमःगु खानपां शिक्षा दसिपौ कायगु लिधंसा जक मखुसैं व्यक्तित्व निर्माण व समाजय ह्यूपा ह्यगु लिधंसा खः धायो दिल । नपां देया सार्वभौमिकता व राष्ट्रिय स्वाधीनता रक्षा यायमःगु जिम्मेवारीखय सरकार कमजोर जूगु खाँ कुलः दिसे राज्यया महत्वपूर्ण निकायतयूता कमजोर याइगु ज्या इवः लं देया चाकलीं विकास अलय स्वाभिमानय बाँमलागु लिचवः लाइगु खाँ काडः दिल । ज्या इवः या सभापति नपां खवप नगरपालिका प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खवप शिक्षालयतयूसं देया लागिं मःपुं योग्य, दक्ष व अनुशासित जनशक्ति ब्वलांकः वगु खाँ व्याकसे शिक्षा फुक्क नागरिक पिनिगु मौलिक अधिकार जुगुलिं राज्य थुकिया जिम्मेवारी

खवप नगरपालिकापाखं चायकः तःगु खवप माध्यमिक विद्यालय व शारदा क्याम्पस माध्यमिक विद्यालयसं २०८३/८४ सं हिंछगू तगिंलय भर्ना जू वपुं न्हूंपुं ब्वनामिपिन्ता लसकुस व (मार्गनिर्देश) अभिमुखीकरण ज्या इवःसं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायण मान बिजुक्छें 'रोहित' जुं खवप देता शैक्षिक गन्तव्यकाथं ल्ययो वगु लिं थःगु हे छैं भः पियो ब्वनयता इनाप याडः ब्वनामिपुं अध्ययन प्रति समर्पित जुयो देश व समाजता मः काथं दक्ष, अनुशासित व जिम्मेवार नागरिक जुयता धायोदिल ।

मु पाहाँ नायो भाजु बिजुक्छें जुं ब्वनामिपुं दसिपौ कायगु मतिं जक मब्वसैं थःगु चाकलीं विकास यायगु मति तयो ब्वनयमःगु, खवप शिक्षालयत लब नयगु तातुडः जक चायकगु मखु धायो दिसे थानाया शिक्षक व कर्मचारीपुं देया भविष्य दयकेगु जिम्मेवारी ज्वडः समर्पित जुयो ज्या साडः च्वंगु खाँ व्याकसे खवप सर्कल गुणस्तरीय, व्यवहारिक व समाजप्रति उत्तरदायी शिक्षा ब्यू ब्यू वगु खाँ नं ब्याक दिल ।

नायोभाजु बिजुक्छें जुं खवप सर्कल सञ्चालक समिति ब्वनामिपिनिगु समस्या मःगु हलंज्वलं व ब्यूगु सुभावता दुनुगलं थुइकः ज्या सानयमःगु खाँ ब्याकसे देया थी थी जिल्लां ब्वनयूता वपुं ब्वनामिपुं नपां कलेजय ज्यासानिपुं कर्मचारीपिसं शिष्ट, ग्वाहालिमि जुयो सम्मानजनक व्यवहार यायूमः धायो दिल ।

वयकलं ब्वनामिपिन्ता अनुशासन, नैतिकता, सामाजिक

कुबियमःगु बिचः प्वंकसे अः लिपा वयो शिक्षाखय राज्यं लाय भन म्हुवचा छ्यलः हःगु खाँ नपां अन्तरराष्ट्रिय मान्यता काथं मुक्कं बजेटया २० प्रतिशत शिक्षा लागाय छख्य लिइके मःगु, शिक्षा न्याय-मियया वस्तु मखुसैं, फुक्क नागरिकपिसं अःपुक भिंगु बांलागु शिक्षा कायगु पक्का जुयमः धायोदिल ।

वयकलं खवप मा.वि निः स्वांसानिसैं ब्वनामिपिन्ता मा.वि, तगिनिसे उच्च शिक्षातक कायगु अवसर ब्यू ब्यू वगु खाँ व्याकसे २०५६ सालय निःस्वांगु खवप मा.वि. थुगुसी हिंछगू तगिंख्य ब्वनयता ६४ गू जिल्लाया १ हजार ८ सय म्हा स्वयो अपः ब्वनामिपुं वगु खाँ ब्याक दिल ।

नगरप्रमुख प्रजापति जुं देशता मःपुं योग्य, दक्ष प्राविधिकपुं अलय विशेषज्ञ जनशक्ति ब्वलांकयगु तातुडः नगरपालिकां थी थी कलेजत न्ह्याकः वगु खाँ काडः दिसे उगु शिक्षालयया मू तातुना अनुशासित, नैतिकवान व देशभक्त नागरिक ब्वलांकयगु खः धायो दिल ।

वयकलं खवप नगरपालिकापाखं चायकः तःगु कलेजपाखं दायँ दायँ पतिक ४ करोड ५० लाख स्वयो अपः या छात्रवृत्ति बियो वगु खाँ व्याकसे आर्थिक अवस्था कमजोर जू पिन्ता उच्चशिक्षा ब्वनयगु मौका बियगु काथं अः तक खय ८५० म्हा ब्वनामिपिन्ता शैक्षिक ऋण बिय धुंगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं नेपःया सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता व

सच्छि व चयाप्यंगुगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

राष्ट्रिय स्वाधीनता रक्षाया लागिं फुक्क नेपःमि पिनिगु दायित्व खः धायो दिल ।

ज्या इवः सं वागमती प्रदेश सभाया दुजः सुरेन्द्र राज गोसाई जुं ब्वनामिपिसं स्पष्ट आजु व अर्जुनदृष्टि ज्वडः ब्वंसा आजुइ थ्यनिगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं रोम छन्हू खं दयकगु मखु धायगु खाँ कुल दिसे भक्तपुर व ख्वप शिक्षालयया इतिहास नं अपलं ताः हाकगु संघर्ष, समर्पण व मदिक्रक याडः वगु कुतः दःगु खाँ व्याकसे ख्वप शिक्षालयत देशादेछिया ब्वनामिपिनिगु विश्वास त्याकः च्वंगु शैक्षिक केन्द्रकाथं पलिस्था जुयो च्वंगु खाँ नपां न्हूगु पुस्तां गलत प्रवृति भ्रम ब्वलानिगु बिचः व अस्वस्थ लिचवलं थः ता मथिइकः जुयमःगु खाँ व्याकसे खःगु बिचः अध्ययन व अनुभव पाखं व्यक्तित्वचवजायके फःसा जक समाज व राष्ट्रिय जिम्मेवारी नागरिक जुय फैं धायोदिसे वयकलं पिनय वा दुनयया व्यक्तित्व दयकगुली ब्वनामिपुं सचेत जुयमःगु बिचः प्वंकसे डिजिटल प्लेटफर्मय अपलं ई फुक्यगु स्वयो सामाजिक ज्या इवः अध्ययन छलफल व सिर्जनात्मक ज्याखय जुय फःसा जीवन बांलाइगु खाँ काडः दिल ।

ख्वप शिक्षालयत अः देया थी थी जिल्लां ट्वलंढ्र ब्वनामिपुं ब्वनिगु मंकः छैं थें जुय धुंगु खाँ व्याकसे वयकलं विशाल हृदय उच्च सोच व तच्चकं मेहनत याडः ब्वंसा ब्वनामिपुं तः लाइगु खाँ काडः दिल । परीक्षा केन्द्रय सं कापी जाँचय याइगु व्यवस्थां ब्वनामिपिसं मति तयाथें (ल्या) लिचवः कायमफःगु अलय अः या शैक्षिक प्रणालीसं सुधार याय मःगु बिचः प्वंकसे एस ई ई उत्तीर्ण प्रतिशत सन्तोषजनक मजुगु उकिता शिक्षा नीतिया कमजोरी नपां स्वाडः स्वयमः धायो दिल ।

ख्वप कलेजया प्राचार्य प्रकाश कुमार श्रेष्ठ ब्वनामिपिसं अध्ययन नपां नपां अनुशासन नं दयमःगु खाँ नपां ख्वप कलेजय शिक्षक व ब्वनामिपिनिगु सक्रिय सहभागिता व गतिशील सिकाई खं याडः जीवन्त याडः तःगु खाँ व्याकसे ख्वप शिक्षालयसं फुक्क ब्वनामिपिन्ता उथिग्यंक अवसर व उथिग्यंक व्यवहार याइगु खाँ नपां समानताया भावनाता व्यवहार्य् छ्यल्यता फुक्क ब्वनामिपिन्ता छगू काथंया ड्रेस व्यवस्था याडागु खाँ व्याक दिल ।

ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिडया प्राचार्य सुनिल दुवाल ख्वप सर्कलया जग (आधारशीला) संस्था ख्वप मा.वि. खः धायोदिसे थुगु शैक्षिक परिवार्य् दुथ्यागु हे गर्व याय मःगु खाँ नपां ख्वप शिक्षालयत ख्वप बासीतयगु मेहनत त्याग व हिचःतिं दयकगुलिं थुकिता बांलाक तयगु फुक्क सिया मंकः कुतः जुयमः धायो दिल ।

ख्वप अस्पतालया निमित्त मेडिकल डाइरेक्टर डा.मजेश प्रताप मल्लं ब्वनामिपिसं ब्वनयगु दियमज्यगु खाँ नपां भविष्य न्हयागु हे पेशा व लागाय थयंसां समाजप्रति योगदान बियमःगु न्हूगु पुस्ताक्य धैर्यता अनुशासन अग्रजपिन्ता हानयगु, थःगु आजु स्पष्ट जुयमः धायो दिल । ख्वप मा.वि. व शारदा क्याम्पस/ मा.वि. या प्राचार्य लक्ष्मी प्रसाद कर्माचार्य नगरपालिकां माध्यमिक तगिं निसें इन्जिनियरिड, विज्ञान व्यवस्थापन व मेमेगु उच्च शिक्षाया ज्या इवः न्ह्याकः ट्वलंढ्र ब्वनामिपिन्ता भिंगु बांलागु शिक्षा बियो वगु खाँ व्याकः दिल ।

ज्या इवःसं १२ गू तगिं ब्वंपु ब्वनामिपुं छाया प्रधान, निर्माणा बज्राचार्य, कृति लामिछाने पिसं न्वचु तःगु खःसा ब्वनामि रविन बयालं म्यैं हालः न्यंकलसा सांस्कृतिक ब्वज्या नं पिब्वगु जुल ।

ख्वप कलेजय शैक्षिक-औद्योगिक संवाद ज्या इवः

जेठ ३१ गते

ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्क तःगु ख्वप कलेजया गवसालय ब्वनामिपिनि दश्वी उद्यमशील सोच ब्वलांकय्गु मतिं छन्हूया 'ख्वप शैक्षिक औद्योगिक संवाद' ज्या इवः ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख अलय ख्वप कलेज सञ्चालक समितिया नायो सुनिल प्रजापति जुं शिक्षाता श्रमनपां स्वाय्गु नीति काथं ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्क तःगु कलेजय ब्वंकः वगु खाँ काडः दिल ।

शैक्षिकलागा विदेशीया नितिं दांपु ज्यामि ब्वलांकिगु थाय् मखुसें शिक्षा नपां सीपं नं जाय्कः उद्यमशीलताया विकास याय मःगु खाँ ब्याकसे वयकलं युवातयके उद्यमशील सोच, नव प्रवर्तन व थःगु तुतिखय दानय्गु व्यवसायिक संस्कृतिया विकास याय मःगु थौं या आवश्यकता खः धायो दिल । वयकलं शैक्षिक संस्था व उद्योग लागाय मंकः ज्या अझ बल्लाक यंकय मःगु खाँ नपां ख्वप दे पर्यटकीय लागा जूगुलिं स्थानीयस्तरय् मः काथंया सामानत दयके मःगुलि बः यासे ख्वप नगरपालिकां उद्यमशील कर्जा प्रवाह याडः च्वंगु व थी थी लाहातय ज्या दैगु तालिम बियो वगु खाँ काडः दिल ।

ख्वप कलेजया प्राचार्य प्रकाश कुमार श्रेष्ठ शिक्षाता व्यवहारिक व उद्यममुखी याय्ता थजगु ज्या इवः महत्वपूर्ण जुइगु कलेज उच्च शिक्षाखय औपचारिक अध्ययन जक मखुसें ब्वनामिपिनिगु वृतिविकासया ज्याखय् नं बः याडः सामाजिक उत्तरदायित्व कः घाडः वगु खाँ काडः दिल ।

ख्वप इन्क्यूवेशन ल्यावया कजि अञ्जु ग्वाछां ज्या इवः या तातुना पृष्ठभूमि अलय अपेक्षित उपलब्धीया जानकारी ब्युसे ब्वनामिपिन्के उद्यमशील सोच व नेतृत्व क्षमता च्वजायकेता कलेजं इन्क्यूवेशन ल्यावया लिधंसाय थी थी ज्या इवः तः न्ह्याक वःगु खाँ

काडः दिल ।

कलेजया उप प्राध्यापक नपां उद्यमी निष्ठा कायस्थं थःगु व्यावसायिक यात्राया खाँ ब्याकसे व्यवसायसं व्यवहारिक रुपं वैगु अवसर व पंगःत काडः ब्वनामिपिन्ता उद्यमी जुयता घ्वासा बियो दिल ।

वयकलं सफल उद्यमी जुयता निरन्तर सिकाई मेहनत, न्हँ न्हँगु बिचः व आत्म विश्वास दयमः धायो दिल ।

ज्या इवः या नेगूगु सत्र सं त्रिभूवन विश्वविद्यालयया प्राध्यापक डा. भोजराज अर्याल, भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघया अध्यक्ष कृष्ण मुरारी न्यौपाने व गोर्खा इको प्यानलया प्रमुख व उद्यमी ई.सुरेश कवां पुं भःगु खः ।

ज्या इवः या सहजिकरणकर्ता नपां कलेजया उप प्राध्यापक रामेश्वरी बखुन्ठें विज्ञपिनि दश्वी उद्यमशीलता ब्वज्या, उद्योग शिक्षा सहकार्य नवप्रवर्तन तथा स्टार्टअप संस्कृतिया विकासया थी थी विषयसं न्हयसः तयो अन्तरक्रियात्मक छलफल जुल ।

उगु लसताय भःपुं ब्वनामिपुं उद्यमशीलता सम्बन्धी उपस्थिति विज्ञपुं नपां थी थी न्हयसः तःगु खः ।

ज्या इवः सं शैक्षिक संस्था व उद्योग क्षेत्र दश्वीया स्वापु तः अज क्वातुक यंक ब्वनामिपिन्ता उद्यमशील सोच ब्वलांकय्ता ग्वाहाली याइगु विश्वास प्वंकल ।

ज्या इवः सं शिक्षक, प्राध्यापक, उद्योग क्षेत्रया प्रतिनिधि व ब्वनामिपुं अपलं ब्वतिकःगु उगु ज्या इवःसं उप प्राध्यापक सुनिता गाईसिं नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

श्रमदान

ख्वपया लोकंहवागु सिद्धपुखु (तःपुखली) सैनिक आवासीय महाविद्यालयया शिक्षकपुं व ब्वनामिपिसं श्रमदान यागु जुल ।

सुभाव मुनयगु ज्या

असार १ गते

भक्तपुर घरेलु तथा साना उद्योग संघ आर्थिक वर्ष २०८३/८४ या नीति व ज्या भूवः अलय बजेटया लागि थःगु सुभाव खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजु याता लःलाडः दिल । प्रमुख प्रजापतिजु ब्यूगु सुभावत वैगु नीति व ज्या भूवः अलय बजेट दयकेबल्य् अध्ययन याडः मःकाथं दुथ्याकयगु खाँ ब्याकसे नगरया समग्र आर्थिक विकासय् उद्योगी व्यवसायी पिनिगु महत्वपूर्ण भूमिका दैगु खाँ काडः दिल ।

अथेहे जेठ ३० गते पर्यटन व्यवसाय पिन्के कःगु राय सुभ्रव नपां पर्यटन लागा अज बांलाकः व्यवस्थित याडः देशं दुनय व देशं पिनयया पर्यटकपुं नं दुकाय मःगु खाँ ब्याकःदिल ।

पर्यटन व्यवसायीपिसं खपया म्हासिइका पिब्वइगु डमुमेन्ट्री दयके मःगु मू मू थासय यातायात व्यवस्थापन नियन्त्रण याय मःगु, मौलिक वस्तुता थाय बियमःगु, पर्यटकपिनिगु लागि मःगु थी थी सुविधात बियमःगु, खपया म्हासिइका पिब्वयो च्वंगु अमूर्त तान्त्रिक विधा, तान्त्रिक प्याखं नवदुर्गा व तान्त्रिक परम्परा नपां खपया मथ, देगः व थी थी शक्तिपीठया घोपिनिगु ऐतिहासिक व सांस्कृतिक महत्व पिज्वयक धार्मिक पर्यटन हज्याकय मःगु थजगु थी थी सुभाव बियो द्यूगु खः ।

ज्या भूवः सं होटल एशोसियसन अफ भक्तपुर, भक्तपुर पर्यटन विकास समिति, पर्यटन प्रहरी भक्तपुर अलय खप नगर दुनय चाकय च्वंपुं होटल व्यवसायीपुं भःगु खः ।

स्वलाया सांकेतिक भाषा तालिम

असार १ गते

ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय स्वलाया सांकेतिक भायया तालिमया उलेज्या खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं याडः दिसे अपाङ्गता जूपुं नपां सञ्चारता अभ बांलाक व अःपुकयता थुगु तालिम न्ह्याकागु खाँ नपां खप अस्पताल, नगरपालिकाया थी थी शाखा, वडा कार्यालयया कर्मचारी व अभिभावकपुं दुथ्याक

तालिम न्ह्याकगु खाँ काडः दिसे नगरपालिका अपाङ्गता जूपिनिगु अधिकार, पहुँच व सहभागिता धात्थेखयकेता थी थी ज्याभूवः व तालिमत बियो वयागु, नपां सांकेतिक भाय छ्यलयता थव तालिम बियागु खः धायोदिल ।

ज्या भूवः सं भक्तपुर बहिरा संघया नायो जयराम पका नेवारं नगरपालिकां ग्वसः ग्वगु थुगु तालिम समावेशी समाज दयकेता बांलाउगु पला जुइगु खाँ नपां थव आधारभूत तालिम नपां लिपा एडभान्स तालिम नं बियमः धायोदिल ।

तालिम कःपिन्ता सांकेतिक भायया आधारभूत सीप अलय (बहिरा) ख्वायँ पुं नपां बांलाक खँलाबल्हा यायफयकेगु तातुना खःसा उगु ज्या भूवःसं बहिरा संघ पाखं टीकाराम लामिछाने सहजीकरण यागु खःसा खप नगरपालिकाया तालिम सहजकर्ता श्री राम कासिछ्वां नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

सच्छि व चयाप्यंगूगु ख्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

कासामिपुं नपालात

असार १ जाते

वागमती प्रदेश खेलकुद विकास परिषद, वागमती प्रदेशया ग्वसालय जूगु स्वकगु वागमती प्रदेश कासाया धिं धिं बल्लासं वक्सिड्या धिं धिं बल्लासं बवतिकःपुं कासामिपिन्ता ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं नपालाडः भिन्तुना देछःसैं मार्ग निर्देशन ब्यू ब्यू कासामिपिसं अनुशासन, आत्मविश्वास व कासाया भावना नपां च्वजायकः कासा म्हेतयूता घ्वासा ब्यूसे ख्वपया गौरव च्वजायकेता इनाप याडःदिल । नगर प्रमुख प्रजापतिजुं कासां व्यक्तित्व विकास, स्वास्थ्य बांलाइगु व राष्ट्रया म्हासिडिका पिब्वय फैगुलिं कासामिपिसं थःगु क्षमता व मेहनतच्वजायक क्यनय् मःगु खौं नपां सकल कासामिपिन्ता तःलाय मः धायो भिन्तुना देछायो दिल ।

लक्ष्मीनरसिंह अभिषेक पाठ व देगः दानयता ग्वाहाली यापिन्ता हनापौ

असार २ जाते

लक्ष्मी नरसिंह देगलय ग्वसःग्वगु अभिषेक पाठ व रुद्री ज्याभ्वः क्वचायकगु ज्या भ्वःसं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं लक्ष्मी नरसिंह देगःदानयूता अपलं मनू अलय पुत्रःतयूगु योगदान दःगु, थ्व सं छम्हासियागु कुतलं पूवांगु मखु धायोदिसे सकल नगरबासीपिनिगु ग्वाहालीं याय् फःगु खः धायोदिसे ख्वप नगरपालिकां मूर्त, अमूर्त सम्पदात हृदाय तयो ल्यंकः, भिंकः तयो उकिता न्ह्यकनय् स्वयंथें पारदर्शी याडः अभिलेखीकरण याडः वयागु खौं काडः दिल ।

प्रमुख प्रजापतिं ख्वपया सम्पदा संरक्षणया मोडेल देयानितिं उदाहरणीय जूगु खौं नपां अःतकखय् १७८ गू सम्पदात ल्हवडः, दानय् धुंगुलिं ल्हवडः दाडःचवंगु खौं व्याकसे आर्थिक, ग्वाहाली व श्रमदानं सम्पदा ल्यंकः, म्याकः तयागुया मू लिधंसा खः धायोदिसे थःगु तुतिखय दाडः, थःगु स्वाभिमान ल्यंकः तयता ख्वपदे तः लागु खौं व्याकसे अभिषेक पाठ व रुद्री पाठ यापुं

सकलें ब्राम्हण पिन्ता, व्यवस्थापक व भक्तजनपिन्ता सुभाय देछायो दिल ।

ज्या भ्वःसं वडा नं. ४ या वडाध्यक्ष उपेन्द्र सुवालं ख्वप दे कला-संस्कृति व सम्पदां बिल्लिबिल्ली जःगु थाय खः थुकिं मूर्त व अमूर्त सम्पदात ल्यंकः, म्याकः, भिंक, तयता मदिकक ज्या याडः वगु नपां पुलांगु सम्पदात मौलिक पहलं हे दयकेता थानाया कालिगढपुं सक्षम खः धायगु दसु दक्ष्मी नरसिंह देगः खः धायोदिल ।

लक्ष्मी नरसिंह व्यवस्थापन समितिया नाथो हुन्छेराम भेलेजुं पुरुषोत्तम (मलमास) या अवसरय् अभिषेक पाठ व रुद्रीपाठ ग्वसः ग्वगुया अर्थ विश्व शान्ति व मानव कल्याणया लागिं खः धायोदिसे उगु रुद्रीपाठ व अभिषेक पाठय् चयम्हा स्वयो अपः ब्राम्हणपुं दुथ्यागु खौं काडः दिल ।

जोशी समाजया प्रतिनिधि कृष्णराज जोशी व राजोपाध्याय समाजया कजि गिरिश राज शर्मा लक्ष्मी नरसिंह देगलय ज्या न्ह्याकसां निसैं थुलि तःहागु धार्मिक अनुष्ठानया ज्या मजगु खौं नपां अपलं ब्राम्हनपुं भायो तःजिक ज्या भ्वः क्वचागु, रुद्रीपाठं धार्मिक चेतना पिज्वइगु नपां समाजय सद्भाव व सकारात्मक सन्देश पिज्वइगु खौं ब्याक दिल ।

अथेहे विनोदराज शर्मा अभिषेक पाठया धार्मिक महत्त्व कांसे थुगु अनुष्ठानं आध्यात्मिक उन्नयन सांस्कृतिक परम्परा ल्यंकः तयूता ग्वाहाली जुई धायोदिल ।

उगु भ्वलय प्रमुख प्रजापति जुं लक्ष्मी नरसिंह देगः दानयता महत्वपूर्ण योगदान यापुं ई. राम गोविन्द श्रेष्ठ व सूर्यभक्त सांगाछेपिन्ता अभिनन्दन व हानय् ज्या याडः दिल ।

सच्छि व चयप्यंगूगु खप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

ध्यानाकर्षण पौ

असार २ गते

ई.राम गोविन्द श्रेष्ठ जुं देगः दाडागुया महत्वपूर्ण पक्ष उलः दिलसा लक्ष्मी नरसिंह मन्दिर संरक्षण समितिया नायो पशुपति प्रजापति सुभाय देछायो दिल ।

उगु भूवल्य अभिषेक पाठ व रुद्री पाठ तःलाकयूता आर्थिक, भौतिक ग्वाहाली यापुं सकलसिता हनापौ लःल्हागु खःसा ग्वासाखलं सकल ग्वाहालिमिपिन्ता सुभाय देछायो दिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु याता बाल विकास सहजकर्ता व इसीडी शिक्षक पिनिगु पारिश्रमिक वृद्धि नपां थप आर्थिक अनुदान बियमःगु माग ज्वडः बालविकास सहजकर्ता संघर्ष समिति ध्यानाकर्षण पौ लः ल्हात ।

चिनियाँ व जापानी भाय तालिम कः वपिन्ता अभिमुखीकरण

असार ३ गते

खप नगरपालिकाया ग्वासालय प्यलाया चिनियाँ भाय, जापानी भाय सयक वपिन्ता खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं जनताया आवश्यकता पू वांकयगु तातुडः नगरपालिकां थी थी सीपमुलक व व्यवसायिक तालिमत बियो वयागु नपां विदेशी पर्यटकपिन्ता खपपया कला, संस्कृति व सम्पदानपां स्वाडः तयता भाय स्यनयमःगु नपां ल्यासे ल्याम्हेपिन्ता सक्षम व थःगु तुतिखय दानय फ्यकेता छम्हा युवां म्हवचाखय प्यंगू भाय सयके फँगु लकस दयकेमःगु खाँ काडः दिल ।

भायया ज्ञानं ज्या दँगु, व्यापार व्यवसाय, शैक्षिक अवसर व सांस्कृतिक अनुभव कालविलखय अःपुइगु, नेगू देया साहित्य,

संस्कृति व थी थी विषयया साफूत भाय हिलय फँगु नपां भविष्य दक्ष भाषा प्रशिक्षक ब्वलांकयगु तातुडः तालिम न्ह्याकागु खाँ वयकलं व्याक दिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जुं खप नगरपालिकां सच्छिदा लियाया खप देया म्हागसता मूर्त रूप बियता नगरबासपिन्ता थी थी विदेशी भाय स्यडः वगु, विदेशी पर्यटकपिन्ता अःपुक सेवा बियगु, उच्चशिक्षामा अवसर तःव्याक थंकयगु नपां लाहातय ज्या दशक बियगु तातुडः भाषा तालिम न्ह्याकगु खःधायो दिल ।

चिनियाँ भाय स्यनामि विनय हाडां विदेशी भाय सयकागुया महत्वया खाँ काडः दिसे भाय सयकः स्वापू दःगु देया कला, संस्कृति, राजनीति जीवनशैली या खाँ थुइके दँगु नपां देया स्वापु अझ क्वातुकयता, ग्वाहाली जुई धायो दिल ।

जापानी भाय स्यनामि सीताराम शिवञ्जं तालिम सयकामिपिन्ता जापानी भाय ल्हाय सयकः जापानी पर्यटकपिन्ता लाँपु क्यनम् फ्यकेगु खाँ काडः दिल ।

तालिम सहजकर्ता दिपेन्द्र प्रजापति जुं भाय सयकामिपिन्ता तालिम या तातुना, न्ह्याकिगु पहः, कक्षा व्यवस्थापन, व मःकाथंया खाँ व्याकसे चिनियाँ जापानी भायया तालिम असार ७ गते निसे बहिनिसिया ५.३० निसे ७:०० ता इलय तक खप इन्जिनियरिड कलेजय जुइगु खाँ व्यकल ।

स्थानीय उत्पादनता ह्दाय तयमःगु

असार ६ गते

भक्तपुर घरेलु तथा साना उद्योग संघ या ग्वसालय, भक्तपुर पर्यटन विकास समितिया मंकः ज्याखय अलय 'गो लोकल' अभियानया कजिलय असार ६, व ७ गते ख्वप नगरपालिका २ या नःपुखु सिथय 'हेरिटेज मार्केट एण्ड कल्चरल किचेन' मेलाया उलेज्या ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं याडःदिसे वयकलं स्थानीय स्रोत साधन व सीपया लिधंसाय घरेलु उत्पादनता ह्दाय तयो यंकयः फःसा ज्यादैगु, ल्यासे ल्याम्होपुं थःगु तुतिखय दानय फैगु अलेय पिनय वानिपुं युवात म्हवचा जुइगु खाँ ब्याकसे

किपाचवज्या

असार ५ गते

ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय सिथिनखाया लसताय किपा चवज्या जुल । उगु किपा चवज्या धिं धिं बल्लासं तःलापुं किपा चवमिपिन्ता ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिं सिरपा लः ल्हाडः दिल ।

घरेलु उत्पादनया प्रवर्द्धन व बजारीकरणता मेला, उत्सव व ब्वज्यां ग्वाहाली याइगु नपां स्थानीय उत्पादन अपलं सिइकेता ग्वाहाली जुई धायोदिल ।

प्रमुख प्रजापतिजुं ख्वप नगरपालिकां युवाटतयता तालिम ब्यू ब्यूं वगु, तका तपुली, जुजु धौ थजगु स्थानीय उत्पादनता राष्ट्रिय सूचीकरण प्रकृया हछ्याडः वयागु खाँ काडः दिल ।

वयकलं ताइचिन बजी, हाकुपरासी थजगु स्थानीय उत्पादनत ल्यंकः म्वाकः, तयगु व बजारीकरणयालागिं नगरपालिकां घरेलु उद्योग व्यवसायीपुं नपां मंकः कुतः याडः वयागु, घरेलु तथा साना उद्योगत विकास यायया लागिं सरकारं सहूलियत व्याज दरं ऋण वा अनुदान ब्रियमःगु खाँ ब्याकसे ख्वप नगरपालिकां तालिम नपां युवा उद्यमशील ऋण ज्याभ्वः न्ह्याकः वयागु खाँ काडः दिल ।

भक्तपुर घरेलु तथा साना उद्योग संघया नायो श्याम कुमार श्रेष्ठया सभा नायोलय जगु उगु सभासं नेपाल पत्रकार महासंघ भक्तपुर शाखाया नायो सुन्दर शिल्पकारं नं भिन्तुना न्वचु तयो द्यूगु खःसा भक्तपुर पर्यटन विकास समितिया नायो दिपेश राज शर्मा नं सुभाय देछुःगु खः ।

उगु ज्या भ्वः सं घरेलु उद्योगी, व्यवसायी, थी थी संघ संस्थाया प्रतिनिधिपुं व स्थानीय बासीपुं अपलं स्वः वगु खः ।

म्यूजिक फेस्टिभल

असार ६ गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं भक्तपुर दरबार म्यूजिक फेस्टिभल २०८३ गःहितिया ज्या भ्वःसं भायो न्वचु तयो दिल ।

‘विकास निर्माणया ज्या न्ह्याकयबलय् ऐतिहासिक, सांस्कृतिक व पुरातात्विक सम्पदाता ल्यंकः, म्वाकः हदाय तयो ज्या सानयमः’

असार ७ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छे ‘रोहित’ जुं खप नगरपालिकाया नीकगु नगरसभा उलेज्या याडः दिसे मू पाहाँ बिजुक्छे जुं विकास निर्माणया ज्या न्ह्याकयबलय ऐतिहासिक, सांस्कृतिक अलय पुरातात्विक सम्पदाता ल्यंकः, भिंकः हदायतयो ज्या सानय मःगु खाँ नपां विकासया इवल्य जुगु ज्यात लिफ स्वयो दिसे गना गथे मगा, मचः अलय कमजोरी जुला धाय्गु खाँ आत्मसमीक्षा याय मःगु खाँ ब्याकसे जनप्रतिनिधिपिसं जनताता मःगु अलय अमिगु मतिकथंया ज्या याय मःगु नपां जनाताता खः खःगु खर्च व खाँ कानयमः धायोदिल ।

समाजय खानयदःसा कमजोरी अलय मच मगाता चिडकः हज्याय मःगु खाँ ब्याकसे वयकलं विकासया नामय् सम्पदा स्यनिगु काथं ज्या याय मज्यगु खपया ऐतिहासिक म्हासिडका म्वाकः तयगु फुक्क सिया मंकः दायित्व खः धायोदिल ।

पुरातात्विक महत्वया लागाय छुं नं निर्माण, पुननिर्माण वा मुलः स्वयगु (उत्खनन) ज्या याय हाँ स्वापु दःपुं सःस्युपुं विज्ञपुं नपां सल्लाह कायो अध्ययन अनुसन्धान याय मःगुलि बः बिसे नायोभाजु बिजुक्छे जुं मथुडक, मसिडक अज्ञानतावश यागु निर्माणं ऐतिहासिक सम्पदा स्यनय फःगुलिं थजगु खाँ जनप्रतिनिधिपुं व स्वापुदःगु निकाय सचेत जुयमः धायोदिल ।

नायोभाजु बिजुक्छे जुं समाजता खःगु लाँपुइ हज्यायता ब्वनामिपुं, ल्यासे ल्याम्होपुं अलय जनप्रतिनिधिपिन्ता मदिकक शिक्षित व प्रशिक्षित याय्मगु खाँ ब्याकसे लिपा थ्यंकया दूरदर्शी सोच,

अनुशासन व जिम्मेवारी न्हयलुवापाखं जक समाजया चाकली विकास जुइगु विश्वास प्वकसे विकास व ल्यंकः, म्वाकः, भिंकः तयगु ज्या नपां नपां यंकः खपया ऐतिहासिक व सांस्कृतिक म्हासिडका म्वाकः समृद्ध समाज दयकेता सकलें छप्पा जुयमः धायोदिल ।

ज्या इवःया सभाया नायो नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं आ.व. २०८३/८४ या नीति व ज्या इवः पिब्वसे शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयगु, सुचुकुचु, त्वनयगु नाः थजगु जनताया आधारभूत आवश्यकताता हदाय तयो निर्वाचन घोषणापत्र काथं ज्या साडः वयागु खाँ ब्याकसे नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायण मान बिजुक्छे ‘रोहित’ जुं च्वयो द्यगु ‘सच्छिदा लिपाया खप दे’ पाखं थः पिन्ता लाँपु क्यडः च्वंगु नगरबासीपिनिगु रचनात्मक सुभावा सल्लाह नपां आलोचनाता आत्मसात यायां भ्नी फुक्क जनप्रतिनिधिपुं खप देता अज बांलाक हज्याकयता ज्या याडः च्वडागु खाँ काडः दिल ।

खप नगरपालिकाया आन्तरिक व बाह्य सिमित स्रोत व साधनया लिधंसाय जनताया असिमित आवश्यकता पू वांकयगु जिम्मेवारी दःगु खाँ ब्याकसे वयकलं हदायतयमःगु ज्याया लिधंसाय ज्या सानयगु बचं बियोदिल ।

वागमती प्रदेश सभाया दुजः सुरेन्द्रराज गोसाईं जुं तःभ्वखाया व कोभिड भ्वल्वय्या महामारीया दश्वी नं खप नगरपालिका यागु, विकास निर्माण च्वछाय बहजगु खाँ ब्याकसे नेपाल मजदुर किसान पार्टी मदिकक जनताया सेवा याडः वगु अलय थवं यागु ज्या व उपलब्धीत देशां देसिनं च्वछायो वगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं नेमकिपाता विकास विरोधी धायो द्रुपं बिडपिन्ता खप देशय याडः वगु विकासया ज्याखं मखु धाय्गु सावित याडः क्यंगु खाँनपां व्याया ल्याखं चिच्याक्वगु खप दे जूसा नं थाना राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय स्तरया ब्वनयकुथि कलेज व सांस्कृतिक संस्थात दःगु, थी थी सांस्कृतिक ज्या इवः त जुइगुलिं अलय अन्तरराष्ट्रिय भ्रमण व कालविलया ज्या इवः जुयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं खप दे विश्व सम्पदा सहर काथं म्हासिडका पिब्वयो च्वंगु खाँ नपां खप देशया जक मखुसं अन्तरराष्ट्रिय समुदायया नपां सेवा याडः च्वंगु विचः प्वकसे सामुदायिक ब्वनयकुथिता अज बांलाक यंकय मःगु, खप नगरपालिकां न्ह्याकः वगु शिशु स्याहार केन्द्रता ब्वस्यलाक यंकय मःगु सुभावा बियो दिसे

सच्छि व चर्याप्यंगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

नगर प्रहरीत अज चुस्त, दुरुस्त व प्रभावकारी ढंगं हछ्याय मःगु, विदेशय ब्बड च्वपुं दक्ष जनशक्तिता थःगु हे नगर, जिल्लाया सेवाखय योगदान यायूता प्रेरित जुइगु सन्देश बियमःगु, थुकि नगरपालिकां न्हयलुवा जुयो ज्या सानयमः धायोदिल ।

वागमती प्रदेश सभाया दुजः सृजना सैजुं विकास व सुशासनयु ख्वप नगरपालिका दयकगु मोडेल ब्वस्यलागु खाँ ब्याकसे शिक्षा व स्वास्थ्यता हदाय तयो बजेट दयकः छ्यलिगु ज्या मेमेगु स्थानीय तहया लागिंन डालकाय बहः जूगु खाँ नपां ख्वप नगरपालिका विकास, सुशासन व सेवा प्रवाहया ल्याखं 'प्रकाश स्तम्भ' खः धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिकां पार्टीया घोषणापत्रता आखः छगः हे मपाकसीं जनताया ग्वाहाली, जनप्रतिनिधि व कर्मचारी पिनिगु मंकः कुतलं बांलागु उपलब्धीत काय फःगु खः धायो दिसे व्यकलं छुं नं संस्था छम्हा नेम्हासिया निर्णयं जक तःजिक हज्याय मफैगु खाँ ब्याकसे सामुहिक भावना, मंकः जिम्मेवारी व मंकः कुतलं यागु ज्यात ग्यसुलाई धायो दिल ।

ख्वपय समाजवादी पहलं ज्या न्ह्याकः च्वंगू, राष्ट्रिय सम्पत्तित ल्यंकः, भिंक अलय बल्लाक तयगुली बांलागू बिचः याडः च्वंगु खाँ ब्याकसे सांसद सैजुं सभ्यता व संस्कृतिया संरक्षण व सम्बर्द्धन याडः समृद्ध समाजया विशेष लिधंसा भः पियो सभ्यता मरुगु देश लिपा लाइगु खाँ नपां समाजवादया महत्वपूर्ण पक्ष हे सभ्यता, संस्कृतिक व सम्पदा भिंकःतयगु अलय न्ह्यौ पुस्ताता लःल्हाइगु खाँ नपां ख्वप नगरपालिकां थजगु च्वछाय बहगु ज्या याडः च्वंगू खाँ काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशी लसकुस

न्वचुतयो दिसे नगरया गौरवमय यात्राया खाँ कुलः दिसे नगरसभां २०८३/८४ या नीति व ज्या इवः या लिधंसाय मः काथंया बजेट दयक हज्याय धायो दिल ।

उपप्रमुख जोशी जुं ख्वप नगरपालिकां सूचना प्रविधिता अपलं छ्यल डिजिटलाइज्ड नगर दयकेगु पाख्य महत्वपूर्ण पला हछ्याड च्वंगु खाँ ब्याकसे जनप्रतिनिधिपिसं इमानदारजुयो जनताया सेवाय समर्पित जुयो ज्या याडः वयागु अलय नगरबासी पिनिगु विश्वास व अपेक्षाकाथं विकास निर्माण व सेवा प्रवाहता अभू बांलाकः हछ्यायगु बचं बियो दिल ।

ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्या प्राचार्य ई. सुनिल दुवाल व ख्वप अस्पतालया निमित्त मेडिकल डाइरेक्टर डा. मजेश प्रताप मल्लं नगरपालिकां चायकः तःगु शैक्षिक व स्वास्थ्य संस्थातयसं सर्वसाधारण जनताता ब्यू ब्यू वगु सुलभ व गुणस्तरीय सेवाया खाँ काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जुं सुभाय देछायो द्यूगु उगु ज्या इवः सं ख्वप नगरपालिकावडा नं ९ या वडाध्यक्ष रबिन्द्र ज्याख्वं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

आइतबार च्वंगु नगर सभायान्हापांगु बैठकं उलेज्या ज्याइवः तःजिक हानयूता ग्वाहाली यापुं मु पाहाँ नपां नेमकिपाया नायो भाजु नारायण मान बिजुक्छें, 'रोहित', बागमती प्रदेश सभाया नेम्हा दुजःपुं सुरेन्द्र राज गोसाईं व सृजना सैजु पुं सकलसिता सुभाय देछायो दिल ।

नगरसभाया मेगु बैठक असार ९ गते न्हिनयसिया १:०० ता इलय च्वनयगु याडः क्वःजित । उगु सभा ख्वप नगरपालिकाया वैगु आर्थिक वर्षया नीति व ज्या इवः खय छलफल न्ह्याकी ।

भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालया कर्मचारी पिनिगु ज्ञापन पत्र

असार ८ गते

भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल कर्मचारी सेवाया शर्त व सुविधा सम्बन्धी विनियमावली तत्काल पारित याक्यता मःकाथं पला छियगु अनुरोध यासे अस्पतालया चिकित्सक, नर्स, पारामेडिक्स व कर्मचारीपिनिगु छगू पुचःख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति नपा लाडःविनियमावली मरुगुलिं ता ईनिसैं सेवा याडः च्वंपुं कर्मचारीपिनिगु सेवा, सुविधा व वृत्ति विकासय बाँमलागु लिचवः लागुलिं कर्मचारीपिसं च्वयो ज्ञापन पत्र बुभ्यय याडः अस्पताल न्ह्याक्यगु व व्यवस्थापन समिति व कर्मचारीपिनिगु अपलं मेहनत व कुतलं दयकगु उगु विनियमावली सुयायगुं स्वार्थवश व्यवस्थापन समिति पाखं पारित याक्यता पंगः थाडः तःगुलिं दुःख प्वंकल । अस्पतालया ज्या साडः च्वंपुं कर्मचारीपिनिगु भावना काथं दयकगु उगु विनियमावली लोक सेवा आयोग व अर्थमन्त्रालय नपां सिफारिस जुयो स्वास्थ्य व खाद्य स्वच्छता मन्त्रालय स्वीकृत याक्यता अस्पताल सञ्चालन व व्यवस्थापन समितिपाखं पारित याक्यमःगुलि लच्छिफुय धुकानं कार्यकारी निर्देशक बेवास्ता यागु कर्मचारी पिनिगु धापु खः ।

ज्ञापन पत्रय च्वयो तःकाथं अस्पतालता न्ह्याब्लें माया याइपुं इमानदार कर्मचारीपिनिगु तस्कं मेहनत व कुतलं दयकगु

विनियमावली लोक सेवा व अर्थ मन्त्रालयया सिफारिस नपां स्वास्थ्य व जनसङ्ख्या मन्त्रालयं अस्पताल विकास समितिं स्वीकृतियायता २०८३/२६ गते अस्पतालया पेश यागु अःतकनं विकास समितिं मन्त्रालयसं स्वीकृतिया लागिं छ्वय मफूगु गैर जिम्मेवारी व लज्या चायपुगु खाँ खः ।

अस्पतालया कार्यकारी निर्देशक डा.उज्ज्वल चालिसैं थःपुं नाता व भनसुन याडः ३० म्हा स्वयो अपः कर्मचारीपुं नियुक्त यागु इलय अलय सार्वजनिक खरिद नियमावलीया अखः ज्यायायगु मति नियमावली स्वीकृत मयायगु त्वहः तयो वगुलि तंप्कसे ज्ञापनपत्रय उगु विनियमावली तुरन्त समितिपाखं पारित याकः स्वास्थ्य तथा खाद्य स्वच्छता मन्त्रालय छ्वयता नगर प्रमुखता इनाप दः ।

वि.सं. २०५१ सालय क्यान्सर केयर युनिट काथं निःस्वांगु उगू अस्पतालया गैर सरकारी संस्थापाखं अपलं अनियमितता यासेलीं उकिया विरोध ज्या सांपुं कर्मचारीपिसं आन्दोलन याडः स्थानीय जनता व ख्वप नगरपालिकाया ग्वाहालीखय नेपाल सरकारपाखं भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल सञ्चालन गठन आदेश जारी याडः वि.सं. २०७७ कार्तिक २३ गते पूर्ण सरकारी स्वामित्वखय वांगु खः । उगु अस्पतालं अःन्हिं सच्छिमयाकं देशां देछिया क्यान्सर रोगया बिरामी पिनिगु उपचार सेवा यायां वगु दः । अस्पतालया लिनायक मेसिन, वाकि थेरापी, मोडलार अपरेशन थियटर नपां अत्याधुनिक प्रविधिपाखं बिरामीपिनिगु उपचार जुयो च्वंगु दः । गरिब व विपन्न परिवारया रोगीपिन्ता अःपुक उपचार सेवा ब्यू ब्यू वगु उगु अस्पताल क्यान्सर उपचारया लागिं कम शुल्कं उपचार सेवा देया च्वजःगु विशिष्टकृत अस्पताल मध्ये ला ।

कर्मचारीपिनिगु प्रतिनिधिमण्डलं नगर प्रमुख जुं अस्पतालया विकास व कर्मचारीपिनिगु वृत्ति विकासय सकारात्मक सुधार यायता कुतःयायगु विश्वास प्वंकः दिल ।

आ.व. २०८३/८४ या नीति व ज्या भूवः छप्वा म्हुतुं पारित

असार ९ गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायोसुई मंगलवार च्वंगु नीकगु नगर सभाया बैठकं आ.व.२०८३/८४ या नीति व कार्यक्रम छप्वा म्हुतुं पारित यात ।

सभासं नगरप्रमुख प्रजापतिजुं नगरया समृद्धि, सुशासन व जनसेवाता मु थासय तयो नीति व ज्याभूवः दयकागु अलय थुकिता बांलाकः छ्यलयता फुक्क जनप्रतिनिधि, कर्मचारी व नगरवासीपिनिगु ग्वाहाली मदयक मगा धायो दिल ।

आ.व. या नीति व ज्याभूवः दयकाबलय स्वापु दःपुं नपां अपलं छलफलयाडः दयकागु खाँ ब्याकसे वयकलं नागरिक

सहभागिताता सुनिश्चित यायता अनलाइन पाखं नपां राय-सुभावा कायागु खाँ ब्याकसे नगरवासीपुं व थी थी लागाया स्वापु दःपुं पाखं वगु सुभावात मुडः मःगु व हृदाय तय मःगु ज्यात विश्लेषण याडः थुकिता लिधंसाय नीति व ज्याभूवः दयकागु खाँ नं काडः दिल ।

उगु बैठकय ७ म्हा सभासदपिसं थःथःगु धारणा व सुभावा, जिज्ञासा तःगु खः । सभासदपुं हरिरन्त गोर्खाली, सिद्धिराम अवाल, कृष्ण गोपाल चौगुठी, नारायण प्रसाद त्वानावासु, तारादेवी शाक्य, मञ्जु मैयाँ लाखा व गोविन्द दुवालं महेश्वरी कासा ख्यःता राष्ट्रिय स्तरया कासा ख्यः काथं दयके मःगु, बाराही पीठ निसैं उत्तर बाराही ताँतकया थी थी देगःत पुलां जुयो जीर्ण जूगुलिं उकिता ल्हवनय-

सच्छि व चयाप्यंगूगु स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

कायन याय मःगु, नगरपालिकाया व्यवस्थापनय चायकःतःगु ख्वप नगरपालिका वडा नं. ६ या नागरिक आरोग्य केन्द्रया स्तरोन्नति याडः सेवा सुविधा ताडः विय मःगु ख्वप अस्पतालया सेवा सुविधाता छिटो छरिटो व प्रभावकारी याय्ता डिजिटल प्रविधिता अपलं

छ्यलय मःगु, स्थानीय पाठ्यक्रम व्वकिपुं शिक्षक पिन्ता व्यवस्थापन याय मःगु नपां तालिम व मःगु हलं ज्वलं बियमःगु, शैक्षिक ऋणया ब्याजदर ई काथं बिचःयाडः म्हवचा याय मःगु अलय ऋण अपःखय ७ लाख तक थ्यंकय् मःगु, कृषि विषय अध्ययन व अनुसन्धान प्रवर्द्धन याय्ता नगर दुनय कृषि अनुसन्धान केन्द्र चाय्केगु कुतः याय मःगु, खेलकुद समिति पाखं याड्गु थी थी कासाया धिं धिं बल्ला बांलाक स्वय मःगु, ख्वप नगरपालिका वडा नं. १० मुलालाय जूइगु सवारी जाम म्हवचा याय्ता बैकल्पिक लाँपु दयकेगु वा लाँ तःब्याकय मःगु खाँत तयो द्यगु खः ।

नगरसभाया मेगु बैठक २०८३ असार १० गते न्हिनय सिया १:०० ता इलय च्वनगु याडः दिक्ु यात । उगु सभासं ख्वप नगरपालिकाया उप प्रमुख रजनी जोशी ख्वप नगरपालिकाया आ.व. २०८३/८४ या अनुमानित आय व्यय बजेट पिब्वइगु ज्या भ्वः दः ।

ख्वप नगरपालिकाया अनुमानित बजेट २ अर्ब ५५ करोड तका

असार १० गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायोसुई बुधवार च्वंगु नीकगु नगर सभाया बैठकसं उप प्रमुख रजनी जोशी ख्वप नगरपालिकाया आ.व. २०८३/८४ या अनुमानित आय-व्यय बजेट पिब्वयो दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया आन्तरिक स्रोत्र, संघीय व प्रदेश सरकारपाखं वैगु राजश्व बाँडफाँट, थीथी अनुदान व चालुवर्षया बैङ्क मौज्जात पाखं व्यवस्थापन जुइगु याडः आ.व. २०८३/८४ या लागिं २ अर्ब ५५ करोडया बजेट पिब्वगु जुल ।

छखय लिइगु बजेटया चालु पाखय १ अर्ब ५५ करोड ८९ लाख अथे धायगु ६१.१३ प्रतिशत व पुँजीगत पाखय ९३ करोड ३१ लाख अथे धायगु ३६.६० प्रतिशत व वित्तीय पाखय ५ करोड ८० लाख (२.२७ प्रतिशत) छखय लिइकगु दः ।

बजेट वक्तव्यखय नगरबासी जनताया भावनाकाथं थी थी शैक्षिक विकास व शिक्षा क्षेत्रया लागिं मुक्क बजेटया २२.०६ प्रतिशत अथेधायगु ५६ करोड २७ लाख ४० हजार छखय लिइकगु दः ।

नगरपालिकापाखं चाय्कःतःगु ख्वप अस्पतालता आधुनिक सुविधायुक्त याय्ता अलय विशेषज्ञ सेवा ताडःयंकय्गु थ्वहे आर्थिक वर्ष दुनय एम. आर. आई. सेवा व आई सी यू सेवा चाय्केता मुक्क २३ करोड तका छखय लिइकगु दः । स्वास्थ्य लागया फुक्क ज्या भ्वःया लागिं ३५ करोड ६४ लाख अथेधाय्गु १३.९७ प्रतिशत बजेट छखय लिइकगु दः ।

नगरपालिकां सम्पदा पुनःनिर्माण व संस्कृति संरक्षणया लागिं वैगु दायं मुक्क ७ करोड ५० लाख, भौतिक पूर्वाधार दय्केता ३५ करोड अथेधाय्गु १३.८२ प्रतिशत, पर्यटन प्रवर्द्धन याय्ता मुक्कं

३ करोड ८० लाख, लकस सुधार व फोहर छखय लाकय्ता २३ करोड १५ लाख ८० हजार, कासा हज्याकयता व पूर्वाधार दस्केता ३ करोड ७५ लाख, विपदया इलय जनताता सुरक्षित तय्ता उद्धार व पुनःस्थापनाया लागिं 'प्रकोप व्यवस्थापन कोष' ता व ज्याय्ता ४० लाख बजेट छखय लिइकगु दः ।

ख्वप नगरपालिको कृषि लागया लागिं पूर्वाधार विकास व बजारीकरण, सहूलियत व अनुदान, प्राङ्गारिक खेती व लकस ल्यंकःतय्गु, संस्थागत ग्वाहाली व अध्ययन थजगु ज्याभ्वः या लागिं मःगु बजेट छखय लिइकगु दः ।

नगरसभाया वहे बैठकं उपप्रमुख जोशी जुं ख्वप नगरपालिकाया आर्थिक विधेयक २०८३, ख्वप नगरपालिकाया विनियोजन विधेयक २०८३ सभा पिब्वगु जुल ।

नगरसभाया मेगु बैठक असार १२ गते शुक्रवार न्हिनयसिया १:०० ता इलय च्वनय्गु याडः दिक्ु यात ।

घरेलू तथा साना उद्योगया मेला उलेज्या

२०८३ असार ६ गते

लोकंहवागु सिद्धपुखु ल्हवनय्गु ज्याखय श्रमदान निरन्तर

बख्यप नगरपालिकाया आ.व. २०८३/८४ या खजेट पिता ख्यज्या
२०८३ असार १०

बख्यप नगरपालिकाया नीति व ज्या इवः छप्पाम्हुतुं पारित
२०८३ असार ९